

Aposel

Yesu hepen-paae dapesó horale fo

¹ Tiopilus-ó, take yálo folosóró aseyale *buk-móta*, Yesuné yale alaró yó male fotamo fea kaae sóró yó maté fóló, a hepen bepaae fele sukamó sókó fele fo asé yalepó. ² Yesu a hepen-paae faai hale bitu, Dei Kepe Wisiné fotokoratepa, ama dosaae sóró beteró betere *aposel whírapepaae* i alarape yae yóló yó maté felepó. ³ A doasi dele sale kílipaae, mo ti dólo sukulale whítei kepaayóló mo whítóró beterapóló kisipa yópóló, whí siki tamo 40 be démó kale whírapé beterapaae sókó wua du betalepó. Atéturaalu, Kótóné teteróló kaae tare aomó mole ala etérápóló yó mótu betalepó. ⁴ Atéró betá sukamó a ama yó matere whírapetamo qla nuku bitu, etei dirii fo yóló duraalu, “Yálo Ayané diámó hale hamokoróló melaalopó ere olamó kisipa mutu, yálo diápaae take yalepó. Ai qla saasepóló, Jerusalem be taaróló feni, kaae tawóló hale beta. ⁵ Ti noatepae, Jon-né dia wéi hale maaté tópurótua yaletei, mió mo felekemó dia Dei Kepe Wisitamo tópuraalo ai ape,” yalepó.

⁶ Téró, atima betamó touróló bitu, atimané ápaae woseturaalu, “Tale-ó, take dä Israel fake so whíné dáné hae kwia teteróló kaae taru yale kaae, miókélé ai ala yópóló yaaloé?” yalepó.

⁷ Ai fo depa, Yesuné atimapaae duraalu, “Ai ala yaaire be déró alitamota, diáné kisipa yaaire ala mei, yálo Ayané ama teteróló kaae taru, noa

kaae ala yaai depa, ti ai be dəmótóró erótua dapó.
⁸ Téretei, yálo ę etei kaae whípóló yó matepa diaaq wosale fo Jerusalem be huluapaaekélé, Judia hae kwia kwiapaaekélé, Samaria hae kwiapaaekélé, i hae kwia dene fale dokö feapaaekélé, yó maté kwéyóló mo surópóló, yálo dią sóró i beteratere ape.” yalepó.

⁹ Ai fo du beteró kemetepa, kale whírapené kele tómótóró Kótóné ą hepen bepaae dapesó horalepó. Atéró atima kese horótú yóló daae mupa, atimané keletómó kitiki dolomó buó deyalepó.
¹⁰ Téró, atima ó sápaae kese horólu yóló hale daae mupatei, dëi kuti deréli whí tamo sókó wóló atima daae mole dəmó daane walepó. ¹¹ Atéró kale whírapepaae duraalu, “Kaleli whírape-ó, dią noatepa sápaae kese horótú yóló daae mulu de? Diátamo betepa hepen-paae dapesó horale whí Yesuta, momó fesaae wouraalukélé, atérótóró hepen be taaróló waalo ai ape,” yalepó.

Judas betale sirimó Matiasi sóró beterale fo

¹² Ai fo yóló k̄jlipaae, kale whírape atima *Olip* du sorokó mole tiki taaróló Jerusalem bepaae fesaayóló felepó. *Olip* du sorokó mole tikiró doasi be hulua Jerusalem betamota saletó mei, kapala asiri fua wua dere tiki kaaepó. ¹³ Atéró fóló, atima betere siki be kepaae holalepó. Ai be kemó Pita, Jon, Jems, Andru, Filip, Tomas, Batolomiu, Matyu, Alpias naalema Jems, kālo kāloi whí Saimon, Jems naalema Judas atima atéró beterepó. ¹⁴ Atimatamo Yesuné ama mo nomara-pekélé, ama hama Mariakélé, mepaae sorapekélé, touyóló Kótópaae moma dere ala yó tarepó.

15-16 Atéyale sukamó, 120 Talepaae kisipa tiki tiró betere so whị touró betere tuämó, Pita turukó horóló daalu i fo yalepó. “Yalo norape-ó, mo take Dei kepe Wisiné Depit-paae yó matepa ama ere fota, Yesu daai dere whírapepaae eleké deyyaire whị Judas-mó erapó. Atéró asemó ere fo mió mo ai dokonale ape. **17** Judas-ta, dą 12 whírapekó dątamo kutó diyópóló, sóró beterale whípó.

18 Judas-né dowi ala yóló sale *moniné* ą sinaaire hae dupuralepó. Atéró amatei yale alamó ą képi węi naale tikimó tukó furaalu, haepaae topo fesaayóló doropóló depe fulukó felelepó. Até yale hae tiki mepaae whírapené ą douraairaalu, ama dowi ala yóló sale *moniné* dupuralepó. **19** Jerusalem so whjné Judas atéró sukalepó dere fo wosóló, atimané be foné ai hae tiki doi Akeldama mulalepó. Ai fo feteyóló samea sókó fele hae tikipó.

20 Atépa Pitané duraalu, “Ai ala yaalopóló take Sam *buk-mó* asęyóló muló betere fo i ape.

‘Atei mo ti aluyóló ama bekélé wópu mulópóló yae.’ erapó.

Me fokélé i ape.

‘Ama diyale kutó whjné diyópóló, whị kae sóró beterae,’ erapó.

21 Ti fo ereteiné ai seké betale sirimó, whị mekó sóró beteraalopa siépe. **22** Take Jon-né węi tópurale alimó kaae sóró wóló, Tale Yesutamo dą fea betämó kutu beteró, ą hepen-paae dapesó fele be dëmó sókó wale whijkó sóró beteranérapó. Atétepa, ti ai seké dątamo touyóló Yesu kepaayóló fele fo wisi yó maté kwęyaalopó,” yalepó.

²³ Téró atimané tale yaairaalu, whị tamo Josep ama me doi Barsabas me doi Jastus-ró Matias-tamo doi mulalepó. ²⁴ Atéró beteró bitu, atima feané Kótópaae moma yóló duraalu, “Tale-ó, dą feané mole kisipa tiki naao mo kelerapa, i whị tamokó mé whjné naao kutó dirópóló depa, ti naao dąpaae sóró ąlae. ²⁵ Judas ą ama yale alamó dupu saaire tikipaae felepó. Téturaalu ama taaróló fele kutó mé *a posel* whjné diranépa, ti ą betale sirimó bitu dirópóló naao dąpaae yó ąlae,” yalepó. ²⁶ Atéró moma yale kılipaae, atimaamoné doi muló betere kapo fake wutimó deróló kelé keléróló tukıyalemó, Matias-né doi moletei sókó dorowalepó. Atétepa, ą 11 *a posel* whırapetamo touróló sóró beteralepó.

2

Pentikos be dəmó Dəi Kepe Wisi dotonale fo

¹ Israel so whjné əla deyóló nukua dere *Pentikos* be də wapa, atima fea betapaae tourale wóló betó molepó. ² Atéró betó molemó, hapale tétitóró ó şamó doasi besé tикиné hu kaae deté dorowóló atima betere tikimó huýóló supa feané wosalepó. ³ Atéyale alanétei, so whị dokomó simi kaae dąleta yalepó. ⁴ Tétu, kale Dəi Kepe Wisi atima tikipaae atéró biti wouraalu, şeratepa kae kae be fo yaairaalu kaae salepó.

⁵ Atéyale sukmó, mepaae kae kae hae kwiamó betó mole Kótó kolóló witu betere Juda fake whırape kapala asiri wóló Jerusalem be huluamó betó molepó. ⁶ Atéró atima besé tикиné hu kaae woseturaalu, so whị mo fea betapaae tourale

wóló betó mulu, noa ala dutérópóló sirayalepó. Ti noatepae, atimané wosalemó, kisipa tiki tiró betere fakerapené kae kae be fo atima dokó feané mo donotóró depa wosalepó. ⁷ Atéteremó doasi siratu duraalu, “I Kaleli whírapetei, dáné be fo netéró tué yalerópó? ⁸ Atima dáné be fo mo donotóró dere-a, netéró derópó? ⁹ Dä Partia whírapekélé, Media whírapekélé, Elam whírapekélé, Mesopotemia whírapekélé, Judia whírapekélé, Kapadosia whírapekélé, Pontus whírapekélé, Esia whírapekélé, i betere ape. ¹⁰ Frisia-ró Pampilia whírapetamokélé, Isip-ró Sairin be hulua felekemó tene be Libia whírapetamokélé, Rom bemó wale uké whírapekélé, fea i wóló betó mole ape. ¹¹ Ai wóló tourale so whí mepaae mo Juda fake yóo, mepaae kae faketei, Juda fakené dere ala sya fóo, dua dapó. Ai fake tamokélé, Krit whírapekélé, Arabia whírapekélé, dáné be foné atimapaae Kótóné kae kae hapólui alarape eralepóló yó mótu betepa, mió dáné i wosetere ape,” yalepó. ¹² Atétere alamó, i dosayale be hulua so whíné sira yóló atimasisi duraalu, “I ala yóló kílipaae noa alakó sókó waai derópó,” du betalepó.

¹³ Até du betepatei, mepaae whírapené ai ala dö nalóló duraalu, “Aita wain wéi mo dekéró naletikimó topo doturaalu, ai dere ape,” yalepó.

Pitané so whípaae yale fo

¹⁴ Téró Pita ą mepaae 11 whírapetamo so whí betó mole kuamó turukó holóló fo fakeyóló duraalu, “Jerusalem be whíró dä mepaae Juda whírapetamo-ó, i yale alarape bete diápaae

hąkeróló yaai dapa, mo wisiyóló wosae. ¹⁵ Diaaq kisipané i whjrape atima *wain* węi nale tikimó topo doturaalu dapóló de? Diaaqtamо atei kisipa mutepa, ti mió *wain* węi nokole suka kele mei, ita hika 9 *kiloc* i ape. ¹⁶ I whjrapeta, *wain* węi nóló dumi, atima ai du betere ala take Kótóné ama kóló whj Joel-né asere fo dokonatapó.

¹⁷ Kótóné duraalu, ‘Kemeyaaи dere alimó, yálo Dëi Kepe Wisi so whj fea tuapaae węi kaae sunée deraalopó.

Téturaalu, diaaq naale senaalenékélé, Kótóné kóló so whjné dere fo kaae yaalopó. Mepaae teó whjrapenékélé, nokené kilitu dere kaae yaalopó.

Dią mepaae otere serenékélé, noke yaalo ai ape.

¹⁸ Até dere suksamó, Dëi Kepe Wisi yálo kutó diratere so whj fea tuapaae węi kaae sunée deratepa atimanékélé, yálo take eraai dere alaró mió dere alatamo hąkearóló yó melaalo ai ape.

¹⁹ Atétepa, ó sámó so whjné kolóló sira yaaitere alarape yálo eraalopó. Atéturaalu i haemókélé me ala yaairemó eratere ala eróo, i hae samea sókó faróló, siró sukulitamokélé anóo, yaalopó.

²⁰ Ai ala dereteita, Talené ama mo kae ere dę doasi tukóló muló betere be dę waai teópa, suka bete feteyóló dilikiróo, wéliékélé feteyóló samea alée falóo yaalopó.

²¹ So whj dené Talené doi yóló ę tao sae depa, atéterе so whj aluyaqsóró mo tao saalopó,’ erapó.

²² Israel whjirape-ó, i dere fo wosae. Nasaret be whjkó Yesuta, mo hale whj nisiaqosóró, so whj feané kolóló sira yaaire alaró kelemei alata-mokélé, me ala yaairemó eratere alakélé, fea erópóló, Kótóné ą sóró beteró beterapó. Ai alarape feata, ama eratepa diaaq kolóló, ai kisipare ape. ²³ Betä whjné Yesu eleké deyóló dijané naase tuámó mulalepó. Atétepa mepaae Talené fo woseni, dowi ala dere whjrapené dią tao sóró ą filipaare ni tómó sinópóló oleralepó. Atéyale alata, Kótóné ama yaai kisipa mole ala dokonóturaalu erapó. ²⁴ Téyaletei, ama tiki dou dolomó kela yaqosóró sukutere alané fotokó Kótónétei aluróo, ą mo ti sukáletei Kótóné momó kepaaróo, yalepó. Ti noatepae, sukutere alané ą siyóló tawaaire mo sunipó. ²⁵ Mo take ai sekémó kisipa mutu, Depitné i fo asérapó.

‘Betere dokó fea Tale yalo kelepaamó daapa kilitua dapó.

Ą yalo turu naase eró betere tikimó betereteiné ę me whjné woreróló só deranénipó.

²⁶ Téreteiné yalo hosaa betemó hékesené sukutraalu, yalo kólónékélé, wole fo yóló ama doi sóró horatapó.

Yalo tikikélé, take me ala ini, mo wisiyóló betaalopóló kisipa mutu, hajtamo kaae tawóló i betere ape.

²⁷ Ti noatepae, take waaire alimó yalo tiki dou dolomó mupa kela yópóló naao taaraalo meipó.

Téturaalu, naao mo kae beteró betere whị wisi-naalené tiki kəlaa yópóló taaraalo meipó.

28 Ḳ wisiyóló betaaire tikipaae fópóló, naao tū wisi alerapó. Ḳ yatamo betamó betepa, naao hai, dere ala mo fəanótú beterapó,’ erapó.

29 Norape-ó, yəlo diąpaae mo i dere ape. Dənē ayarape deté wale whị Depit sukutepa dourale dounta, mió i be dəmokélé hale epa kilitu beterapó. **30** Téretei Depit ąta, Kótóné kəló whị betepa ąpaae dirii fo yóló duraalu, ‘Naao deté faaire naalené detere naalekó betə yə betale sirimó təteróló kaae tanópóló yəlo sóró beteraalopó,’ erapó. **31** Take waaire alimó yaaire ala Depit-né ama kolóló i fo asərapó. ‘Kótóné so whị fea təteróló kaae tanópóló sóró beteraaire whị Keriso doumó kəlaa yópóló taaréni, kepaaró beterapó.’ erapó. **32** Yesu ą mo ti sukəletei, Kótóné momó kepaaró beterapó. Atépa dəta, ai alarape mo depa dənē kelené kelalepóló hakeamó yó maté kotere whịrape i ape. **33** Yesuné əla əla fea ama təteróló kaae tanópóló ą Alima Kótóné turu naase dəmō beteralepó. Alimané yóló mulale əla Dəi Kepe Wisi ama naase tuamó mulalepó. Até depa, amamo dąpaae erale ala mió diąnē koloo, wosökélé yóo, yalepó. **34** Depit ąta hepen-paae fenitei, take waaire alimó yaaire alamó kisipa mutu i fo yalepó.

‘Talené yəlo Talepaae duraalu, “Yə yəlo turu naase dəmō betae.

35 Naao bóe whịrape yə aqmó bitu, atima belei aqraaire ala yəlotei eraalopa, hale kaae tawóló betae,’’ yalepó.

³⁶ Térapa, Israel fake so whị-ó, dią i dere fo mo wosae. Diąné ai filipaa ni tómó oleróló dale whị Yesutóró Kótóné ą kepaaróló dą fea teteróló kaae tanópóló topo whjkélé, Talekélé, ai sóró beterale ape,” yalepó.

Mo dekéró so whị kisipa feteyóló węi tópuale fo

³⁷ Pitané atéró dere foné ai wóló touró betere so whjné hosaamó mo sepake kaaené tikalepó. Téturaalu, Pitaró mepaae *aposel whjrapetamopaae woseturaalu*, “Norape-ó, mió dąné noa alakó yaaloé?” yalepó.

³⁸ Ti fo depa, Pitané atimapaae duraalu, “Dią dokó feané dowi ala taaróló, tué tiki feteyóló betepa, Yesu Kerisoné doimó węi tópurópóló yae. Atétepata, ti Tale Kótóné naao yale dowi kwia kemeróló, ama Dęi Kepe Wisi dią hale melaalo ai ape. ³⁹ Kótóné ama eraalopóló ere fo mo dokonóturaalu, ‘Diąkélé, diąné naalerapekélé, be saletómó wale so whjkélé, mepaae Kótóné ą beterepaae apé dere fo wosóló wale so whjkélé, fea ai ąla mo saalopó,’ erapó.

⁴⁰ Pitané ai fotamo mepaae forape olekeyóló fotokiné duraalu, “Mió i alímó betere so whjné du betere dowi alané dią felekemó, ai doratapa mo wisiyóló kaae tawae,” yalepó. ⁴¹ Atéyale suksamó Pitané yó matere fo wosóló 3000 so whị dowi ala taaróló kisipa feteyóló wapa węi tópuralepó. Atima atéró wóló take betere Keriso faketamo toune walepó.

So whị mo betą kisipa muóló betale fo

42 Téró, ai so whị atima *a posel* whịrapené yó matere fo mo wisiyóló wosóo, atima hamomatamo mo betä tué muóló u tao su i tao su dere ala yóo, olandé betamó nóo, Kótópaae moma dere alakélé betamó yóo, du betalepó. **43** Kale *a posel* whịrapené so whịnē kolóló sira yópóló eratere alarapekélé, kelemei alarapekélé, me ala yaairemó eratere alarapekélé depa, so whịnē kolóló duraalu, Ita, Kótónétei eratapóló, winé sukutu betalepó. **44** Talepaae tué tiki tiró betere so whịrape fea touróló betä kisipa mutu, atimané ola ola mepaae yayare so whị tao saalopóló fo dokalepó. **45** Atéró, atimané mepaae ola olaró haetamo dotonóló *moni* sóró mepaae yayare so whị malepó. **46** Tétu, be dëtere dokö atima mo fea momatere be belamó touräletatóró yó tarepó. Atima hosaa tuämó hainé sukutere ala mulu, hëkesetamo atima fea me féli mené bemó ɔla nuku, me féli mené bemó ɔla nuku dua yalepó. **47** Até duraalu, Talené doi sóró horaté fu betepa, mo so whịnē kolóló, aita mo donoi ala dapóló dukirótú beterepó. Ai ala du betepa, so whị aluyaqsóró Talené tao sóró Keriso so whịtamó Kótónétei betere dokö touróló sóró beteraté fu betalepó.

3

Holeke dore whị wisirale fo

1 Betä sukamó, Pitaró Jon-tamo Talepaae moma yaairaalu tukóló muló betere sukakelemó, kuluka 3 kilok moma dere bepaae fu betalepó. **2** Atéró felemó, take hamané depemótei hó naase dowi

whị ai be bopéró betere tipi tü sókó walemó beteraaí beleyóló fu betalepó. Ai sekéta, momatere bepaae fua wua dere so whípaae *monikó* kema yópóló, suka fea whírapené beleyóló mulaleta du betalepó. Ai whị beteraleta du betale tikita, mo kelaalo Kokój tipi tüpóló doi mulapó. ³ Kale whị atéró sóró fóló beteró beteremó, Pitaró Jon-tamo moma ene faai fupa, atimaamopaae *moni* kema yalepó. ⁴ Atétepa, kale whị tamoné ą kelené kikéró kaae taru Pitané ąpaae duraalu, “Nao dámō kelaie,” yalepó. ⁵ Ti fo depa, kale whíjné ąmō me əlakó melaaitere nisiyóló kelené atimaamo kaae tarepó.

⁶ Atépa, Pitané duraalu, “Nao ai kematerə əla *silpa moni* ó *kold moni* ę tanitei, yało tare əla betə ya i matere ape. Nasaret whíkó Yesu Kerisoné doimó i dapa, ya turukó holóló kwęyae,” yalepó.

⁷ Ai fo yóló, Pitané kale whíjné turu naasemó taosóró turukó horóló daaralepó. Até deretamotóró ama dore hóró hó kelepetamo fotokó buóló wisiyalepó. ⁸ Atéró, ai seké ą tuó horóló kwęyaaí kaae sóró, Pitaró Jon-tamo atima fea moma dere be belamó kutu betalepó. Atéró aimó ą tuó holóló taaeta deté kuturaalu, Talené doi hale sóró horaté kwęyalepó. ⁹ Aimó touró betere so whị feané kale whíjné Kótóné doi sóró horaté kotere ala kelalepó. ¹⁰ Atétepa, i whíta momatere be bopére tipi kelaalo kokore tü sókó walemó bitu *moni* kema dua yaletei, netéró wisiyalerópóló siratū betalepó.

Moma dere bemó Pitané Talené fo yó maletei

¹¹ Téró, kale whíjné Pitaró Jon-tamo apuó tapa kelaai so whị mo fea, Solomon-né doi mole be

belapaae tourâle wóló daae muluraalu, siratu betalepó. ¹² Pitané ai ala kolóló, atimapaae duraalu, “Ti Israel so whị-ó, noatepa dią i ere alamó siratu bitute? Diaaq tuéné ita, dàmoné fotokoné ó Kótóné ala dàmoné eró tareteiné wisiralepóló de? ¹³ Abraham, Aisak, Jekop atimané Kótota me kae mei, dàné ayarapené Kótökélé mo betatórótipó. Ai Kótóné ama kutó diratere whị Yesu tao sóró doi mo doasi mulalepó. Ai ala ere whítei, diąné ą mo ti dóló sukunaaire whírapené naasepaae mulópoló Pailat-paae melale felepó. Tétepa, Pailat-né ai whị me dowi ala munipó depatei diaaq ąpaae duraalu, fópoló dotęyaqse yalepó. ¹⁴ Mo kae beteró betere donoi ala dere whị wisinaaletei diaaq hóróo, whị dupa *dipula* beteró betere whị diąpaae dotonaé yóo, yalepó. ¹⁵ Ata, mo ti betere bete kaarale whítei, diąné dóló sukunalepó. Téyaletei, Kótóné momó kepaaró beterapó. Ai alarape feata, dàné keletómó mo yalepó. ¹⁶ Hó naase dopa dią feané kilitu betere whíta, dàmo Yesupaae tué tiki tiró betere alané ą wisiralepó. Ai tué tiki tiratere alata, Yesuné dàmopaae matepa, ama doiné i whị mo ti wisiró beteretei mió diaaq ai kelere ape.

¹⁷ Norape-ó, yalo mo i dere ape. Diąnékélé, diaaq topo whírapené yale kaae, Yesu Tale Kótóné sóró beteró betere whípóló tué muni yale ala dàné tuérapó. ¹⁸ Tépatei ai yale alata, mo take Kótóné ama kóló whírape feané ama sóró beteró betere whị Keriso doasi dele saalopó ere fo Kótóné mo ai dokonó betere ape. ¹⁹ Térapa, du betere dowi ala taaróló, kisipa feteyóló Kótópaae ape. Atetepa, ti Kótóné ama feléyóló betere ala wisi dią tuąpaae

eraalo. ²⁰ Kótóné ama so whị fea teteróló kaae tanópóló sóró beteró betere whị dią beterepaae dotonaalopa, kaae tawae. Ti ai whịta, mo taketitei dią tao sópóló sóró beteró betere whị Yesu ai ape. ²¹ Ai sekéta, Kótóné kae beteró betere kóló whirapepaae ere fo dokonóturaalu, Talené i haemó ere alarape momó wisiróló kisi aleraaire be dę sókó wópóló kaae tarapó. Ai be dę teópa, ti ą hepen-mó hale kaae tawóló beterapó. ²² Moses-nékélé, i fo asərapó.

Tale Kótóné diámó kisipa mutu, diákótei ama fo eratere kóló whị sóró beteraalo ai ape. Téyalopa, ai sekéné ama dere fo fea wosóló sya fae.

²³ Kótóné sóró beteraaire ama kóló whiné dere fo dią mepaae whiné wosóló sya fenitepa, ti atétere whị Talené ama so whítamo touyóló betaqsóró sóró kae beteraalopó,’ erapó.

²⁴ Samuel betale alimó kaae sóró bitiré wale kóló whirapené deté wale fota, mió i alimó du betere alarapemó kisipa mutu erapó. ²⁵ Kótóné ama kóló whirapené ere foró Talené ama i ala eraalopóló ere dirii fotamo dokonóturaalu, diapaaetóró mo eraalopó. Mo take Kótóné Abraham-paae i fo yalepó.

‘Naaō deté faaire naalerapekó betə whipaae yəlo eratere wisi alané i haemó betó mole so whị mo fea wisiraalopó,’ erapó.

²⁶ Ai ere fo mo dokonóturaalu, Kótóné ama kutó diratere whị Yesu Keriso sóró beteralepó. Atéró, ą dią Israel fake so whípi tao sóró wisiraai kisipa mutu, dią beterepaae dotonalepó. Dią dokə feané du betere dowi ala taaróló tų wisipaae fópóló,

ai sekéné amatei diaaq kisipa tiki feteraalopó," yalepó.

4

Jon-ró Pitamo dipula beterale fo

¹ Téró, Pitaró Jon-tamo kale fo wisi so whípaae yó mótu betepa, mepaae momatere be kaae tare diki tare whírapené topo whíkélé, Sadyusi whírapekélé, so whímó Talepaae momaratere whírapekélé, fea atimaamo beterepaae walepó.

² Atima atéró betó mupa, Pitaró Jon-tamoné fo yó mótu duraalu, Yesu mo ti sukáletei momó kepaayóló beterapó. Térapa, Yesupaae tué tiki tiratere so whíkélé kepaayóló betaalopóló yó mótu beterepó. Atéró yó mótu betepa, kale whírapa atima dei tué muóló fopaae bualepó. ³ Atéturaalu, ai kale whírapené atimaamo tawóló fo tokóló só deraai yaletei be diki depa, híka yaairaalu dilikitamo atimaamo *dipula* sóró beteralepó.

⁴ Téyaletei, atimaamoné yó male fo wosóló so whí fea Talepaae kisipa tiki tiralepó. Atéyale whírapa maaté dosqayóló touróturaalu, 5000-rópó.

⁵ Téró híka be dëtepa, topo whírapero Moses-né asëre fo yó matere whírapetamokélé, Juda whí disirapekélé, fea Jerusalem bepaae tourâle walepó. ⁶ Atétepa, atimatamo so whímó momaratere whírapené topo whí Anas-kélé, Kaiapas-kélé, Jon-kélé, Aleksandakélé, so whímó momaratere mepaae whírapekélé fea wóló touró beterepó. ⁷ Atéró, Pitaró Jon-tamo dape sóró ai whírapené atimaamopaae woseturaalu. "Ai ala

yópóló diaamo né sóró beteraleé? ó né doimó diaamoné ai ala du bitute?” yalepó.

⁸⁻⁹ Tétepa, Dëi Kepe Pita tuämó fayóló sératépa atimapaae tokó mótu duraalu, “Diä so whị teteróló kaae tare whịrapero whị disirapetamo-ó, diäné dämopaae ai wosetere fota, kale hó dore whị kolené sukuturaalu wisirale alamó de? ¹⁰ Tétamo depa, ti diänékélé, Israel so whị feanékélé, wosaasepóló hąkearóló i dere ape. Diäné Nasaret whijkó Yesu Keriso filipaare ni tómó oleróló mo ti dóló sukunaletei, Kótóné ą momó kepaaralepó. Atéyale sekéné doimó, dämoné wisi erale hó dore whị i daale ape. ¹¹ Yesuta, asémó ere foné duraalu, ‘Diä be teteré whịrapené dopa taae falatere kapo faketei, be hulua eleké alée felepó,’ erapó.

¹² Dä aluyaqsóró tao saaire whị me kae mo bintinipó. Yesuné doimó betä dä so whị fea mo wisiyóló betenérapó,” yalepó.

¹³ Atéró, kale whịrapené kelalemó, Pitaró Jon-tamo wikélé ini fo mo halaainé du beterepó. Atéró dere fo woseturaalu, i whị tamota me skulkélé iniretei, dere fo mo fosó fosó dapóló siratu betalepó. Tétu atimaamo Yesutamo kwęyale whị tamopóló kisipa yalepó. ¹⁴ Téyaletei, Pitaró Jon-tamoné hó dopa wisirale whijkélé atima touró betere tikimó daaleteiné u kale whịrape atimané me fo yaaire tü mei depa taaralepó. ¹⁵ Atétepa, Pitaró Jon-tamo kapala asiri belapaae hókó deróló, ai whịrape atima fo kelaaralepó. ¹⁶ Atéró, kelaaróló duraalu, “Atimaamopaae däné noa alakó eraaloé? Jerusalem bemó betó mole so whị feané atimaamoné kelemei ala eraletei,

kolóló mo tuérapó. Téreteiné dạné ai ala hiróló kapala fo enénipó. ¹⁷ Tépatei, i fo so whípaae deté fóló fakeraqsóró atimaamopaae dirii fo yóló mulaalopó. Ai Yesuné doimó so whípaae fo yó melaqse yaalopa, siépe,” yalepó.

¹⁸ Atimapi atéró fo dokoló, kale whí tamo momó bepaae ape yóló duraalu, Yesuné doimó mepaae dere alaraperó ama fo yó maté kotere alatamo momó kae yaqse yóló fo mulalepó. ¹⁹ Ti fo depa, Pitaró Jon-tamoné duraalu, “Diagné kisipané dámō diaaq dere fo wosóló sya furaalu, Kótóné fo sya folletei taalatepa, Kótóné keletómó wisiréró diagnétei tale yae. ²⁰ Ti dạné kelené kelale alaró wosale fotamo yó materetei, mo taaranénipó,” yalepó.

²¹ Tétepa, kale whírapené Pitaró Jon-tamopaae mepaae wiratere fo take yale tómó beleróló yóló, atimaamo fópóló dotéyalepó. Atimaamopaae mepaae sekéi ala eraai yaletei, bete atima kóló kóló depa taaralepó. Ti noa betené mei, so whí feané atimaamoné erale alamó Talené doi sóró horatere kilituraalu, atima wi depa fópóló dotéyalepó. ²² Ti noatepae, i kelemei ala eróló wisirale whíta, hó doyóló betepa ba fo whí siki tamokélé bosenée falapó.

Talepaae kisipa tiró betere whíjné moma dere fo

²³ Atéró Pitaró Jon-tamo fópóló sókó daalatepa, atimaamo mepaae Keriso so whí betere tikipaae felepó. Atéró fóló bitu, so whímó momatere topo whírapero whí disirapetamoné atimaamopaae yale forape fea atimapaae du betalepó. ²⁴ Atétepa, Keriso so whíjné ai fo woseturaalu, atima fea touyóló fo fake yóló Kótópaae doa kée yóló moma

yalepó. Atéró duraalu, “Kótó-ó, yata doasi Tale bitu, əla əla fea naaotóró kaaróló teteróló kaae tarapó. Tale-ó, i haekélé, ó sakélé, wéi kélakélé, ai sore əla tuamó betere əlaró ere əlatamokélé fea naaotóró alerapó. ²⁵ Naao Dei Kepe Wisiné naao kutó diratere whi dənē aya Depit tuapaae suratepa, ama kólómó ere fo i ape.

‘Hae kwia dokomó betó mole so whi noatepa fopaae buóló dei kisipa mutu betere?

Juda fake so whikélé me bete munipatei noatepa atima kikiti fo dokotu beteré?

²⁶ I hae kwia teteróló kaae tare topo whirape atima bōe daai siki siki yoo, mepaae Juda fake teteróló kaae tare topo whirapekélé fea betapaae tourale wóló, Taletamo bōe dóo, so whi teteróló kaae tanópoló, Talené sóró beteró betere whitamokélé bōe daai donoróo, erapó,’ yalepó.

²⁷ Ti ai ere fo mo dokonalepó. Kale Herotró Pontias Pailat-tamonékélé, Juda meire fake so whinékélé, Israel so whinékélé, naao kutó dirópoló sóró beteró betere whi wisinaale Yesutamo bōe dóló só deraai, doasi Jerusalem bepaae tourale walepó. ²⁸ Atéyaleteita, atima tuéné kaayóló dere nisiyalemó, ai yale alarape fea Tale naao fotokoné eraalopóló, take ere fo mo dokonóló ai yale ape. ²⁹ Térapa Tale-ó, mió atimané naao kutó diratere whirape susupui ala eraairaalu wiréli fo du beterapa, naao tué muae. Atétu betere tuamó də wiékélé ini, mo halaainé daalu, naao fo betə yó mótu beterópoló halaai ala dapaae erae. ³⁰ Naao mo kae beteró betere kutó

diratere whị Yesuné doimó kisi daae mole so whị wisiróturaalu, kelemei alaraperó doasi sira yaaire alatamo eraaire fotokó naao dąpaae erae," yalepó.

³¹ Atima ai moma yóló kemelerateretamo, atima betó mole be tao sóró woreralepó. Atéturaalu, Dei Kepe Wisiné atima mo suratepa, so whipaae Kótóné fo mo halaainé diriyóló yó mótu betalepó.

Keriso so whị u taosu i taosu yale fo

³² Kale Keriso so whị atima fea ne no aoyóló bitu, mo wisi kisipa betatóró muóló beterepó. Atérū, atimané mole əla əla fea ekeleyóló sini, yayaře so whjkélé tao sua yalepó. ³³ Kale *aposel* whjrapené Tale Yesu mo ti sukaletei, momó kepaayóló beterapóló yó matere fota, Kótóné ama fotokötamo yó melaté kutu betalepó. Atima atétu betepa, Kótóné kołené sukuturaalu, hale tao sere ala atima feapaae eraleteiné mo hajtamo dua beterepó. ³⁴⁻³⁵ Ai ala iru, atima tuämó me so ó whjkó əla əla yayaře dere ala mo inipó. Atima tuämótei, hae tiki tare whjné ama hae dotonóló *moni* sóo, be tene whjné ama be dotonóló *moni* sóo, yóló ai *moni* kale *aposel* whjrapené naase tuämó mulótua yalepó. Ai *monita*, mepaae əla əla yayaře so whjmó terekeyóló əliróló mótna yalepó. ³⁶ Lipai fake whjkó Saiprus be whị ama doi Josep beterepó. Ai sekéta, *aposel* whjrapené Banabas doi mulalepó. Ai doiné beteta, so whjné hosaa dirirótua keteké bulóló fotokoratere whjpó doi mulalepó. ³⁷ Ai whị Banabas-nékélé, ama hae kwia dotonóló *moni* sóró, ai *moni* ti *aposel* whjrapené naase tuämó mulalepó.

5

Ananias-ró Sapairatamopaae erale ala

¹ Téró me etéyalepó. Whj betané ama doi Ananias beterepó. Ai sekéró soma Sapairatamo atimaamoné hae kwia dotonóló *moni* salepó. ² Atéró sale *moni* mepaae soma atimaamo saairaalu fo deyóló, bukó mulóló, mepaae ti kale *aposel whjrapaee* male felepó.

³ Atétepa, Pitané ąpaae duraalu, “Ananias-ó, Satan ya tuämó bitu, Dei Kepe Wisipaae kapala fo noatepa yaleé? Naaao hae dupu yale *moni* mepaae ya saairaalu bukó mulóló, i sóró waletei h̄itipó deretei, kapala fo ai dere ape. ⁴ Hae kwia dotonaai h̄ale mupa, ti naao haetóró molepó. Dotonóló sale *moni-kélé*, ti naao *moni-tórótípó*. Tétu, *moni* mepaae diaamo saairaalu, dekée sóró mepaae maaté Talepaae male waleteikélé wisirapó. Tépatei, naao dowi kisipa sóró yale kapala fota, mo whjrapaee ini, Kótópaaetei ai ere ape,” yalepó.

⁵ Atéró dere fo kale whj Ananias-né woseturaalu, Pita daalemó haepaae muni doropóló, mo ti sukalepó. Mepaae so whjné até yalepó dere fo woseturaalu, atima wió du betalepó. ⁶ Tétepa, mepaae kokopei whjrape wóló kale whjné tiki kutiné bopéyóló dourâle felepó.

⁷ Atéró, sore sukakele kemeyóló ai k̄ilipaae soma Sapaira ama whjrapaee erale ala tuéni, mokoleyaa yóló Pita beteremó sókó walepó. ⁸ Atéró daapa, Pitané kale sopaae woseturaalu, “Naaao whj diaamoné hae dupu yale *moni* i h̄itié?” yalepó. Tétepa,

kale soné duraalu, “Épó. Saletei, aitóróti h̄itipó,” yalepó.

⁹ Ai fo depa, Pitané ąpaae duraalu, “Noatepa naao wh̄i diaamo fo dokóló, Talené D̄ei Kepe Wisipaae kapala fo yóló, k̄aae kelaai dilikaleé? Atei ala yalemó, naao wh̄i dourâle fele wh̄irape wóló t̄u sókó walemó ai daae mole ape. Atimané yákélé, atéró sóró fóló dourâle faalopó,” yalepó.

¹⁰ Téyalemó, mo ai fapotóró kale so Pita daale tikimó haepaae muni doropóló sukalepó. Atétepa, kale wh̄irapené kelalemó mo ti sukupa sóró fóló, ama oma dourale tikimó ąkélé titiróló bulalepó.
¹¹ Até yalepó dere fo, Keriso so wh̄iró ai fo wosale so wh̄itamo doasi winé sukutu betalepó.

Aposel wh̄irapené kelemei alarape erale fo

¹² Téró kale *aposel* wh̄irapené kae kae kelemei alaró so wh̄iné kolóló sira yaaire alatamo, so wh̄i betó mole tuqmó erótú betalepó. Talepaae tué tiró betere so wh̄i Solomon-né aleyale be tokwéimó touróló bitua yalepó. ¹³ Mepaae so wh̄iné Keriso so wh̄iné dere ala kolóló, atima dere ala mo kokorapó yóló dukirótú betaletei, atima ai so wh̄itamo touyóló betaalo witu betalepó. ¹⁴ Tépatei, sokélé, wh̄ikélé, Talepaae tué tiki tiróló take betere Keriso faketamo tourâleta yaletikimó Keriso so wh̄i fakeraté felepó. ¹⁵ Atétere alamó, mepaae hepo daae mole so wh̄irape sepelewa yóló wóló, Pita ą fuu wua dere tumó beseké tómó mulótua yalepó. Ti aita, Pita fuu wua duraalu, ama suka asoné mepaae wh̄i wisirópóló kisipa muturaalu, dua yalepó. ¹⁶ Jerusalem be bopéróló t̄ee mole be huluarapemó betó mole so wh̄i fea Jerusalem

bepaae tourāle walepó. Atéró wouraalu, mepaae hepo daale so whíkélé, dowi keperapené doasi susupu mótu betere so whíkélé, mo fea beleyóló wapa wisirótua yalepó.

Aposel whírape susupuróló dipula beteraletei

¹⁷ So whímó momaratere topo whíró mepaae Sadyusi fakekó i sekéné ama fulumu whírapetamoné *aposel* whírapené dere alamó atimatamo dei fopaae bualepó. ¹⁸ Atéturaalu, kale *aposel* whírape *dipula* sóró beteralepó. ¹⁹ Téyalemó, dilikitamo Talené ama *ensel* wóló, ai *dipula* be tü tukiyóló kale *aposel* whírape belapaae dapesó derepelepó. ²⁰ Atéró duraalu, “Dią fóló momatere be belamó daalu, so whípaae mió wosetere kisi fo wisi etérópóló yó melaai fae,” yalepó.

²¹ Téró híka be dëtepa, *ensel*-né yale fo wosóló, momatere be belamó daalu, so whípaae Talené fo kaae sóró yó malepó.

Atéyale kílipaae so whímó momaratere topo whíró, ama fulumu whírapetamoné kale fo tokóló taletere whírapepaae ape yó faralepó. Ai whírapeta, Israel whí disirape atimatórótípó. Ai fakerape fea wóló, mepaae díki tare whírapepaae *dipula* bepaae fóló, kale *aposel* whírape dape sene fae yóló dotonalepó. ²² Tétepa, fóló kelalemó, kale *aposel* whírape *dipula* bemó bitinipa kelalepó. Atépa yaai dapóló atima momó fesaae walepó. ²³ Atéró atimapaae duraalu, “*Dipula* be tüta, dñé kinale alatóró epa kelalepó. Téró, tü kaae tare díki tare whírape atimakélé, kale tikimótóró daae molepó. Atépa, dä tü tukiyóló kelalemó,

atima bitinipó,” yalepó. ²⁴ *Dipula* be kaae tare diki tare whírapené topo whíró so whímó momaratere whírapené topo whítamoné ai dere fo woseturaalu, ai *aposel* whírape-a, noa yalerópóló atima tué teketu betalepó.

²⁵ Atétu beteremó, whí betá wóló duraalu, “Wosae, dijané *dipula* beterale whírapeta, u momatere be belamó daalu, so whípaae fo yó mótu betere ape,” yalepó. ²⁶ Ai fo depa, diki tare whírapené topo whíró ama diki tare whírapetamo fóló, kale *aposel* whírape tawóló sóró walepó. Atéró, dapesó wouraalu, hóko siyóló só ani, naamei alané dapesó walepó. Ti noatepae, so whíné kapo duné atima siriyló daqsóró wi yalepó.

²⁷ Atéró kale whírape dapesó fóló, fo tokóló taletere whírape betó mole tikimó daalalepó. Atéyaleteita, moma dere topo whíné wosetere fo yóló taleyópóló yalepó. ²⁸ Téró, kale so whímó momaratere topo whíné *aposel* whírapepaae duraalu, “Dané diapaae ai whí Yesuné doimó momó kae yó melaqse yóló fo mulalepó. Téyaletei, dijané yó mótu betale fo i Jerusalem be hulua so whí mo feané wosalepó. Diaaq ai dere alané Yesu sukópóló daleteimó, dápaae kwia tokó melópólópó yóló kisipa mutu du bitu de?” yalepó.

²⁹ Ti fo depa, Pitaró mepaae *aposel* whírapetamoné tokó melótú duraalu, “Mo whíné fo sya furaalu, Kótóné fo yó matere ala taarénipó. Kótóné ama yae dere ala betá mo eranérapó. ³⁰ Diaaq ni tómó oleróló dale whí Yesu dou dolomó mupa, dané ayarapené Kótóné momó sóró ai

kepaaró betere ape. ³¹ Tale Kótóné ą kepaaróló ama turu naase démó doasi Topo whị beteróo, dą aluyaqsóró tao saaire whıkélé sóró beteróo, erapó. Ti aita noa ala yópóló ini, Israel so whị dowi ala taaróló tué tiki feteyóló wópóló erapó. Ai ala depa, ti dąné yale dowi alamó saaire kwia Kótóné tokóló alu eranérapó. ³² Ai yale alarape fea dąné kelené kolóló mepaae so whıpaae yó melótú beterapó. Ti atétere kaae Dei Kepe Wisinékélé, dąné dere fo kwia tao sóró erótú beterapó. Mepaae so whị Kótóné fo wosóló aqmó sukóló betepa, atétere so whıpaae ama Dei Kepe Wisi take meló beterapó,” yalepó.

³³ Kale fo tokóló taletere whırapené i dere fo woseturaalu, atima mo doakale fopaae buóló kale *aposel* whırape mo ti daai kisipa mualepó. ³⁴ Até du betepatei, ai tuämó Farisi whıkó betä ama doi Kamaliel beterepó. Ai seké ąta, Moses-né asère fo diriyóló tuéru yó matepa, so whị feané ama dere fo mo wisiyóló wosetua dapó. A atére alamó ama doi doasi mulapó. Ai whị kale fo taleratere whırape betó mole kuamó turukó holóló duraalu, “Ai whırape belapaae kapala asiri doropópóló yae,” yalepó. ³⁵ Atéró, kale whırapaee duraalu, “Israel fake whırape-ó, dijané ai whırapaee erraai kisipa mutu betere ala hapale kilitaróló ini, tuépi tekeyae. ³⁶ Ti noa betené dumitei, i ere alamó dą wisiyóló kisipa saalopó. Take bitiré wale alimó, whị betä Teudas-né duraalu, ęta hale whị meipó. Teteróló kaae tanópóló sóró daaló betere whıpó depa, mepaae 400 whırape ątamó toune walepó. Téyaletei, bóe dale sujamó ati-

mané ątei dupa, ama bőe belerale fele whı̄rape dapo dapo yalepó. Téturaalu, ama yaai kisipa muale ala alu yalepó. ³⁷ Atéyale kılıpaae *Gavman* whı̄rapené so whı̄ doi siré kwęyale su kamó Kaleli whı̄kó Judas-né i ala yalepó. Mepaae whı̄rape hosaa diriróló hajraté kwęyóló duraalu, ‘Dą *Gavman*-tamo bőe dèle faalopó. Atéró atima dóló torokó faróló, atima betale sirimó dąné teteróló kaae tawaalopó,’ yalepó. Téyaletei, *Gavman* whı̄nē kale seké ątei delemó, atima whı̄rape botokó dapo dapo yalepó. ³⁸ Atéropa, mió i du betere alamókélé yalo kisipa mole fo betə diapaae i dapa, wosae. I whı̄rapepaae me ala eréni, hale fópóló dotęyae. Atimané take nalopaae yaai dere alamó kisipa mutu, mió ai du betere alatamo mo whı̄nē kisipa mole ala yaai depa, ti doyóló haepaae derepaalopó. ³⁹ Téni, i dere alatamo Tale Kótó tuämó kaayóló wapa, ti diaaø atima dere ala sesé enénipó. Ai alatamo depa, ti Kótótamotei bőe du beterapóló diänétei kąae kolóló kisipa yaalopó,” yalepó.

⁴⁰ Kale sekéné dere fo mepaae whı̄rapené wosóló, téyaalopóló kisipa mualepó. Atima ai fo yóló kılıpaae kale *aposel* whı̄rape momó bepaae holae yóló, halika tикиné fokosoi ala yalepó. Atetu beteró, atimapaae fo mulóló duraalu, “Yesuné doimó diäné fo momó kae yó melaçse,” yóló fópóló dotonalepó.

⁴¹ Téró, kale *aposel* whı̄rape atima ai whı̄rape betere tiki taaróló felepó. Atéró atimasisi duraalu, “Yesuné doimó dą halika tикиné fokosó sóró susupu eratere alakélé, hale seratere alakélé,

erópóló Kótóné amatei, dä dosäae sóró beteralepó. Ama ai ala eró betereteita, sekëi alarape däne mo sümó belenépa erapóló,” atima hëkesené sukuté felepó. ⁴² Atéró, atima betere dokö momatere be belamókélé, be dokö dokökélé, Yesu Keriso ą etei kaae whipóló so whipaae hakeamó kale fo wisi hale yó maté fu betalepó.

6

Wéikeró whírape sóró beteralefo

¹ Atéyale su kamó, Talepaae tué tiratere whírape mo dekéró faketé felepó. Até duraalu, aimó betó mole Krik fo bole Juda whírapené Hibru fo bole Juda whírapepaae əla taleturaalu, wisiyóló əli dumipóló alale su betalepó. Atéró duraalu, diä Hibru fo bole wulia sorapemó betere dokö fea nokole əla sümó əliróló móuturaalu, dä Krik be fo bole wulia sorapemó meni dere-a, noatepa de yalepó. ² Atétepa, kale 12 *aposel* whírapené mepaae Keriso so whírape feapaae tourále ape yóló touró betepa duraalu, “Nokole əla tale yóló əliratere kutó diaai, Kótóné fo yó matere ala sisópaae erateretei wisinipó. ³ Térapa, norape-ó, diä tuämó betó mole whírapékó fopeyóló, Dëi Kepe Wisi fəanu fosó fosói kisipa mole wéikeró whírapékó sóró beterae. Atétepata, ti ai kutó atimané teteróló kaae tawópóló atimané naase tuämó mulaalopó. ⁴ Atéróló däne diyaaire kutóta, ti so whí tao suraalu moma dere ala yóo, Tale Kótóné fo yó melatere ala yóo, yaalo ai ape,” yalepó.

⁵ Atéró ai whírapené dere fo so whí feané wosóló mo wisirapóló kisipa mualepó. Atéró so whí feané

fopeyóló, Stipen sóró beteralepó. Ai sekéta, Dęi Kepe Wisi fąanu tué tiki tiró betere whı́pó. Atéró sóró beterale whı́rape ti etérópó. Filip, Prokorus, Nikanor, Timon, Parmenas, Antiok be whı́kó Nikolas atima atéró sóró beteralepó. Nikolas ąta Juda whı́ meitei, Juda whı́rapené dere ala sya fu betere whı́pó. ⁶ Téró, kale so whı́nē ai whı́rape dapesó fóló *aposel* whı́rapené naase tuąmό mulalepó. Atétepa, ai whı́rapené atima tikimó naase mulóló Talepaae moma eralepó.

⁷ Ai ala yale tikimó, Kótóné fo hae kwia feapaae yó melaté fóló fakeralepó. Jerusalem be hulua tuąmό Talepaae tué tiki tiratere whı́rape mo ti fake duraalu, so whı́mό momaratere whı́rape atimakélé, mo fea tué feteyóló tiróturaalu, kale fo wisi wosóló Yesupaae kisipa tiratere aomó betalepó.

Stipen tawóló fo tekgle fo

⁸ Téró, kale seké Stipen Kótóné ama kolené sukutu hale tao sere alaró Talené fotokötamo ą tuąmό fąanepó. Téturaalu, mo doasi kelemei alaró sira yaai dere alatamo so whı́ fea kuamó erótú betalepó. ⁹ Atétu betepa, mepaae whı́rape Stipen-tamo bőe dóló fopaae butu, ą só deratere fo yalepó. Ai whı́rape atimané fo wosetere be doita, wae sóró kutó diratere whı́ betere ala taaróló atima koleaané hale betó mole whı́rapené fo wosetere bepó doi mulapó. Ai whı́rape atima wale tikita, Sairin be hulua whı́kélé, Aleksandria be hulua whı́kélé, Silisia hae kwiamó betó mole whı́rapekélé, Esia hae kwiamó betó mole

whjrapekélé, atérópó. Ai fakerape atimané be huluata kae kaetei, Juda fakepó. ¹⁰ Atéyaletei, Stipenta Dei Kepe Wisi fāpanu fosó fosó yóló du betere fomó, u whjrapené dowi kisipa mutu du betere foné atimané ą só deraairetei mo sūnipó.

¹¹ Atéteremó, Stipen só deraaire tū kikituraalu, atimasisi kemei mepaae whjrapetamo fo dokóló etei kaae kapala fo yaalopa siépe yalepó. “Ai whjné Kótokélé, Moses-né ere fokélé, doka doka yóló bóe duraalu, faletere fo depa, dğané wosalepó yae,” yóló, sę yalepó.

¹² Atéró, so whipaaekélé, Moses-né asere fo yó matere whjrapepaaekélé, whj disirapepaaekélé, Stipen-tamo fopaae buópóló, sesemeratere fo deté kwęyalepó. Atéró, kale whj Stipen tawóló só fóló fo tokóló tale dere whjrapené naase tuqmó mulalepó. ¹³ Atéró daaló bitu, kale kapala fo yóló só deraai kisipa mutu betere whjrapené duraalu, “I sekénéta suka fea kale yóló muló betere fokélé faleyóo, Kótóné ama kae tēnó betere moma dere bekélé doróló doka doka yóo, deté kotapó. ¹⁴ Téturaalu, etei kaae fokélé depa dğané wosalepó. Nasaret whjko Yesuné i be fisikóló doróo, Moses-né asere mara mole fo dąpaae matepa, dğané sya fu betere alakélé doróo, yaalopó depa, dğané wosalepó,” yalepó.

¹⁵ Téró, ai wóló betó mole fo tokóló taletere whjrapené kale seké Stipen kikéyóló kaae tawalemó, ama kelepaa ensel-rapené kelepaa kaae daalepó.

Stipen-né fo tokóló taletere whírapepaae yale fo

¹ Téró, so whjmó momaratere topo whjné Stipen-paae woseturaalu, “Atimané ya só der-aairaalu ai du betere fo-a mo de?” yalepó.

² Ti fo depa, Stipen-né atimapaae tokó mótu duraalu, “Noraperó ayarapetamo-ó, ai fo yalo diapaae i dapa wosae. Mo take dñé aya Abraham ą Haran hae kwiapaae faai Mesopotemia hae kwiamó häle betepa, kae dę fğane Kótó Abraham beteremó sókó weipakalepó.” ³ Atéró, Abraham-paae duraalu,

‘Yata, naao be whj so whjró naao turuku betamo taaróló, yalo yapaae yó melaaire hae kwia-paae fae,’ yalepó.

⁴ Ai fo depa, ama turuku be Kaldia whírape betere hae taaróló, Haran be huluapaae torókó felepó. Atéró fóló betepa, aimó kale whj Abraham-né alima sinalepó. Atéyale kılıpaae Kótóné Abraham ą dapesó wóló mió dią ai betó mole hae kwiamó beteralepó. ⁵ Kótóné Abraham-mó i hae kwia melaalopó yóló mulaletei, ai alimó hae kwia mekó menipó. Kutó diyaaire sú mo sawakélé menipó. Atéyale alimó Abraham ą naalekélé bitinipatei Kótóné ąpaae duraalu, yaró naao deté faaire naaletamoné i hae kwia saalopóló dirii fo yóló munélipakalepó. ⁶ Kótóné Abraham-paae duraalu, ‘Naao detere naalené deté fole naalerape atima fea kae fakené hae kwiamó wale whj sú betaalo ai ape. Atéró betepa, ai hae talerapené atima wae sóró kutó diratere so whj beteróló, doasi depe tukó wei alaró susupui alatamo deté fu betepa, 400 ba fo kemeyaalo ai ape.’ ⁷ Atépa,

Israel fake wae sóró beterale be hulua whjné topo whjrape yalo dowi kwia melóló yalo i so whj momó dapesó woló beteraalopó. Kótó ąta, dą teteróló kaae tare Talepóló aqmó dua sukóló betaalopó. ⁸ Nao detere naalené detere naalerape tiki sekaę tukóló sirirae. Atétepa, ti yalo diámó eraaire ala hásokó feni, mo eraalopóló dirii fo yóló mulótú eratere siripó,’ yalepó. Atéró, Abraham-né Aisak deyalepó. Aisak deyóló be dę 8-ró keme-tepa, ama naalemané tiki sekaę tukóló siriralepó. Téró, Aisak-né Jekop deyalepó. Jekop-né ti dąné ayarape deyóló fake firale 12 whjrape deyalepó.

⁹ Jekop naalemarapené noma dekē naale Josep-né dere alamó dei tué muturaalu, atimané ą Isip whjrapené wae sóró kutó diratere whj beterópóló dotonóló *moni* salepó. Téyaletei, Josep-paae wuatere sekei ala fea Kótóné tao sua du betalepó. ¹⁰ Téró, Josep ą Isip hae kwia teteróló kaae tare topo whj Fero beterepaae sókó fóló beterepó. Atéró betepa, Fero-né Josepené dere ala kilitu, ąpaae hékese yópóló, Kótóné mo donoi ala wisi erótú betalepó. Atépa kilituraalu, Fero-né Isip hae kwiaró doasi topo whjné wisi wisi berapetamo Josep-né teteróló kaae tanópóló, sóró beteralepó,” yalepó.

¹¹ “Atéyale alimó qla sóku aluyóló doakale wote ali walepó. Atéturaalu Isip hae kwiamókélé, Kanan hae kwiamókélé, dąné ayarape atima naaire qla mo meipó. ¹² Atéró betalemó, dąné ayarape deyale whj Jekop-né Isip bemó mepaae nokole qla muó mulapó dere fo wosóló, ama naalemarape dotonalepó. Ti aita, folosóró kaae suraalu felepó.

13 Atéró momó felemó ti Josep-né ama nomara-pepaae ą i ape, yóló yó melalepó. Atétepa, kale teteróló kaae tare doasi topo whị Fero-né Josep-né alimaró nomarapetamo tué yalepó. **14** Téró, Josep-né ama alimapaae yó fótú duraalu, ‘Yákélé naao fake so whikélé, dią fea ai hae kwia taaróló, ipaae torokóló ape,’ yalepó. Tétepa, 75 so whị ai be torokóló walepó. **15** Jekop atéró bitiré fóló, ą Isip bemó sukalepó. Téró, ama naalemarapekélé, mo fea aimótóró sukalepó. **16** Atétepa, atimané tiki betą só fóló, Sekem hae kwiamó mole kapo dolomó douraleta, dua yalepó. Ai hae tikita take Abraham-né Hamor naalemarapetamo *moniné dupuyale haepó*,” yalepó.

17 “Até deté wóló, take Kótóné Abraham-tamo yóló mulale fo dokonaaire be dę feleketepe, atimané deyale naale senaale Isip bemó mo hale ąla kaae fake yalepó. **18** Téró, take betale topo whị Fero-ró Josep-tamo sukalepó. Atéyale kılıpaae ai sirimó betale topo whị Fero-né Josep-né ą ai topo whị beterale ala tué iniruraalu kale Israel fake so whị wisiyóló kaae tanipó. **19** Atéruraalu, ai topo whiné Israel fake so whítamo doakale bőe duraalu, Israel sorapené naale detepa, sukópóló bela tómó wapelatamo mulaleta dua yaai, atima fo dokóló mulalepó.”

20 “Atétu betere tuą dolomó, Moses deyalepó. Ai naaleta, Kótóné keletómó mo kae naale wisipó. Hamaró alimatamoné ai naale sóró betepa, wélié sore kemeyalepó. **21** Téró, hamaró alimatamoné wapela turó só fóló mulalepó. Atéró mupa, kale topo whị Fero senaalemané whaayaai salepó.

22 Téró mepaae doasi tué mole Isip whírapené Moses tué tiki fosó fosó yópóló, mepaae alarape yó melaté felepó. Téró, ama dere fokélé, mo fosó fosó yóo, dere alakélé mo fotokó buóló yóo, yaaire whí doayalepó,” erapó.

23 “Moses doayóló bitiré fóló, ba fo whí siki tamo kemeyóló ą ama Israel so whírapé noa ala du beteréró kèle felepó. **24** Atéró fóló kelalemó, kale Isip whí betané Israel whí betə doló susupurótú betepa, kelalepó. Atétu betepa, ama fake whítamo até ekeséró seséturaalu, Isip whí mo ti dalepó. **25** Moses-né ama etei kisipa mualepó. Israel fake so whí atimapaae doasi sekəi ala erótú betepa, ama fake so whí tao sópóló Kótóné ą dotonélirapóló kisipa yaalo nisi yalemó, Israel so whjné atei kisipa sinipó. **26** Téró, kale dere kaae mo híka momómo fóló kelalemó, Israel whí atimaamosisitei hóle su betepa, ama filiyóló duraalu, ‘Di-aamo Israel faketamotei noatepa hóle su bitu de yalepó.’

27 Ti fo yalemó, doasi fotokó buóló me whí teterótú betere whjné Moses tə daalótú duraalu, ‘Yá dątamо fo tokóló taleratere alaró teteróló kaae tare alatamo yópóló né sóró beteraleé? **28** Naaō dó kale Isip whí du yale kaae, ekélé atéró daai waleé?’ yalepó. **29** Ai fo woseturaalu, Moses ą ai Isip hae kwia taaróló, Midian haepaae botokó felepó. Téró, ą ai bemó wale whí bitu, so dokóló naale tamo deyalepó.

30 “Atéró ba fo whí siki tamo kemeyóló betepa, whjkélé bitire Sainai hasi fosó felekemó *ensel* ą beterepaae ni sesaapemó si mi sokóló ai dolomó

sókó walepó. ³¹ Atétere ala kolóló, Moses a noa ala dutérópóló kisipa teketu betalepó. Atéró, mo ti diriyóló kelaairaalu, kale ni sesaape ere felekepaae taae felemó, ai si mi dolomótei, Talené ąpaae i fo yalepó.

³² ‘Eta, dijané ayarape Abraham, Aisak, Jekop atima teteróló kaae tare Kótópó’ yalepó.

Ti fo depa, ai fo dere tiki kelaai yaletei, diri furu furu yóló wituraalu, kilini haepaae hemée deyalepó,” yalepó.

³³ “Atépa Talené ąpaae duraalu,
‘I hae tikita, Kótóné ama tukóló kae muló betere haepa, naao horó betere hó be sokóló taae falae,’ yalepó.

³⁴ Térapa Moses-ó, Isip whírapené yálo so whípaae doakale sekéi ala erótú betepa wosalepó.
Até du betere ala kolóló yálo atima hále fópóló dotonale waairaalu, yapı Isip be hu-luapaae fópóló dotonaai dapó,” yalepó.

³⁵ “Moses aṭa atimané hó yóló, ąpaae ya fo tokóló taleratere alaró teteróló kaae tare alatamo yópóló, né sóró beteraleé? yale whípó. Ti fo yale whítei, Israel fake so whí teteróló kaae tanópóló, Kótóné amatei sóró beteralepó. Atéró beteraai ama *ensel-né* erale fópóló dotetepa, kale ni sesaapemó duku betere si mi dolomó fo sókó wóló Moses sóró beteralepó. ³⁶ Ama ai Israel so whí Isip be taaróló ąlisóró wóló beteró bituraalu, kelemei alaró so whíné kilitu sira yaaire alatamo eraté kutu betalepó. Até dere alata, kale Isip hae kwia tuamókélé, sonaai weí kēla tuamókélé, so whí bitinire tikimó kuturaalukélé, ai alarape eraté kutu betepa, ba fo whí siki tamо kemeyalepó,” yalepó.

37 “Ai Moses-nétóró Israel so whípaae duraalu, ‘Kótóné kóló whí mo ę kaaetóró dotonaalopó. Åta diákótei, sóró beteraalo ai ape,’ yalepó.

38 Moses ą Israel so whítamo whí mei tikimó dáné ayarape dapesó kutu betepa, *ensel*-né Sainai hasi fosómó mo ti betaaire fo bete ąpaae matepa, amamo dąpaae maletei mió dáné i sya fu betere ape.”

39 “Téyaletei, dáné ayarapené ama dere fo wosóló ą aqmó sinóló bitinipó. Atimané ą hórapóló faai wale tiki taaróló, Isip bepaaetei momó fesaae faai kisipa mutu betalepó. **40** Atéró, kale so whíné Eron-paae duraalu, ‘Dä Isip bemó betepa, ąlisóró wale whí Moses ą neté yalerópa, dä ąlisóró faaire kótórape kaekó alerae,’ yalepó.”

41 “Atéyale sukamó, *bulmakau* hupu male kaae suróló kapala kótó aleyalepó. Atéró, atimané aleyóló mulale ąlapaaetei, hupu dóló momatuaralu, ai ąlané doi doasi mulóló ąla deyóló kilitu betalepó. **42** Ai so whí ó sámó daale wéliékélé, horerapekélé, sukakélé, atimané tale aleróló doi sóró horóló moma du beterópoló, Tale Kótóné ai so whí taaróló sisóralepó erapó. Ai foto, mo take Kótóné kóló whírapené asère fo mo hítipó.

‘Israel fake so whírape-ó, dią so whí bitinire tikimó **40** ba fo tuämó bituraalu, *sipsip* hupu dóló moma deté wou betaletei ępaae inipó.

43 Diäné kuti be dolomó kapala kótó Molekró whíné aleyale kótó Repan höretamo beteróló aqmó sukóló bituraalu, tale-ó yóló moma deté kutu ai betale ape.

Atétu betaleteiné yalo dia Babilon hae kwia taoró wae sóró beterópóló hókó faló ai betere ape,’ ” yalepó.

44 “Téró, dạné ayarape atima so whj bitinire tikimó bituraalu, Tale Kótó ą dątamo mo beterapó kisipa muópóló, kuti be tēipakalepó. Ai kuti beta, Kótóné Moses-paae etéró tēyae, yóló suróló yó matepa, kolóló tēipakalepó. **45** Atéró bitiré wóló, nalo dạné ayarape atimané ai kuti be beleyóló sóró waleteita, Josua-né tēteróló kaae tawóló betale alimó yalepó. Josua ą ama be whj so whjtamo betere hae kwia taaróló, me hae kwiamó betaaí fupa, Kótóné ai hae talerape mo fea dóló torokó faralepó. Atéyale su kamó sóró wale momatere kuti be beleyóló só kutu beteró, Depit betale alimó sókó walepó. **46** Tétepa, Depit-né Kótóné ą hajtere ala eratepa, dạné aya Jekop-né Kótó mo ti moma dere bemó beterópóló kisipa mutu, ąmó be tēnaai Kótópaae wosalepó. **47** Téyaletei, ama naalema Solomon-né Tale Kótóné be tēnalepó.

48 Atéyaletei, ó sá taoró betere Tale ą mo whjné tētere bemó bitimipó. Kale Kótóné kóló whjné i asere fo kaaepó.

49-50 ‘Ó sáta, yalo tēteróló doasi topo whj betere tikimó bitu, i haeta, ti yalo hó dée daaló betere tiki ai ape. Térapa, diané noa kaae be tēyóló ę beteraai du bitu de?

Talené duraalu, Ę sáa nóló betere tikimekó ere?

Qla qla feata, yalo aleyóló muló bitini nisi du betere?” fo asərapó,”

51 Stipen-né duraalu, “Diata mo dowqae fole whjräpepó. Noatepa diaaq hosaa tuamó dowi

ala fəanu, Kótóné fo wosaaire wosélikélé kinó bitute? Diaq, diaaq ayarape bitu yale kaaetóró iru, Dei Kepe Wisiné dere fo wosaaai deretei hóyóló mo dowqae fu beterapó. ⁵² Kótóné kóló whj me dekó diaaq ayarapené susupui ala erénipó, fo yaaloé? Mo fea diaaq ayarapené susupui ala erótua yalepó. Dowi alakélé inire Talené ama mo donoi Whj wisinaale waalo ai ape, yóló yó mótu betere whírapekélé, diqné ayarapené dua ipakalepó. Atétua yale kaae, miókélé dowi ala inire whj wisinaale eleké deyóló dópóló, diaaq sesemeralepó. ⁵³ Talené tukóló muló betere fo ensel-rapené diqpaae yó matepa wosaletei, diaaq ai fo tukóló sisópaae eralepó,” yalepó.

Stipen kapo duné siriyló dale fo

⁵⁴ Ai fo dere woseturaalu, kale ai fo tokóló taleratere Juda whírape atima mo dei fopaae buturaalu, sereke hale yalepó. ⁵⁵ Téyaletei, Stipen ą Dei Kepe Wisi fqaturaalu, sápaae kese horalemó, Tale ą tuqmó ere déró Yesutamo Kótóné turu naase démó daapa kelalepó. ⁵⁶ Atépa duraalu, “Kela! Hepen be tų tukwé fóló, Whjné Naalema Kótóné turu naase démó daapa mió yalo kelerapó,” yalepó.

⁵⁷ Atétepa, atimané ai dere fo wosaalo meipóló, naasené woséli kinóló fo fake yóló ą daale tikipaae mo hapale tourqale walepó. ⁵⁸ Atéró, Stipen naasemó sej sóró be tipi aópaae taae deróló kapo duné siróló daai kaae salepó. Até yaaipatei, ama i ala depa kelalepóló yale whírape atimané foloi kutirape sorokóló, betq kokopei whjné kaae

tanópóló, ama hó betemó mulaleta yalepó. Ai whjné ama doita, Sol-pó.

⁵⁹ Atimané Stipen ą kapo duné siritepa, ama Talepaae momatu duraalu, "Tale Yesu-ó, yålō kepe betə naao dape sae," yalepó. ⁶⁰ Atéró, ą bukutiri teyáró bit̄i doropóló fo fakeyóló duraalu, "Tale-ó, i dere alamó naao atimané dowi ala kwia aluróló kemerae," yalepó. Ai fo yóló kale wh̄i ą mo ti sinalepó. Atétere alata, Sol ąkélé aimó daalu, wisirapa téyae du betalepó.

8

Keriso so wh̄i susupu sóró dapo dapo yale fo

¹ Atéyale su kamó, Jerusalem bemó betó mole Keriso so wh̄ipaae doa susupu sere ala eralepó. Atei ala depa, Talepaae tué tiki tiró betere Keriso so wh̄i Judia hae kwiáró Samaria hae kwiata-mopaae dapo dapo yóló felepó. Atétepa, kale aposel wh̄irape atima betə Jerusalem bemó betó molepó. ² Téró, mepaae Kótóné ala eró tare wh̄irapené Stipen douróló, doasi dekené sini moló-u du betalepó. ³ Téyaletei, Sol-né Keriso so wh̄i doraté kw̄eyaaираalu, kaae salepó. Tétu, be dok̄ ą kw̄eyóló, Keriso so wh̄i fea sıyóló *dipula* beteraleta du betalepó.

Filip Samaria haepaae fóló yale ala

⁴ Atéró dapo dapo yóló fele so wh̄i fóló betó mole tikimó, mió wosetere kisi fo wisi so wh̄ipaae yó mótu betalepó. ⁵ Filip Samaria hae kwiamó tēne be huluapaae doropóló, so wh̄ipaae Yesu Kerisota, Kótóné i haemó betó mole so wh̄i tēteróló kaae

tanópóló sóró beteró betere whípóló yó mótu betalepó. ⁶ Aimó wóló touró betere so whí feané Filip-né yale foró erale kemei alarapetamo killitu, ama dere fo wisiyóló wosaaираalу, atima fea woséli muló beterepó. ⁷ Atétu, so whí tuämó tepeyóló betale dowi keperape sókó furaalu, keteré yóló sókó fua yalepó. Hó naase dore so whíró tiki däamu yóló momaare so whítamo wisirótua yalepó. ⁸ Atétere ala kilituraalu, ai be huluamó betó mole so whí atima mo hëkesené sukutu betalepó.

Isi whí Saimon-paae yale fo

⁹ Téró, ai be huluamó whí betä Saimon beterepó. Ba fo doasimó ai seké ą isi whí bitu, du betere alamó Samaria so whí feané sira dua yalepó. Atéteremó ą mo doasi seké whípóló bopé fake du beterepó. ¹⁰ Atétepa, mepaae doasi doi mole whírapekélé, doi munire whírapekélé, mo fea wóló ama dere fo wosóló ą dukirótua betalepó. Atétu duraalu, “I whíta, Kótóné doasi bole fotokö kaae bulapó,” du betalepó. ¹¹ Téró, mo take ą isi whí bitiré wouraalu, du betale ala kolóló, siratu betaleteiné so whí fea ai alatei sya felepó. ¹² Téyaletei, Filip-né atimapaae Kótóné teteróló betere aqmó mole alaró Yesu Kerisoné ere alatamo etérópóló yó melótua betalepó. Ama atéró yó matere fo wosóló so whí fea kisipa feteyóló Talepaae wapa, Filip-né atima Yesuné doimó wéi tópurótua yalepó. ¹³ Kale whí Saimon ąkélé, tué tiki feteyóló Talepaae wapa, Filip-né ą wéi tópuralepó. Téró, Filip kotere tiki dokö fea Saimon atimaamo wusuró kuturaalu, me ala yaairemó dere kelemei

alaró sira yaaire alatamo Filip-né eratepa kilitu, Saimon-né sira dua yalepó.

¹⁴ Jerusalem bemó betere *aposel* whjrapené Samaria so whj Talené fo wosalepó dere wosetu atimané Pitaró Jon-tamo doteyalepó. ¹⁵ Téró, kale seké tamo fóló, ai Samaria hae kwiamó tene be huluamó Talepaae kisipa tiki tiró betere so whj Dei Kepe Wisi sónpoló momaralepó. ¹⁶ Ti noa betené meipó. Dei Kepe Wisi atima tuapaae tepeyóló bitj waai teópatei, Yesu Kerisoné doimó atima wéi maaté tópuralepó. ¹⁷ Atépa, Pitaró Jon-tamoné ai so whj tikimó naase mulalemó, Dei Kepe Wisi atima tiki tuapaae bitj dorowalepó.

¹⁸ Saimon-né kale *aposel* whj tamoné so whjné tikimó naase mulalemó, Dei Kepe Wisi bitj wale ala kolóló, atimaamomó *moni* melaai i fo yalepó. ¹⁹ “Diaamoné dere ala kaae yalokélé, mepaae so whj Dei Kepe Wisi sónpoló naase mulaai dapa, ępaae ai alakó eraasepóló dapó,” yalepó. ²⁰ Ti fo depa, Pitané ąpaae duraalu, “Naaو *moni* yatamo wusuró kəlaa yóló alu yópóló, yae. Ti noatepae, naao kisipané Kótóné kólené sukuturaalu, hale matere ąla *moniné* dupu dere aqrapóló de? yalepó. ²¹ Ya dətamo Talené ama kutó dirópóló sóró beteró bitinireteiné. Kótóné keletómó naao hosaa tuamó wisi kisipa munipó. ²² Térapa, dowi ala taaróló Talepaae kisipa feteyae. Atépa, ti Kótóné naao hosaa tuamó muale dowi kisipamó kwia melaai yaletei, hale aluraalopó. ²³ Ti naao hosaa tuamó dowi kisipa fayóló mupa, yalo kelerapó. Atéruraalu, dowi alanétei ya dokóló wae sóró beteró beterapó,” yalepó.

24 Ti fo depa Saimon-né ąpaae duraalu, “Ti naao epaae ai yale fo mo yaősórópa, naaotei ẽmó momarae,” yalepó.

25 Atéró, Pitaró Jon-tamoné kelené mo kelale alaró Talené fotamo yó mótu beteró, momó Jerusalem bepaae fesaae faai felepó. Atéró, furaalu, ai Samaria hae kwiamó tene be hulua tü felekemó tẽ mole berapemó kale fo wisi yó melaté felepó.

Filip-ró Itiopia whítamóné yale fo

26 Atéró eté yalepó. Talené ama *ensel*-né Filip-paae duraalu, “Yata, Jerusalem be taaróló Kasa be huluapaae derepaai *saoti* fakeró kópu kaae pale hae tikimó fole tü sya fae,” yalepó. **27** Téró, Filip ą ai tūmó fu betalemó, betə Etiopia whj̄kó nóluku soki whj̄ mo umó wapa kelalepó. Ai whj̄ ąta, Etiopia hae kwia teteróló kaae tare topo so Kandas-né *moniró* mepaae néli qlatamo kaae tanópóló sóró beteró betere doasi whj̄pó. **28** Ai seké ąta, Jerusalem bepaae Talepaae moma ene fi fesaae wou, ama *hos* hupuné siyóló sóró kotere qla tómó beteró Kótóné kóló whj̄ Aisaiané asere fo dosusaté wou betalepó. **29** Atéró dosusaté wou betepa, Talené Dəi Kepené Filip-paae duraalu, “Ya mo hapale fóló kale whj̄ beteró wou betere *hos* hupuné siyóló só fole qlatamo hokolaa yóló betámó faai fae,” yalepó.

30 Ai fo depa, Filip ą mo hapale fóló, kale whítamo betámó titi yóló fu betalepó. Atéró wosalemó, Aisaiané asere fo kale whjné dosusaté fu betepa, Filip-né ąpaae woseturaalu, “Naao

ai dosąaté fu betere foné bete naao kisipare?”
yalepó.

³¹ Ti depa kale whjné Filip-paae tokó mótu duraalu, “Mené ępaae yó menitepa, ti netéró tué saaloé?” yalepó. Ti fo yóló kale whjné Filip-paae ątamo bitj holae depa, ą titiyóló bitj holalepó.

³² Kale Etiopiané whjné dosąaté wale kóló whj Aisaiané asere fo i ape.

“Ąta, *sipsip* hupu daai duóló ąlisóró fu dere kaae yalepó. Téró, me kale *sipsip* hupu male niki tikitepa, keteré initere kaae ama kóló mo nomalepó.

³³ Ąpaae doakale hale seróló susupuratere alakélé fo tokóló taletere alakélé ini, hale só deratere ala betj yalepó.

Ą naale senaale nalopaae yaai dere ala kolóló né yó melaaloé?

Ti atimané ą i haemó betaqsóró kisipa mutu, mo ti dalepó,” yalepó.

³⁴ Téró kale Etiopia whjné Filip-paae woseturaalu, “I asere kóló whjné ere fo ąmó erépé whj me kaemó ere?” yalepó. ³⁵ Tétepa, Filip-né Aisaiané ai asere fomótóró kaae sóró Yesu Kerisoné mió wosetere kisi fo wisi yó maté felepó.

³⁶ Atéró, atimaamo fu beteremó tų tuämó węi ke belepa kolóló, kale sekéné Filip-paae duraalu, “Węi ke wisinaale ti belerapa kelae. I węi kemó ę tópuratere dore?” yalepó. ³⁸ Ai fo yóló, kale sekéné ama *hos* hupu néli tare whjpaae kejróló daayaе yalepó. Atéró daapa, atimaamo wusuró ai kale węi ke dolopaae doropóló daalu, Filip-né kale seké węi tópuralepó. ³⁹ Atéró, atimaamo

hae taopaae taae holalemó, mo ai fapotóró Talené ama Dei Kepe Wisiné Filip tokó sóró felepó. Atéró, kale Etiopia whjné Filip momó kae kilinipó. Tétepa, kale seké ą tumó fu bituraalu, hękesené sukuté felepó. ⁴⁰ Téyaletei, kale Filip ąkélé, kele alinameróló dapesó wale ala kilinipatei, Asotas bemó sókó felepó. Atéró sókó fóló, ai tu dəmó tə mole be huluarapemó, so whjpaae mió wosetere kisi fo wisi yó melaté felepó. Atéró, yó melaté fóló, Sesaria be huluamó sókó felepó.

9

Sol dowi ala deté kutu beterapó yale fo

¹ Ai ala du betere tuämó, Sol-né Talené ala eró tare whjirape atima daalopóló wiratere fo hale yó tarepó. Damaskus be huluapaae faai, so whjmó Talepaae momaratere topo whj beterepaae felepó. ² Atéró duraalu, “Ę Damaskus be huluapaae faai dapa, dijané u bemó betere Juda fakené fo wosetere be kaae tare whjrapené ę mo whj nisiyaqsóró fas mekó asęyóló ąlae. Ai fas-mó i kaae fo yae. Aimó Yesu Kerisoné ala sya fole so whjkó betepa, ti i Jerusalem-paae *dipula* sóró wópóló, ępaae sóró fae yóló asę yae,” yalepó. ³ Atéró, Sol ą Damaskus be felekepaae sókó faai deremó, ó hepen-mó Talené dę hapale sókó wóló ą daale tiki mo fea dęyó felepó. ⁴ Téteremó ą haepaae deraapisa fóló mupa, şamó fo yóló duraalu, “Sol! Sol! Naaō ę noatepa doróló supuraté kutu bitu de?” yalepó.

⁵ Tétepa, Sol-né duraalu, “Tale-ó, ya né de?” depa Yesuné duraalu, “Eta, naao doróló susupuraté

kutu betere whị Yesupó,” yalepó. ⁶ “Térapa, ya turukó holóló Damaskus be huluapaae fae. Aimó betepa, ti whị mené naao yaaire ala yapaae yó melaalopa, ama dere fo naao sya fóló yae,” yalepó.

⁷ Ai ala deremó, Sol-tamo wale whírapé atima fokélé tekeni, hokomó sókó finé daae mulu, dere fomaaté wosalepó. Téyaletei, ai fo dere whjné kelepaatima kilinipó. ⁸ Téró, Sol ą turukó holóló kele fisqae horóló kele kele yalemó me olandélé koló feni, kele dilikiyalepó. Atépa, ątamo wale whírapené ą naasemó tawóló ąlisóró fóló, Damaskus bemó sókó felepó. ⁹ Atéró, be dę soremó kele dilikiyóló bitu, olandélé, węikélé néni, hale betalepó.

¹⁰ Atéró betepa, ai bemó Yesuné ala eró tare whị betä Ananias beterepó. Ai whjné noke naró dere kaaené Talené ąpaae duraalu, “Ananias-ó!,” depa, ama duraalu, “Tale-ó maé, ę i betere ape,” yalepó.

¹¹ Tétepa, Talené ai kale whípaae duraalu, “Mo donoi tüpóló doi mole tų seraa fóló, Judas-né bemó sókó fae. Atéró Tarsus whị Sol momó betere? yóló wosae. Ą ai bemó bituraalu, ępaae moma ai du betere ape. ¹² Atérapa, ama noke naró dere kaaené i ala depa, kelalepó. Betä whị Ananias ą beterepaae wóló ama tikimó naase mulale wapa, ama kele wisi yaairetei kolóló, ai betere ape,” yalepó.

¹³ Ti fo depa, Ananias-né duraalu, “Tale-ó, mepaae so whjné ępaae i fo ene wuatepa, wosalepó. Ai seké ąta, Jerusalem bemó naao kae beteró betere so whị doróló mo doakale dowi ala erótü betere whípó yalepó. ¹⁴ Mió ipaae wóló

betereteikélé häle meipó. Jerusalem be huluamó du betere ala kaae, i be huluamókélé, naao doi yóló momatu betere so whírape *dipula* saai so whjmó momaratere topo whjné ai ala yaai fae yóló, *fas* matepa sóró walepó,” yalepó.

15 Tétepatei, Talené Ananias-paae duraalu, “ Ai whjta, ai ala du betale whjtei, mió yálo ala yó taruraalu, yálo kutó diraté fópóló sóró beterata-apa, fae. Ti qata, take nalopaae Juda meire fake so whípaaekélé, doasi teteróló kaae tare topo whírapaakélé, Israel so whípaaekélé, yálo doi eraté kutu betaaire whj ai ape. **16** A até deté kutu betepa, yálo doimó ą mo doasi dele sóró susupui ala saalopóló, yálo ąpaae yó melaalopó,” yalepó.

17 Ai fo depa, Ananias ą fóló, Talené ąpaae yó male bepaae felepó. Atéró sókó fóló, kale seké betere be dolopaae holóló Sol-né tikimó naase mulóló duraalu, “Yálo no Sol-ó, Tale Yesu Keriso ą i Damaskus bepaae waai wapa, tü tuamó sókó walepó. Atéyale sekéné naao ai dilikire kele momó wisiróló ąla ąla kolóo, Dëi Kepe Wisi ą tiki tuapaae bitj wóló fajanóo yópóló, ama ę ą beterepaae dotonatepa wóló i daale ape,” yalepó.

18 Ai fo deteretamotóró, kale whjné kele dolomó ya fumi kaae ąla sókó dorowóló ama kele momó wisiyalepó. Atéró wisi depa, ą wéi tópuralepó.

19 Atéró ą ąla nóló ama fotokó momó bune walepó. Sol ą Yesuné ala erótú betere whírapetamo ai Damaskus bemó mepaae be dërape betalepó.

*Sol-né Damaskus beró Jerusalem betamomó
yale ala*

20 Ai be dəmótóró kaae sóró, Juda wh̄irapené fo wosetere berapemó Yesu Keriso ą mo Kótóné Naalemapó yóló, so wh̄ipaae hąkeamó yó mótu betalepó. **21** Atétepa, so wh̄i feané ama yó matere fo wosóló sirayóló duraalu, “I wh̄ita, take ó Jerusalem bemó Yesupaae tué tiki tiróló betó mole so wh̄ipaae doakale susupui ala eraté kutu betale wh̄i meié? Ą ipaae waleteita, i bemó betó mole Keriso so wh̄ipaae doasi dowi sek̄ei ala eróló, so wh̄imó momaratere topo wh̄ipaae *dipula* sóró male faai wale wh̄i meié?” yalepó. **22** Téyaletei, Sol-né Talené fo eratere ala mo ti fake deté fóló mo fosó fosóre wh̄i betalepó. Atéru, Damaskus bemó betó mole Juda so wh̄ipaae Yesuta, so wh̄i teteróló kaae tanópóló sóró beteró betere Kerisopóló yó matepa, so wh̄iné mo dono dapóló kisipa yalepó.

23 Atéró, yó melaté fóló mepaae be dərape kemetepa, Juda wh̄irapené Sol daai kisipa mutu, atima betapaae tourâle wóló atimasisi kikiti fo dukutu betalepó. **24** Atéyaletei, atimané ą daai du betere ala ama kisipa yalepó. Dilikitamokélé, dətamokélé, ai be bopéró betere tipi tū sókó wale tiki dok̄ ą daai, melaa yóló bit̄ita dua yalepó. **25** Ai fo woseturaalu, kale mepaae Sol-né dere fo wosóló sya fu betere wh̄irapené ą tao suraalu, ai be bopéró betere tipi dolo sokóló dilikitamo yomó deyóló halikané duwóló deralepó. **26** Téró, Sol ą Jerusalem bepaae holóló bituraalu, aimó mepaae Yesuné ala erótú betere wh̄irapetamo touyóló bettaai yaletei, atima ą kelaqsóró wiylepó. Atima wi yaleteita, ą Yesuné ala eratere wh̄ipóló kisipa tiréni yaleteinépó. **27** Atétu betepa, Banabas-né kale wh̄i Pol *aposel* wh̄irape beterepaae dapesó

fóló daaló bitu, i sekéta Damaskus bepaae faai fu betepa tu tuámó, Tale wóló daapa, ama kelené mo kilipakalepó. Téró, aimó Talené apaae fo ipakalepó. Ai fo yóló Damaskus bemó bituraalu, a mo wikélé ini, halaainé Yesu Kerisoné doimó fo yó mótu bitipakalepó. ²⁸ Atéró, Sol a atimatamo betamó bituraalu, ai Jerusalem be huluamó so whipaae Talené fo wikélé ini, mo halaainé Yesuné doimó yó maté kutu betalepó. Atéteremó, whj mené a sesékélé inipó. ²⁹ Téró, Sol-né Krik be fo bole Juda so whipaae Yesu ata, mo Kótóné Naalemapóló kisipa yópóló, fo tokótamo du betaletei, mepaae Juda fake whírapené Sol daairaalu du betalepó. ³⁰ Ai fo woseturaalu, Keriso norapené Sol daqsóró tao suraalu, Sesaria bepaae dapesó dorowóló, Tarsus bepaae fópóló dotonalepó.

³¹ Atéró, Judia hae kwiamokélá, Kaleli hae kwiamokélá, Samaria hae kwiamokélá, Keriso so whítamo bóe dóló susupui ala erótú betaletei, mió i alimó hajné sukóló dua betó molepó. Talené Dei Kepe Wisiné atima fotokoróló keteké bulatepa, Yesupaae tué tiki tiratere so whj mo ti fake deté felepó. Atéró, Kótó ata, mo doa fotokó bole Talepóló wi kisipa mutu, hemée deyóló mo dua betó molepó.

Pitané Enias-ró Dokas-tamo wisirale fo

³² Téró Pita a mepaae Kótóné kae beteró betere so whj betó mole be hulua dokó fea keleté fóló Lida be huluamó betó mole Keriso so whítamokélá ekei fo yóló betaai felepó. ³³ A atéró wóló, ai bemó betá whj ama doi Enias betepa kelalepó. Ai seké

ąta, tiki dąamuyóló hale fiyótóró mupa, 8-ró ba fo kemeyale whjipó. ³⁴ Atéró mupa, Pitané kale whjipaee duraalu, “Enias-ó, Tale Yesu Kerisoné ya mió ai wisiratapa, turukó holae. Téró naao besekę tukóló bopeyóló tupaae mulae,” yalepó. Téyalemó, kale whj ą mo hapale téti turukó holóló daane holalepó. ³⁵ Atéró, ai kale Lida be huluamó betó mole so whjiró Saron be huluamó betó mole so whjatamoné tiki sinóló dąamure whj Enias wisiratere ala kilituraalu, Talepaae kisipa tiki tirótua yalepó.

³⁶ Téró, Jopa bemó Talené ala eratere sokó betą ama doi Tabitapó. Krik foné ai doi Dorkas doi mulapó. Ai so ąta, betere dokó fea hękesené sinóló yaala sókó fóló wisi ala erótua, yolealere so whjmó ąla ąla hale tao sóró matere ala fąane so wisinaalepó. ³⁷ Atétu betale sukamó, kale so ą heponé sukalepó. Atéró sukutepa, mepaae sorapené ama tiki fokóló kutiné bopeyóló siki be kepaae mulale holalepó. ³⁸ Ai be Jopata, Lida be felekemó erapó. Atéreteiné Talené ala eratere whjrapené Pita Lida bemó beterapó depa woseturaalu, atimakó whj tamo fópóló doteyalepó. Atéró fóló Pitapaae duraalu, “No-ó yata, mió mo dąmotamotóró hapale faai dapesene walepó,” yalepó.

³⁹ Tétepa, Pita ą atimaamotamo fóló, Jopa bemó sókó fóló, kale so sukóló mole siki be kepaae dapesó horalepó. Atéró aimó betó mole wulia sorape Pita daalepaae wóló moló-u yóló duraalu, “Ita, ai sukale so ą sukųai bituraalu, male doasi deróló sókó fatere fóloi kutiró mepaae deratere kutirapetamo i ape yóló,” yó malepó.

40 Tétepa, Pitané ai sorape belapaae hókonóló à bukutiri teyáró bituraalu, moma yalepó. Atéró moma yóló à kale so molepaae fetée wóló duraalu, “Tapita-ó, ya turukó holae,” depa kale so kele fisqae horóló, Pita kaae taru turukó holóló bitj̄ hollalepó. **41** Atéró betepa, Pitané kale soné naasemó tao sóró turukó horóló daalalepó. Atéró kale wulia soraperó Keriso so whítamopaae kepaayale so i ape yóló yó malepó. **42** Pitané kale mo ti sinóló mole sotei, momó kepaaróló beteralepó dere fo kulu kulu só kwéyóló fakeratepa, Jopa be huluamó betó mole so whí mo feané wosalepó. Até yalepó dere fo woseturaalu, so whí mo fea Talepaae feteyóló kisipa tiki tirótua yalepó. **43** Téró, Pita à Saimon-tamo mepaae be dērape betalepó. Saimon-ta, hupu sekaené mepaae əla əla ale yaairaalu, bé bé yópóló wéimó fokotu betere whípó.

10

Koniliás-né Pitapaae ape yale fo

1 Atéyale sukamó, Sesaria whíkó ama doi Koniliás beterepó. Ata, ai be huluamó 100 Rom diki tare whírapé kaae tare topo whípó. Ai diki tare whírapeta, Itali hae kwiáró walepó. **2** Koniliás-ró ama naale senaletamokélé, somakélé, atima mo fea Talené ala yó taruraalu, Kótó aqomó sukóló beterepó. Atérú, yoleale yóló betó mole so whímó, betere dokó fea əla əla hale matere alaró, moma dere alatamo yó tarepó. **3** Atéró betə sukamó, kuluka 3 kilok à ama be dolomó betepa, noke naró dere kaaené Kótóné *ensel* sókó wóló daane wapa,

ama mo diriyóló kelalepó. Atéru ąpaae duraalu, “Koniliás-ó,” yalepó.

⁴ Atéró dere fo woseturaalu, kale whị ą witamo *ensel* daalepaae kese faróló duraalu, “Tale-ó, maé?” yalepó.

Tétepa, *ensel*-né ąpaae duraalu, “Naaø moma dere alaró yoleale yóló betó mole so whịmό hamoko yóló hale matere alatamo Kótóné kilituraalu, kokoné sukunapó. Atei ala dereteiné ya tué keteréni, ama kisipa yó tarapó. ⁵ Térapa Koniliás-ó, Jopa bemó whị betä ai betere ape. Ai whjné ama doita, Saimon-tei Pitapó du beterapó. Térapa, ai whị Jopa bepaae dape sene fópóló, diąkó mepaae whị dotonae. ⁶ Ąta ama yakoma Saimontamo ai betere ape. Ai Saimon-ta, hupu sekaené to ó mepaae ąla ąla aleyaairaalu bé yópóló, węi fokotere whjipó. Ama beta węi fókumó ai tene ape,” yalepó.

⁷ Ąpaae ai fo yóló, kale *ensel* fupa Koniliás-né ama bemó kutó diratere whị tamo yóo, Kótóné ala eró tare ama diki tare whırapekó betä yóo, yóló ape yalepó. ⁸ Téró betepa, atimapaae kale *ensel*-né ąpaae yale fo fea yóló, Jopa bepaae fópóló dotonalepó.

Pitané noke kaaené kelale ala

⁹ Atéró tūmó fiyóló, hıka be dętepa, atima Jopa be huluapaae sókó faai feleke deretamo eté ipakalepó. Pita ą Jopa bemó 12 kilok sukakelemó moma yaairaalu, kelekele dere siki bepaae holóló beterepó. ¹⁰ Atétepa, yakoma Saimon-ró somatamo aqoró bemó naaire ąla donoróló muló betepa, ą siki bepaae holóló moma du betalemó,

ą wote yalepó. Atépa, noke naró dere kaaené i ala depa kelalepó. ¹¹ Ó hepen be tų tukwę fóló doasi deī kuti kaae qla doṣró kwia dokö dorokó fóló amatei dorowou betepa kelalepó. ¹² Ai dorowale kuti kaae qla dolomó i haemó niki daani ke detere qlaraperó barapetamokélé, hó naase daae mole qlarapekélé, mo fea ai kuti dolomó betó mupa kelalepó. ¹³ Atépa, ó şamó fo yóló duraalu, “Pita-ó, ya turukó holóló ai betó mole qla dóló nae,” yalepó.

¹⁴ Ti fo depa Pitané duraalu, “Tale-ó, mo deretei mo take naao ąpaae, ‘Ai qla naçse,’ yóló muló betepa ę werapó,” yalepó.

¹⁵ Ti fo depa, kale dere kaae momó ąpaae duraalu, “Kótóné ąpaae wisirapa nae dere qla, ę werapó ekesé. Sóró nó betä yae,” yalepó.

¹⁶ Ąpaae ai fo dere alata, sore félimó yóló mo ai fapotóró kale kuti ó hepen-paae momó sóró holalepó.

¹⁷ Pitané ąpaae i yó male ala noa betené yalerópóló kisipa teketu betalepó. Atétu betepa, Koniliás-né dotonale whírape wóló, Saimon-né be momó ténérópóló keketé wóló, be bopéró betere tipi tų sókó walemó daae molepó. ¹⁸ Atima atéró daalu, fo tekeróló duraalu, kale Saimon-tei Pitapó du betere whíkó imó betere yóló wosalepó.

¹⁹ Pita ai yale alané bete kisipa hale teketu betepa, Deī Kepe Wisiné ąpaae duraalu, “Saimon-ó, whírape sorené ya keketé ai kutu betere ape. ²⁰ Térapa, ya turukó holóló aqro bepaae derepae. Ai whírapené ąpaae atimatamo faalopó depa me

kisipa muni, atima yālo dotonalepa fó betā yae,” yalepó.

21 Téró, Pita ą doropóló kale wh̄irapepaae duraalu, “Diaaq ai keketé kutu betere wh̄ita, ę i ape. Térapa dią noatepa waleé?” yalepó.

22 Ti fo depa atimané duraalu, “Dąta, kale diki tare wh̄irapené topo wh̄i Koniliás-né dotonatepa walepó. Ai wh̄i ąta, dowi alakélé enei Kótóné ala erótú betepa, Juda so wh̄i mo feané wh̄i wisipóló doi sóró horótú beterapó. Tépa, mo kae beteró betere *ensel*-né ąpaae duraalu, ya ama bepaae wóló, naao dere fokó wosaaipa dape sene fae depa, walepó,” yalepó. **23** Ti fo depa, Pitané atima bepaae dapesó fóló fiyalepó. Atéró, hıka be detepa, kale wh̄irapetamo Pitakélé, mepaae Jopa bemó betó mole Keriso wh̄irapekélé fea felepó.

24 Atima atéró, tü tuámó diki betā fiyóló, hıka Sesaria bemó sókó felepó. Téyalemó Koniliás-né fake wh̄irapekélé, ama fulumu wh̄irapekélé, mo fea touróló Pita dapesó wópóló kaae tawóló beterepó. **25** Pita atéró sókó wapa, Koniliás-né ą doasi wh̄ipa kilitu, ama hó aqmó bukutiri t̄eyaró biți derepelepó. **26** Atétepa, Pitané kale wh̄i tao sóró turukó horóló duraalu, “Turukó holae. Dámó wusuróta mo wh̄ipó,” yalepó.

27 Téró, Pitaró Koniliás-tamo fo deté fóló be tuapaae kelalemó, so wh̄i mo fea touró beterepó.

28 Atéró betó mupa Pitané duraalu, “Dą Juda fake dią Juda meire fake so wh̄itamo betamó fo yóló ó qla nokole ala yaqse eretei dią feané ai kisipa ere ape. Téretei, mió Kótóné ępaae i ala yó malepó. Dą Juda fake so wh̄ine kae kae fake so wh̄ipaae

i ala dorapó, i ala wisirapóló eratere fo yaqose yóló ępaae yalepó. Atéyaleteiné mió ę diątamo betamó beaai ape dere fo wosóló hórapó enénipó. **29** Kótóné ępaae ai fo yaleteiné naao ę dape sene wópóló dotonale whırapepaae faalomeipó ini, atima dere fo betą wosóló i daale ape. Térapa, naao ę noatepa dape sene wópóló dotonaleé?” yalepó.

30 Ti fo depa, Koniliás-né ąpaae duraalu, “Doúró be dę kemeyaaai hale bitu, kuluka 3 kilok suka kelemó ę yalo be dolomó moma du betalepó. Atétu betepa, mo deı̄ kuti deréli *ensel* mo hapale sókó wóló yalo hosaa tuamó daane walepó. **31** Atéró daalu ępaae duraalu, ‘Koniliás-ó, naao hamoko yóló, yolealere so whı̄ tao sóró hale matere alaró moma dere alatamota, Kótóné ama keletómó mo donoi ala dapóló kisipa mutapó. **32** Térapa, Koniliás-ó, whı̄ betané ama doi Saimon-tei, Pitapó du betere whı̄ Jopa bemó ama yakoma Saimontamo beterapa, dape sene fae. Ama yakoma Saimonta, hupu sekaené mepaae ǫla əlarape aleyaairaalu, bé yópóló węimó fokotere whı̄ ai ape. Ama beta, ti węi fókumó ai tene ape,’ yalepó. **33** *Ensel*-né ępaae ai fo depa, ai whı̄rapené ya dape sene wópóló, yalo atima hapale dotonalepó. Atétepa, ya atimatamo waleteiné mo kée dapó. Ti Talené keletómó dą fea wóló i betó moletei, Talené yapaae yae yale fo wisi naao dąpaae depa wosaaí dapó,” yalepó.

34 Tétepa, Pitané fo kaae sóró Koniliás-paae duraalu, “Ę Jopa bemó betepa, Talené ępaae yó male alané bete mió yalo tué yalepó. Tale Kótó ąta, mepaae whı̄ tao sóró wisi kisipa mulótū, mepaae

whjimo dowi kisipa mulatere Tale meipó. Åta, dä mo feapaae betä alatóró erótua yaaire kisipa mulapó. ³⁵ I hae kwia dokö feamó betó mole so whj Kótó aqomó sukóló bitu, ama yae dere ala betä erópóló tū wisi donorótú betere so whjita, ti Kótóné ama dape saalopó. ³⁶ I fota, Kótóné dä Israel so whjipaae yalepó. Ama kale mió wosetere kisi fo wisi etéró yó melalepó. Dä Kótótamo dua beterópóló Yesu Kerisoné ama yale alané dä hossaa muni deyóló beteró beterapó. Ti åta, i haemó betóló fale so whj mo feané Talepó. ³⁷ Jon-né so whj wëi tópuraalopó, fo yó male kílipaae Kaleli haemó kaae sóró Yesu Kerisoné fo yó melaté fóló, Judia haemó sókó waletei diä feané kisiparapó. ³⁸ Kótóné Dëi Kepe Wisi Nasaret whjkó Yesu tuämó beteróló, so whj fea teteróló kaae tawópóló ama doasi fotokökélé bulóló sóró beteralepó. Atéró, hae kwia dokö feamó kuturaalu wisi ala eróo, dowi kepe tepeyóló betere so whjkélé wisiróo yópóló, Kótó åtamo betämó kutu betalepó.

³⁹ Däta, Israel so whj betere tikiró Jerusalem betamomó bitu, ama erale alarape däné kelené kelaletei yó maté kutu beterapó. Åta, atimané filipaaró betere ni tómó oleróló dalepó. ⁴⁰ Téyaletei, ä sinóló dou dolomó sore su kamó mupa, Kótóné kepaaró beterapó. Atéró kepaayóló betereteita, mepaae so whjné kolópóló yalepó. ⁴¹ Atéró bitu, sókó wua dere alata, so whj feané keletómó ini, Kótóné ama sorokó su yóló beteró betere so whjrape beterepaae maaté sókó wua yalepó. Ti ai sókó su yóló beteró betere whjrapetamo bituraalu, qlaró wëitamo nukua yale whjrapeta, ti

dapó. ⁴² Téró, take ama dapaae i fo ene fae yalepó. ‘Kale mió wosetere kisi fo wisi yó móituraalu, eta Kótóné dia sukale so whítamokél é ó betó mole so whítamokél é, fo tokóló talerópóló, sóró daaló beterapó yóló yó melale fae,’ yalepó. ⁴³ Take Kótóné koló whírapé dokó feané mepaae so whí de apaae kisipa tiki tiró betepa, atétere so whíné dowi ala kwia ama keméróló aluraalopó erapó,’ yalepó.

⁴⁴ Téró, Pitané ama fo hale du betepatei, Dei Kepe Wisi dorowóló ama dere fo wosetu betere so whíné tiki tuámó bitj dorowalepó. ⁴⁵ Até dere ala Jopa bemó Yesupaae tué tiki tiró bitu tiki sekáę tikire Juda whírapené kelalepó. Tétu, Juda meire fakepaaetei, Dei Kepe Wisi matapóló sira du betalepó. ⁴⁶ Ti noa betené mei, atimané kae kae be fo yóló Kótóné doi hale sóró horótua betepa wosalepó.

Até dere ala kolóló, Pitané i fo yalepó. ⁴⁷ “Take dä Juda fake so whí Dei Kepe Wisi su yale kaae, mió atimakél é ai sale ape. Atéró atima wéi tópuratepa né sesé yaaloé?” yalepó. ⁴⁸ Atéró, ai so whípaae duraalu, “Dia fea Yesu Kerisoné doimó wéi tópuraalopa ape,” yóló tópurótua yalepó. Atéyale kílipaae Pitapaae woseturaalu, “Mepaae be dékó ya datamo betóló fenére?” yalepó.

11

Pitané ama du betere ala hakearale fo

¹ Juda meire fake so whírapékél é, Kótóné fo wosóló kisipa tiralepó deté kotere fo Judia hae kwiamó betó mole *a posel* whírapéró Keriso norapetamoné wosalepó. ² Atéró Pita à Jerusalem bepaae holalemó, mepaae tiki sekáę tikiru

Talepaae tué tiróló betere whírapené Pita foné sóró i fo yalepó. ³ “Yäta tiki sekäf tikanire fakené bemó bitu, əlaró wéitamo nuku betalepó. Aita fo mole alatei naao erapó,” yalepó.

⁴⁻⁵ Tétepa, Pitané atimapaae duraalu, “Ę Jopa bemó betepa erale ala mo fea deté wóló Sesaria bemó betepa yale alapaae sókó waalopa dią fea wosae. Ę doasi be hulua Jopamó momatu betalemó, noke naró dere kaaené i ala depa kelalepó. Doasi bukutere kuti kaae ó sámó dojuró kwia dokó dorokó fóló amatei hale dorowóló ę betere tikimó muni dorowalepó. ⁶ Atétepa kelalemó, i haemó betó mole niki meire ke detere əlaraperó barapetamokélé, hó naase daae mole əlaraperó syaae əlarapetamokélé, mo fea betó mupa kelalepó. ⁷ Atépa, ó sámó fo yóló duraalu, ‘Pita-ó, ya turukó holóló ai əlarape fea dóló nae,’ yalepó.

⁸ Ai fo depa yálo duraalu, ‘Tale-ó, ai əlarape yálo nökélé inireteiné ai ala mo enénipó.’ yalepó.

⁹ Ti fo yalemó, kale dere kaae momó fo yóló duraalu, ‘Tale Kótóné nae dere əlatei, werapó ekese. Talené wisipa nópóló muló betere əla ti nae,’ yalepó. ¹⁰ Atei kaae fo sore félimó yóló, kale əlarape fea momó ó hepen-paae sıyóló sóró holalepó,” yalepó.

¹¹ “Atéteretamo, Koniliás-né Sesaria bemó ę beterepaae dotonale whírapé sore wóló, ę betere be belamó daaipakalepó. ¹² Atéparaalu, Dëi Kepe Wisiné əpaae duraalu, ‘Ya ai whírapetamo faaloé yóló kisipa tekeni, atimatamo fae,’ yalepó. Atétepa, i daae mole aporó norape ətamo fóló kale whí Koniliás-né be dolopaae dä fea holalepó. ¹³ Da

atéró beteremó, Koniliás-né däpaae i fo yalepó. Ā ama be dolomó momatu beteremó, *ensel* ā beterepaae sókó wóló duraalu, ‘Diąkó mepaae whjirape Jopa bepaae Saimon-tei Pitapó du betere whjai ai beterapa dape sene fae. ¹⁴ Ama diäpaae dere foné yaró naao naale senaaletamokélé, naao fake so whjikélé, naao be whjai so whjikélé, diä aluyaqosóró tao saalopóló,’ *ensel*-né ąpaae depa, ama ępaae yalepó.

¹⁵ Ai fo epa, ę wóló yälo fo kaae sóró du betalemó, Dëi Kepe Wisi atima tuäpaae bitjí walepó. Aita, me kae kisi ala ini, mo take kaae suraalu, dä Juda so whjipaae erótú yale kaaetóró atimapaaekélé eralepó. ¹⁶ Ai ala kolóló, Yesuné yale fo kisipa mualepó. Yesuné däpaae duraalu, ‘Wëi tópuratere whjikó Jon-né amata, ti diä wëi hale maaté tópuraletei nalota kale Dëi Kepe Wisitamo tópuraalopó ere fo mopó.’ ¹⁷ Térapa, i ala betä wisiyóló kisipa muae. Yesu Kerisopaae kisipa tiki tiratepa, Dëi Kepe Wisi dämó hale mótu yale kaae Kótóné atimapaaekélé, ai melale ape. Tétepatei, ę Kótó kaae betepapakó atei ala ekesé yóló sesé yaaloé? Atei ala mo enénipó,” yalepó.

¹⁸ Téró, kale be whjné Pitané dere fo wosetu, atimané ā foné saletei taaralepó. Atéró Talené doi hale horótú duraalu, “Kótóné Juda meire fake so whjkélé, hoko betere ala taaróló, kepaayóló mo ti betaaire bete sónpóló ai menélirapó,” yalepó.

Antiok so whjai kisipa feteyale fo

¹⁹ Stipen dale su kamó su betale susupui alamó dapo dapo yóló fele whjirapekó mepaae Fonisia hae kwiapaaekélé, wëiné bopéró daaló

betere Saiprus hae kwiapaaekélé, Antiok be huluapaaekélé, Juda fake so whipaaekélé, kale fo wisi yó maté kutu betalepó. ²⁰ Téyaletei, mepaae dapo dapo yóló fele Saiprus be hulua whírō Sairin whírapetamo Antiok be huluamó betó mole Juda meire so whipaae Yesu Kerisoné mió wosetere kisi fo wisi yó melaai kaae salepó. ²¹ Téró, kale whírape Talené atima fotokoratepa, so whí mo feané du betere dowi ala taaróló, Talepaae kisipa tiki feteyóló wou betalepó.

²² Atétu beterapó dere fo Jerusalem bemó betó mole Keriso so whíné wosalepó. Atéró wosetu-raalu, ai so whíné Banabas ą Antiok bepaae fópóló dotonalepó. ²³ Téró, ą Antiok bemó sókó fóló, aimó betó mole Keriso so whipaae Kótóné ama kólené sukutu hale tao sere ala atima tuämó mupa kelalepó. Atépa, Banabas hajné sukuturaalu, Kótóné ere ala dią tuämó hale muó tanópóló yae yóló, fotokó bulóló ma fo yalepó. ²⁴ Banabas-ta, Dei Kepe Wisiró tué tiki tiratere alatamo fáane whí wisi naalepó. Téruraalu, mo turó so whí Yesu Kerisopaae tué tiki tiralepó.

²⁵ Atétu beteró, Banabas ą Tarsus bepaae Sol kekene faai felepó. ²⁶ Atéró, kale whí ą fóló Sol kekóló dape sóró atimaamo wusuró Antiok bepaae momó walepó. Wóló ba fo betä atimaamo ai Keriso so whítamo bituraalu, Kótóné fo so whí mo feapaae yó mótu betalepó.

²⁷ Atéyale suksamó, mepaae Kótóné kóló whírape atima Jerusalem be taaróló, Antiok bepaae dorowalepó. ²⁸ Ai whírapekó betä whíné doi Akabas-pó. Ai whí ą Dei Kepe Wisiné

fotokoratepa, turukó holóló duraalu, “Rom *Gavman*-né teteróló kaae tare hae kwia feapaae doakale dowí wote ali waalo ai ape,” du betalepó. Ai alata, kale Rom *Gavman* whị Kaladias-né teteróló kaae tare alimó weipakalepó. ²⁹ Atéró, Yesuné yó matere whírapené Judia hae kwiamó betó mole Keriso so whị tuapaae wale doasi sek̄ei alamó kisipa mutu, ai so whị tao saai atima fo dokalepó. Atéró duraalu, dən̄e tare *moni* sütóróti deraalopóló, deraqeta du betalepó. ³⁰ Atimané atétu betaleteita, Judia hae kwiamó betó mole Keriso norape hale tao sóró, Jerusalem be huluamó betó mole whị disirapepaae male fópóló, Banabas-ró Sol-tamo sóró beteralepó.

12

Kin Herot-né Jems dóló Pita dipula beterale fo

¹ Atétu betere alimó *Kin Herot*-né mepaae Keriso whípaae doakale susupui ala eróló ama diki tare whírapepaae *dipula* beteraqeta yae yóló mulalepó. ² Atéró, Jon-né noma Jems atima doakale bóe dele sepakené depa tikalepó. ³ Kale *Kin Herot*-né Jems delemó Juda so whị hékessené sinitu betalepó. Atétere ala kilituraalu, ama diki tare whírapepaae Pitakélé, *dipula* beteraai, dape sene fae depa, fóló tawalepó. Atétere alata, kale fopei *bred* o bulayóló nokole alimó yalepó. ⁴ Atéró Pita tawóló sóró fóló, so whị feané keletómó fo tokóló taleyaairaalu, diki tare whírapené naase tuapaae sóró beteralepó. Téró, ai diki tare whírapé atima fake douró aleyóló beteró beterepó. Téró, Herot-né yóló mulóturaalu, kale bosenée fele be

dę kemetepa, ti dąné Pita ą dópóló fo tokóló taleyaalopó yalepó.

⁵ Pita atéró *dipula* beteró betepa, Keriso so whjné Kótóné Pita tao sópóló, momatere ala hale yótóró tarepó.

Pita dipula betepa, ensel-né sokale fo

⁶ Téró, kale *Kin* Herot-né hijka be dętepa, so whj feané keletómó fo tokóló taleyaai diki tare whj uté betoo, ité betoo, ere tuamó Pita *sein* képiné dokóló beteralepó. Atéró betepa, ai tu sókó walemó diki tare whjné kaae tawóló daalepó.

⁷ Tépa, Talené ama hepen bemó kutó diratere *ensel* wóló, dęné Pita beteró betere *dipula* be dolo deyó felepó. Atéró kale *ensel* sókó wóló, Pita-né hulumó haróló duraalu, “Pita-ó, mo hapale turukó holae,” deremó Pitané naasemó sere *sein* képi whaaloyóló hajetei teraae derepelepó.

⁸ Atétepa, kale *ensel-né* Pitapaae duraalu, “Naao hó beró kutitamo hapale sae,” depa, salepó. Atéró, “Naao tómó bukutere kutikélé, bukóló ę sya ape,” yalepó. ⁹ Pita ą atéró, ai *dipula* be taaróló *ensel* fole tiki sya furaalu, ita ąpaae *ensel-né* dapóló kisipa muni, noke naró dere nisi yalepó. ¹⁰ Atimaamo atéró furaalu, mo folosóró kaae tawóló daaló betere diki tare whj dekeróló tuamó daale diki tare whjkélé, kale dere kaae dekeróló sókó felepó. Atéró furaalu, kale be hulua bopéró betere tipi tumó doakale *aiyon kapa* fakené aleyóló kinó betere tükélé, ama hajetei, tukwé fóló mupa, atimaamo belapaae sókó felepó. Téró, atimaamo ai tu dapo tópaae derepelemó, kale *ensel* Pita taaróló, aimótei alu yó deyalepó.

11 Téró, Pitané *ensel-né* ąpaae erale alarape fea kisipa yóló duraalu, “Mió yálo kisiparapó. Ita, noke naró dere nisi yalemó motei irapó. Kale Kin Herot-ró Juda so whjtamo atima hękesené sukuturaalu, ępaae eraaire ala mo eraqsórópóló, Talené ama *ensel-né* ę tao sene ai weirapó,” yalepó.

12 Kale *ensel-né* ąpaae erale ala mo diriyóló tué muturaalu, Mariané bepaae felepó. Mariata, Jon-tei, me doi Mark-né hamapó. Téyalemó, so whj̄i mo fea betapaae touróló bitu, momatu beteremó sókó felepó. **13** Téró, Pita ą wóló bela tū aqró daalu kokopórótú betepa, ai bemó kutó diratere so seimale Roda tū tukıyyaai walepó. **14** Téyalemó, kale senaalené Pitané fo nakome wosóló hajtú, tū hapale tukuni, fesaae folo bemó betó mole so whipaae kale Pita wóló a belamó daalapó fo ene felepó.

15 Ai fo deremó, kale so whjné Roda-paae duraalu, “Ti senaale yá topo doyóló keyaa fu de?” yalepó. Ai fo depa, kale senaalekó duraalu, “Meipó. Pita mo wóló até belaró daale ape,” yalepó. Tétepa, kale so whjné duraalu, “Motamo epa, ti ą kaae tare *ensel-né* tao su yalepa kelae,” yalepó.

16 Atima ai fo du betepa, Pita daalu tu hale kokopórótú betalepó. Atétu betepa, nalo kale so whj̄i atima fóló tū tukjóló kelalemó, Pita wóló daapa kilita sókó furaalu, siratu betalepó. **17** Tétepa, Pitané ama naasenétei yóló duraalu, atimapaae fo taalae yalepó. Téró atimapaae Talené ą *dipula* bemó betepa, tao sóró dape só wale ala fea yó melalepó. Atétu beteró, ai so

whipaae duraalu, “I fota, Jems-ró mepaae Keriso norapetamopaae yó melae,” yóló ą metikipaae faai felepó.

¹⁸ Atéró hığa Pita ą kemei fi sisópaae eté yalepó. Kale diki tare whırape atima wóló kelalemó, Pita bitinipa, ą neyóló sókó felerópóló, atima mo doakale fo tiki kelaaratu betalepó. ¹⁹ Atépa, kale doasi topo whı Herot-né ama diki tare whırapopaae duraalu, mo dekéró keketé kwęyae depa, kekäletei ą kilinipó. Tétepa, ama diki tare whırapopaae Pita *dipula* betepa kaae tawóló daalale diki tare whırapetamo fo tokóló keme-tepa, mo ti sinópóló dae yóló mulalepó.

Kin Herot ama yale alamó ą dóló sukunale fo

²⁰ Até du beteró, suka memó Herot ą Judia hae kwia taaróló Sesaria hae kwiapaae doropóló, aimó mepaae be dęrape betalepó.

Ti *Kin Herot-né* Tair be hulua so whıro Saidon be hulua so whıtamopaae doakale fopaae bualepó. Atépa, atima touróló betamó bituraalu, i fo du betalepó. “Doasi topo whı *kin*-ó, dąné yatamo fo sawa yaai dapa, naao be dęmekó tukóló mulaaloé?” depa kale sekéné duraalu, “Ti wisirapa téyaalopó” yalepó. Ti fo depa, kale so whjné *kin*-né kutó diratere whıkó betę Blastaspaae woseturaalu, “Naao dą tao suraalu doasi whı *kin*-tamo naamei fokó yaaloé?” depa kale sekéné téyaalopó, yalepó. Atima atéró touróló betamó bituraalu, kale doasi topo whı *kin*-paae duraalu, “Doasi topo whı-ó, dątamo bōe dele ala taaróló dua wisiyóló betaalopó. Ti noatepae, kale *kin*-né teteróló kaae tare hae kwiamó nokole qla

wó mupa, dupu du beterelei tikaqsóró kisipa muturaalu,” ai fo du betalepó.

21 Atéró, atimané kale tukóló mulale be dę wapa, Herot ą *Kin*-né kuti wisinaale deróló so whị touróló betere tikimó sókó felepó. Atéró doasi topo whị betere *sea-mó* bituraalu, so whipaae fo du betalepó. **22** So whị feané ama dere fomó doi hale sóró horóturaalu, “Ama dere fota, kótóné fo kaae dapóló,” dukirótú betalepó. **23** Téteremó, ai fapotóróti Talené *ensel* wóló kale sekéné Talené doi sóró horéniteremó ą dóló ama tiki mokené turukó nóló mo ti sukunalepó.

24 Atéturaalu, Tale Kótóné fo ai be felekemó betó mole so whị feané wosóló fakeraté felepó.

25 Banabas-ró Sol-tamoné so whị tao saai sóró wale *moni* melóló Jerusalem taaróló momó furáalu, Jon-ró Mak-tamo dape sóró Antiok bepaae fesaae felepó.

13

Banabas-ró Pol-tamo Talené kutó dirópóló dotevale fo

1 Atéró, Antiok bemó betere Keriso so whị kuamó Kótóné kóló whırapero yó matere whırapetamo betó molepó. Ai whırape atimané doita Banabas, Simeon-tei, me doi Niser, Sairin be hulua whıkó Lusias, kale *Kin* Herot-tamo betamó doayale whị Manain, Sol, atima atéró betó molepó. **2** Téró kale Keriso so whị Tale aomó dua bitu, Talené doi sóró horótú betalepó. Atéturaalu, olandélé weyóló betepa, Dęi Kepe Wisiné atimapaae duraalu, “Yało tukóló muló betere kutó Banabas-ró Sol-tamoné dirópólópa, atimaamo

sóró beterae,” yalepó. ³ Atima atéró, ola weyóló hale bituraalu, moma deté fele kilipaae, kale whítamo tikimó naase mulóló, fópóló dotonalepó.

⁴ Sol-ró Banabas-tamo Dei Kepe Wisiné doto-natepa, Selusia bepaae doropóló, aimó atimaamo wéi nukumó wéiné bopéló daaló betere hae kwia Saiprus-paae felepó. ⁵ Atimaamo atéró ai hae kwiamó tene be Salamis bemó sókó fóló bituraalu, Juda whírapené fo wosetere berapemó so whípaae Kótóné mió wosetere kisi fo wisi yó melótu betalepó. Téró, Jon me doi Mark-kélé, atimaamo tao sóró kutó diyaai atima fea fóló betalepó.

⁶ Atéró, atima ai wéiné bopéró daaló betere hae kwia tuámó kutu beteró Papos be huluamó sókó felepó. Aimó Juda whíkó isi whítei, Kótóné kóló whípó du betere seké Bar-Jisas beterepó. Atimaamo ai kale sekétamo Papos bemó hokolaa yalepó. ⁷ Kale isi whí Ba-Jisas, *Gavman* whí Sersias Polas sisó supuróló, átamo kutu betere whípó. Ai *Gavman* whíta, tué tiki wisi mulu, Banabas-ró Sol-tamopaae Kótóné fokó ą wosaaipa, yó melaai ape yalepó. ⁸ Atéyaletei, kale isi whíjné Banabas-ró Sol-tamoné yó matere fo *Gavman* whíjné wosóló kisipa tiki tiraçsóró, kae kae fotei du betalepó. Elimas doita, Krik be foné isi whípó. ⁹ Téró Sol akélé, ama take mole doi Sol taaróló, Pol doi mulalepó. Téró, Pol Dei Kepe Wisiné fotokoratepa, Elimas kikéyóló kaae taaru duraalu, “Yáta, mo dowi kepené naalemapó. ¹⁰ Naaota, donoi alaró wisi alatamo bóe ai du betere ape. Yáta, mo dilikitere alaró kapala fotamo fáfanuraalu, Tale

Kótóné donoi alaró donoi fotamo naao ai wérótú betere ape. ¹¹ Naaø ai ala deremó, Talené ya deké supu, mió mepaae sawa be dëmó naao kele diliki yaalopó. Atéró bituraalu, sukané dékélé, naao kelaalomeipó,” yalepó.

Téyaletamotóró, ó sámó diliki ą tuapaae deróló kale sekéné kele dilikiralepó. Atétepa, ą naase tawóló ąlisó faaire whjékó daaléró sisité kwéyalepó. ¹² Kale ai *Gavman whjné* até dere ala kilituraalu, sirayóló ą kisipa tiki tiralepó. Ti noatepae, Talené ama fo yó matere ala mopóló kisipa mutu yalepó.

¹³ Até du beteró, Pol-ró ama fulumu whjrapetamo ai Papos be taaróló wéi nukumó Pampília hae kwia tuämó tene be hulua Perkappaee felepó. Atétepa, Jon-tei Mark-pó du betere whj ą atimaamo taaróló Jerusalem bepaae fesaae felepó. ¹⁴ Atéró, atimaamo ai Perka be taaróló Pisidia hae kwiamó tene Antiok be huluamó sókó felepó. Atéró fóló bituraalu, saja nóló betere su kamó atimaamo Juda whjrapené fo wosetere be dolopaae holóló betalepó. ¹⁵ Atimaamo atéró beteremó, kale Moses-né asere foró Kótóné koló whjrapetamoné asere fo dosåatu betalepó. Atéyale kílipaae kale ai fo wosetere be kaae tare whjrapené atimaamo faleyóló duraalu, “No tamo-ó, diaamoné so whj häiratere fokó enére?” yalepó.

¹⁶ Ti fo depa, Pol ą turukó holóló fo yaai kaae su naase horóló duraalu, “Israel whjaperó dią Juda meire fake so whjamo-ó, Kótópaae witu, naameyóló ą aomó betó mole so whjpaae yalo i dere fo wosae. ¹⁷ Mo take dą Israel fakené Kótóné dąné ayarape deté faaire whjrape amatei

sóró beteraté walepó. Atima atéró Isip bemó betepa, Talené atima so whị doasi fake firalepó. Ai ala epa, Kótóné mo Taoró mole fotokonétei ai Isip hae tale dóló ama so whị fasó sóró dapesó weipakalepó. ¹⁸ Atéró, so whị bitinire tikimó kutu bitu, atimané kisipa mole ala yaairaalu, dowaae fu betepa, Kótó ąpaae feteyóló wópóló kaae tawóló bitiré felepó. Até yalemokélé, feteyóló wénitepa, hale kaae tarepó. Atétepa, ba fo whị siki tamo keme ipakalepó. ¹⁹ Téró, Tale Kótóné atima beteraaire Kanan hae kwia hale muni, wéikeró fakené teteróló kaae tapa dóló tokó faaróló, ai hae kwia Israel fake so whímó mo ti malepó. ²⁰ Isip hae kwiapaae fele ba fomó kaae sóró wóló, wéikeró doasi be hulua doló torokó fale ba fomó sókó wouraalu, 450 ba fo kemeyalepó. Ai alarape deté wóló k̄lipaae Kótóné kale Israel whjné bōe topo whị sóró daalaté weipakalepó. Até deté wóló, Kótóné k̄oló whị Samuel betale alimó sókó walepó.

²¹ Atéró, Kótópaae atima kaae tawaaire topo whjkó sóró beterae yóló wosetu betalepó. Tétepa, Kótóné Benjamin fake whjkó Kisya naalema Sol topo whị Kin sóró beteralepó. Ai whị doasi Kin betepa, ba fo whị siki tamo kemeyalepó. ²² Téyaletei, nalo Kótóné Sol taaróló ą betale sirimó Depit topo whị Kin sóró beteralepó. Kótóné Depit k̄aae kelalemó, ą whị wisinaalepa, i fo yalepó. ‘Jesi naalema Depit-ta, mo whị wisinaalepó. Ąta, yalo kisipa kaae muluraalu, yalo erae, dere ala mo fea ama erótú betaalopó,’ yalepó.

²³ Yesuta, Depit-né deyale fake whjkó betané deyalepó. Atéyale Yesu ą Kótóné Israel fake so whị

mo ti aluyaqsóró tao saaire whị dią beterepaae dotonaalopóló muló betere fo mo eróturaalu, ai dotonó betere ape. ²⁴ Mo take Yesuné ama kutó kaae sóró diyaai epatei, folosóró Jon-pi wóló, Israel so whị feapaae Kótóné fo tué yópóló yó mótu betalepó. Atéró yó mótu duraalu, ‘Diānē du betere dowi ala taaróló kisipa tiki fetepa, ti yało dią węi tópuraalopó,’ du betalepó. ²⁵ Téró, Jon-né ama diyale kutó kemeraairaalu, i fo yalepó. ‘Diaaq tuéné Ḽta, kale waalopó du betale whị nisi yaqse. Ḽta, diaaq kaae tawóló betere whị meipa, i fo betą wosae. Ḽta, yało kjlipaae waalo ai ape. Ti Ḽta, a kaae whị wisi bitinireteiné ama hó bené képikélé yało teraayaaire mo sunipó.’

²⁶ Yało norape-ó, diąta Abraham-né deyóló fakerale naaleraperó Kótópaae wituraalu, a aomó sukóló betere Juda meire fake so whjné deyóló fakerale so whjtamo da fea aluyaqsóró dapesó faalopó, ere fo Kótóné mo ai eró betere ape. ²⁷ Jerusalem bemó betó mole so whjró atimané topo whjrapetamoné Yesuta, dą aluyaqsóró tao saaire whjpó tué munipó. Téró, Kótóné kɔłó whjrapené asémó ere fo *fula* dokɔ̄ fea dosąatu bitutei wosóló kisipa munipó. Kale asémó ere fotei dokonóturaalu, atimané a mo ti sukópóló dae yóló só deralepó. ²⁸ Atimané Yesu daai kisipa mutu, a tuämó me dowi ala kwiačó muléró tale yaletei, me ala mupa kilinipó. Atépatei, atimané Pailat-paae duraalu, ‘A sinópóló dae,’ yóló setu betalepó. ²⁹ Ai alarape yóló kemetepa, kale asémó ere fo mo dokonóturaalu, filipaa ni tómó olepa, tokóló douriale felepó. ³⁰ Téyaletei, Kótóné a dou

dolomó mupa kepaaralepó. ³¹ Atéró kepaayóló bitu, take betale Kaleli be taaróló, Jerusalem bepaae ątamо wale whjrapené ą kepaayóló betere ala kelalepó. Atéyale ala kelale whjrapené dą Juda fake so whjpaae yó mótu beterapó.

³² Kótóné dąné ayarapepaae duraalu, yalo diámó take i ala eraalopóló mulale fo wisi dąné diapaae mió i yó matapa wosae. ³³ Mo take Kótóné dąné noutererapepaae duraalu, ‘Diákélé diaaq deté faaire naale senaalekélé, atima aluyaqsóró tao saalopóló muló beterepó,’ Ai fo dokonóturaalu, Kótóné Yesu ai kepaaró betere ape. Ti ai yóló muló betere foto, *buk Sam sapta* 2-mó asərapó. Kótóné duraalu,

‘Yata, yalo naalepó. Mió ę naao aya alée felepó,’ erapó.

³⁴ Atéru, Yesuné tiki dou dolomó kəlaa yópóló taaréni, kepaaró beterapó. Atéyalopóló, mo take asémó erapó. Ai fo i ape.

‘Yalo Depit-paae həle melaalopóló, kae muló betere əla ama ere fo dokonóturaalu, yamó mo melaalopóló,’ erapó.

³⁵ Ai fo kaaetei, Sam-mó duraalu,

‘Naaota, kale dowi alakélé, inire whj wisiné tiki həle dou dolomó kəlaa yópóló kaae tawaalo meipó, fo aseyóló muló beterapó,’ erapó.

³⁶ Ti noatepae, Depit doasi so whj kuamó Talené kutó dité fu beteró sukəle whjtei, sinitepa atimané alimarapetamo betəmó douróló ama tiki ai kəlaa yale ape. ³⁷ Depit-ta até yaletei, ama Naale wisinaale, ti Kótóné dou dolomó mupa kəlaa yópóló kaae tanı, ama kepaaralepó.

³⁸ Térapa norape-ó, dạné i yó matere fo wisi mo wisiyóló wosóló kisipa tiki tira. Ai whjné dạné dowi alamó saai yale kwia ama tokóló taae faralepó. ³⁹ Kale Moses-né asere foné dạné dowi ala tokóló kemeróló, whj wisi beteranipó. Téretei, Yesuné dä kepaayóló betaaire fo wisi yó materetei wosóló kisipa fetetepa, ti dạné dowi alamó kwia saairetei tokóló kemeraalopó. ⁴⁰ Kótóné kóló whjrapené i ala yaalo ai ape yale fo diapaae eraqsóró, mo wisiyóló kaae tawae. Ai fo i ape.

⁴¹ ‘Dią faletere whjrapené i dere fo wosae. Yalo ai depa kolóló sira deté fu beteró deté fu beteró, sinituraalu aluya. Yalo doasi ala yaalopóló me whjnékélé diapaae depa, wosóló tué tiki tiraalo meipó,’ fo aseyóló muló beterapó,” yalepó.

⁴² Ai fo du beteró Pol-ró Banabas-tamo ai fo wosetere be taaróló faaitepa, kale be whj so whjné duraalu, “Diaamo momó kale fo wisikó uté waaire *fula*-mó yó melale waasepólópó,” yalepó. ⁴³ Atima ai fo wosetere be taaróló, belapaae sókó felepó. Téró, Banabas-ró Pol-tamo fupa Juda so whjró Juda meire fake so whjtei, Juda so whjné dere ala yó tare so whjtamo kale whjtamo sya wapa, atimaamoné duraalu, “Dią Kótóné kolené sukuturaalu, hale matere ala tuqmó betó tawópóló yae,” du betalepó.

⁴⁴ Téró, me *fula*-mó fo wosetere be dêmó ai be huluamó betó mole so whj Kótóné fo wisi wosaairaalu, wóló betó molepó. ⁴⁵ Atétepa, atimaamoné yó mótu betere fo wosó tawóló betó mupa, mepaae Juda whjrapené kolóló, atimané dere fo wosai ai ala uásóró wisi uápóló dei

kisipa muturaalu, Pol-ró Banabas-tamoné dere fo teteróló, kae kae fo du betalepó.

46 Atétepa, Pol-ró Banabas-tamo né halaainé duraalu, “Kótóné fo dàmoné diapaae yó melaai yalemó, diaq wosetere hó yalepó. Tétepa, mió dàmoné diaq sisó eróló, Juda meire fake so whí betó molepaae i kale fo wisi yó melaairaalu fulapó. Ti aita hâle mei, diaq Kótóné mo ti betere ala sere hóre aqrapó. **47** Talené dàmopaae i ala yae yóló mulalepó.

‘I hae kwia feamó betó mole Juda meire fake so whí diliki tuämó betepa déröpóló yalo diaq sóró beteralepó.

Ai dëné hae kwia dokq feamó betó mole so whí aluyaqsóró tao sene fae erapó,’” yalepó.

48 Kale ai Juda meire fake so whí atima ai fo woseturaalu, mo doakale hajné sinóló, Talené fo hale sóró horótú betalepó. Talené ama taketi mo ti betere bete saalopóló muló betere so whí feané ai fo wosetu ąpaae tué tiki tiralepó.

49 Tétu, Talené fo wosóló hae kwia feapaae fakeralepó. **50** Atétepa, Juda whírapené topo whírapepaaekélé, mepaae Juda meire fake sorapekó Kótópaae winé sukóló betó mole doi mole sorapepaaekélé, Pol-ró Banabas-tamo fopaae buópóló, sesemeraté kwęyalepó. Até deté kwęyóló atímaamo ai be hulua tuämó beteretei, taaróló hókó faralepó. **51** Atétepa, faairaalu diaaq dere dowi alamó dàmo i fole ape yóló, atímaamoné hó bemó ere hae terepeyóló Ikoniam bepaae felepó. **52** Téró, furaalu Talené ala eró tare

whj tamo tuämó Dëi Kepe Wisi fjanuraalu, mo doa hëkesené sukuté fu betalepó.

14

Pol-ró Banabas-tamo Ikoniam-mó Kótóné fo yó maletei

¹ Téró, Ikoniam bemó Pol-ró Banabas-tamo dua dere kaae, Juda whjrapené fo wosetere be dolopaae holalepó. Téró, atimaamoné mo wisiyóló yó matere foné, Juda so whjró Juda meire fake so whjtamo hosaamó suraalu, mo dekéró so whj kisipa tiralepó. ² Téyaletei, kisipa tiki tirénire Juda so whjné ai dere fo hó yóló, mepaae hæle betó mole Juda meire fake so whjné Keriso so whjtamo fopaae buópóló sesemeralepó. ³ Atétepatei, Pol-ró Banabas-tamoné woseni, faleyóló Talené fo betä halaaíné daalu, folo su kamó yó maté fu betalepó. Atéró, yó mótu betepa, Kótóné ama kólené sukuturaalu, hæle tao sere fo wisi kapala fo nisi yaqsóró, kolóló sira yaaitere alaró kelemei alatamo erópóló, Talené atimaamopaae mo surapó. ⁴ Ai be huluamó betó mole so whj bukótamo yóló, mepaae Juda whjrapetamo muóo, mepaae ti Yesuné fo yó matere *aposel* whjrapetamo muóo, yalepó. ⁵ Atéró kílipaae, Juda so whjkélé mepaae Juda meire so whjkélé, mepaae topo whjrapekélé, betapaae touró bitu, Pol-ró Banabas-tamo kane duné siriyóló daalopó yóló fo deyalepó. ⁶ Até yaai yaletei, kale whj tamo daalopó dere fo woseturaalu, ai be taaróló Likonia hae kwiamó tene be Listra be huluaró Derbe be huluatamomó kutu betalepó. ⁷ Atéró, Kótóné ama mió wosetere kisi fo wisi yó maté kwęyalepó.

Pol-ró Banabas-tamo Listra bemó fo yó maletei

⁸ Téró, Listra be huluamó betə whị hamané depemótei hôleke dowi beterepó. Atéru, ą mo sawa turukókélé feni, betere tikimótóró häle betó tarepó. ⁹⁻¹⁰ Atéturaalu, Pol-né yó matere fo mopóló wosó tarepó.

Pol-né ai whị kikéró kaae tawalemó, ama kisipa tiki tiró betere alané ą sumó wisiranérapóló kisipa mutu ąpaae duraalu, “Ya turukó holóló, naao dore hôleke donoyóló daayaе,” yalepó. Tétepa, kale whị turukó holóló kwęyaai kaae salepó.

¹¹ Ai so whjné Pol-né yale ala kolóló Likonia be foné “Haió, ita, mo kótó tamotei dorowóló mo whị alée fóló dą tuamó i betere ape,” yalepó. ¹² Atéró atima kisipané Banabas-ta, ti atimané kótó Susi nisiyóló, ai doi mulóo, Pol-ta fo dere whị betepa, atimané fo fosó fosó dere kótó Hermes nisiyóló, kótó Hermes doi mulóo, yalepó. ¹³ Atéró, atimané kótó Susipaae moma dere beta, doasi be tų aupalo dəmō tənepó. Ai moma dere be kaae tare whjkélé, mo so whjkélé, atima mo fea wóló Pol-ró Banabas-tamopaae hupu dóló momaraairaalu, wą *bulmakau* hupuraperó ne fuané aleyóló depa dere meleketamo sóró, ai be hulua bopéró betere tipi tų serekemó sókó walepó.

¹⁴ Até du betere fo Pol-ró Banabas-tamoné wosóló ai ala yaqsóró sesé duraalu, atimaamoné deró betere kuti bisayalepó. Atéró bisayóló sururu yóló fóló, kale be whị so whị wó mole kua dolomó fo fake yóló duraalu, “Dięné aita noa ala du bitu de? ¹⁵ Dąmo Kótó mei, dą fea betə tiki daale whị i ape. Dąmota, kale mió wosetere kisi fo wisi diapaae yó melaairaalu, sóró wale whị

tamo i ape. Térapa, ai betekélé munire kapala kótópaae hupu dóló moma dere ala taaróló, mo ti betere Kótó, haekélé, sákélé, wéi kélakélé, ere qla qlakélé, fea aleyóló muló betere Kótópaae betä kisipa tiki tiróló betaе. ¹⁶ Mo take bitiré wale ba fo dokq hae kwia feamó betó mole so whjné kisipa mutere ala yaai dowqae fu betepa, Talené atima-paae até ekesé yóló sesé ini, atimané tué mole ala yópóló taalalepó. ¹⁷ Téyaletei, Kótóné amatei a mo beterapóló kisipa muópóló, diq tao sóró wisi ala eróturaalu, dámó hali alikélé suka alikélé, ba fo alikélé, fea Talené ålótubeterapó. Ti até dere alata, diq hajné sukóló beterópóló Kótóné ama eratapó,” yalepó. ¹⁸ Atimaamoné ai be whj so whipaae atei ala wisinipa ekesé yóló sesé yaletei, mo dowqae felepó. Téturaalu, felekemó atimaamopaae hupu dóló momaraai yalepó.

¹⁹ Téró, mepaae Fisiria hae kwiamó tene Antiok beró Ikoniam betamomó betó mole Juda whjrake atima fea Listra be huluapaae tourqle walepó. Atéró touró bituraalu, Pol-ró Banabas-tamopaae fopaae buópóló sesemeratere fo yalepó. Atéró, kapo duné siriyóló daletikimó, Pol mo ti sinale nisiyóló kale sekérapené ama tiki siyóló sóró, ai be hulua bopéró betere tipi tñ aqpaee taae de-ralepó. ²⁰ Atéró mupa, Talepaae kisipa tiró betere whjrake bopéróló daae mupa, kale seké a turukó holalepó. Atéró, a dale bepaatei momó felepó. Téró, ai hija ti Banabas atimaamo Derbe bepaae faai felepó.

Pol-ró Banabas-tamo Siria hae kwiamó tene Antiok bepaae fesaae fele fo

21 Atimaamo ai be huluamó Kótóné mió wosetere kisi fo wisi yó melale tikimó, so whj̄ mo dekéró Talepaae kisipa tiralepó. **22** Até du beteró nalo atimaamo momó Listra be huluamókélé, Ikoniam be huluamókélé, Antiok be huluamókélé, Talepaae kisipa tiró betere so whj̄ atima ere alatóró yó tanópóló, ketekéró fotokötamo bulatere fo yó melaté felepó. Atéró, yó mótu duraalu, “Diāné kisipa tiki diriyóló bitu, Tale Kótóné teteróló daale aopaae sókó faaitepa, ti doasi sekēi ala tuqmókélé bitiré fu betaalopó,” yalepó. **23** Téró, Pol-ró Banabas-tamo mepaae be hulua dokó Keriso so whj̄ kaae tanópóló, Keriso dirire whj̄ disirape sóró beterótua deté kwęyalepó. Atétua yóló, atima qla weyóló bituraalu, Talepaae kisipa tiró betere so whjmó atimané tué tiki tiratere alamó Talené atima wisiyóló kaae tanópóló momaralepó. **24** Atimaamo ai so whjmó momaróló, Pisidia hae kwia tuqmó fóló, momó kale Pampilia haemó sókó walepó. **25** Aimó atimaamo Perka be hulua so whipaae Talené mió wosetere kisi fo wisi yó melóló, Itali bepaae felepó.

26 Ai wēi fókumó tēne Atelia bemó atimaamo wēi nukumó Antiok bepaae walepó. Ai bemóta, take atimaamo Talené kutó dirópóló Keriso so whjné Kótópaae momaróló sóró beteralepó. Atéró, Kótóné ama koleturaalu, tao sóró dirae yale kutó diyóló kemeróló, kale bepaae momó fesaae walepó. **27** Atimaamo atéró fóló bituraalu, kale Keriso so whj̄ mo fea touróló betó mupa, Kótóné atimaamo fotokorratepa erale alarape fea yó melalepó. Atéró yó melótú duraalu, Juda meire

fake so whjné Kótópaae kisipa tirópóló, Kótóné amatei tü tukjyóló mulalepó yalepó. ²⁸ Ai forape yóló, Yesuné ala eró tare so whjtamo doa folo sukamó bitiré felepó.

15

Jerusalem bemó tourale fo

¹ Mepaae Judia hae kwiamó betó mole whjirape Antiok bepaae dorowóló, ai bemó betere Keriso norapepaae etei fo yó mótu betalepó. “Dią Mosesné asere fo aomó bituraalu, diaaq tiki sekaętikini depa, ti Kótóné dią mo ti aluyaqsóró tao saalo meipó,” du betalepó. ² Kale whjrapené ai fo du betepa, Pol-ró Banabas-tamoné ai whjirapetamo mo doasi fo tokótamo yóló atei kaae fo yó makesé yóló foné u só derótü i só derótü du betalepó. Até du beteró, Antiok Keriso so whjné Pol-ró Banabastamo yóo, mepaae tué tiki tiró betere Keriso whjirape yóo, yóló Jerusalem bepaae doteyaaai sóró beteralepó. Ti aita, Kótóné ama *aposel* whjiraperó whj disirapetamopaae i du betere fo moé? yóló wosene fópóló yalepó. ³ Téró, Keriso so whjné atima dotonatepa furaalu, Fonisia hae kwiaró Samaria hae kwiatamomó i fo yó melaté felepó. “Kale Juda meire fake so whj atimata, Talepaae tué tiki feteyóló betó mulapó,” deté fu betalepó. Ai fo dere woseturaalu, ai be huluamó betó mole Keriso norape atima hajné sukutu betalepó. ⁴ Téró, atima Jerusalem be huluamó sókó felemó, kale *aposel* whjirapekélé whj disirapekélé, Keriso so whjkélé, atima mo wisiyóló dape salepó. Téró, Pol-ró Banabas-tamoné Kótóné

atimaamo fotokoratepa erale alarape fea atimapaae yó melalepó.

⁵ Téyaletei, mepaae Farisi fakekó Talepaae kisipa tiró betere Keriso whírake turukó holóló duraalu, “Ti ai Juda meire fake so whí Moses-né asere fo aqmó sukóló betóo, atimané tiki sekaę tukóo, yópóló yae,” yalepó.

⁶ Atétepa, kale *aposel* whíraperó whí disirapetamo fea ai fo donoraai betapaae tourale walepó. ⁷ Atima ai forape du beteró kemetepa, Pita turukó holóló duraalu, “Norape-ó, kale Juda meire fake so whí Kótóné ama kisi fo wisi yalo kólóné eratepa, wosóló tué tiki tirópóló, mo taketi Kótóné dä tuämó ę sókó sóró beteraletei diaaq kisiparapó. ⁸ So whí feané tué tiki tuämó mole ala keletere Kótóné Juda meire fake so whí dape sere ala yó móituraalu, Dëi Kepe Wisi dä melale kaaetóró atimakélé malepó. ⁹ Ama däpaae kae ala eróo, atimapaae kae ala eróo, ini, atima tué tiki tiratere alanétei, atimané hosaa tuämó mole dowi ala tokóló taae faróló wisiralepó. ¹⁰ Térapa, diaaq Kótó surémóló kääe kelaairaalu, ai Keriso so whjné hulumó sekëi ala noatepa belerótú de? Mo take däné ayarapenékélé, dänékélé, atei kääe sekëi ala beleyaaire mo sunipó. ¹¹ Däné atei kääe fo mo enénipó. Tale Yesuné ama kólené sukuturaalu, aluyaqsóró häle tao sere alané dä tao su dere kääe, atimakélé atétóró dapó,” yalepó.

¹² Téró ai touró betere so whí fea fo tekeni, Banabas-ró Pol-tamoné dere fo wosaai, dua betó molepó. Atéró betó mupa, Kótóné atimaamopaae kae kae kelemei alaró me ala yaai deremó eratere alatamo Juda meire fake so whí kuamó eraté

kwéyale fo yó mótu betalepó. ¹³ Atimaamoné ai fo yóló kemetepa, Jems ą turukó holóló duraalu, “Norape-ó, yálo i dere fo wosae. ¹⁴ Folosóró kaae su, Kótóné ama kólené sukuturaalu, Juda meire fake so whíj ama fake beteraai kisipa mutu, ere ala take Simeontei me doi Pitané dápaae yalepó. ¹⁵ Take Kótóné ama kóló whírapenékélé ai tué muturaalu, i fo aséyóló muló beterapó.

¹⁶ ‘I ala yóló kemetepa, Depit-né téyale be fisikó fóló moletei, ę wóló yálo momó téyaalopó. Mepaae këlaa yóló doyale ąla əlarapekélé fea yálo aleyóló mulaalopó.

¹⁷⁻¹⁸ Fisikóló momó téyaalopó dere fota, ti Juda meire fake so whíjró mepaae dosqani tukó pale so whítamo Talepaae wópoló téyaalopóló erapó.

Ti noatepae, ai ala eraalopóló ere Talené ama fo dokonótú ai ere ape.

¹⁹ Térené yálo kisipané kale ai Juda meire fake so whíj Kótópaae tué tiki tiratepatei, dñé atimapaae doasi sekéi ala eraalo meipó. ²⁰ Atei ala ini, atima etei kaae ma fotei aséyóló dotéyaalopa sae. ‘Kapala kótópaae moma yóló detere hupu ó na naqse. Mené so ó whíj əlémi nokole alakélé, hupu ó na depamó képi duwóló sukuteretei nokole alakélé, na ó hupu samea nokole alakélé, mo yaqse,’ yaalopó. ²¹ Ti noa betené dumipó. I fota, mo taketi Moses-né asére fo atima betere be huluarapemó yó melaté waletei, feané tuérapó,” yalepó.

²² Atéró, *aposel* whírapéró Keriso whíj disirapetamokélé, mo Keriso so whíkélé, fea

betapaae touróló, atimakó whi tamo Antiok bepaae dotonaai sóró beteraai tale yalepó. Téró, kale so whiné Pol-ró Banabas-tamo atima fea fópóló Judas me doi Barsabas-ró Sailas-tamo sóró beteralepó. Ai whi tamota, ai bemó betó mole Keriso so whi dapesó fu betere whi tamopó.

²³ Téró, ai doteyaaire whirapené só fópóló, i fo aseyalepó.

“Dä aposel whiró whi disirapetamota, di-aq norape i ape. Dä feané diaq Antiok bemó Talepaae kisipa tiró betere Juda meire fake norapepaaekélé, Siria hae kwiamó betó mole norapepaaekélé, Silisia hae kwiamó betó mole norapepaaekélé, mo doa koleó, dapó.

²⁴ I dere fota, dákó mepaae whirape dia beterepaae wóló yale foné diaaq kisipa seké yalepó depa, dáné wosalepó. Ti ai whirapeta, dä Keriso so whiné dotoréni, atima koleyqané dia beterepaae wóló, atimané kisipa mole fo ai ere ape.

²⁵ Norape-ó, até dere alamó dä fea betapaae touróló bitu, dákótei, whi tamo sóró beteróo, dáné hosaa mole no Banabas-ró Pol-tamo yóo, yóló dia beterepaae ai dotonatere ape.

²⁶ Ti ai whi tamota, dáné Tale Yesu Kerisoné fo yó melaté kotepe atimaamo daqsóró wini, halaainé Kótóné kutó diraté kotere whi tamopó.

²⁷ Térapa norape-ó, dáné aseyale fo kaaetóró Judas-ró Sailas-tamoné kólónékélé yó melaalopa wosae.

²⁸ Dáné tuénékélé, Dëi Kepe Wisinékélé, i ala kolóló mo wisirapóló kisipa moleteiné i fo betä dapa, wosae.

²⁹ Kapala kótópaae momatere hupu ó nakélé, Hupu ó na sameakélé, na ó hupu depamó képi duwóló sinitereteikélé, mené so nópu nokole alakélé, mo yaqse. Atei alarape initepa, mo wisirapó. Dią fea mo doa kôleó,” dapó.

³⁰ Téró, kale doteyale whírape Antiok bemó sókó fóló, ai kale Keriso so whí mo fea betapaae touróló betó mupa, kale *fas* malepó. ³¹ Atéró, ai bemó betó mole Keriso so whíné ai *fas*-mó aseyale foné atima hosaa diriralepó. ³² Judas-ró Sailastamokélé, Kótóné kóló whí tamo ereteiné Keriso so whí fotokóróló keteké bulatere fo mo dekéró yalepó. ³³ Atétu beteró, atimaamo aimó betó mole Keriso so whítamo mepaae be dērape betalepó. Atéró, momó atimaamo dotonale Keriso so whí beterepaae fópóló dotonaai duraalu, “Kótóné diaamo hosaa muni deyóló dua betere ala erópóló yae,” yóló dotonalepó. ³⁵ Atétepa, Pol-ró Banabastamo Antiok bemó bitu, atimaamonékélé mepaae whírapenékélé, so whípaae Talené fo yó melóo, Keriso so whípaae Yesuné dere ala etérópóló yó melóo du betalepó.

Pol-ró Banabas-tamo tekeyóló fele fo

³⁶ Atétu beteró, nalo me sukamó Pol-né Banabas-paae duraalu, “Dámoo take folosóró Talené fo yó maté kwéyale be huluarapepaae dáné no nerape netéró beteréró keleté kwéyaaai faalopó,” yalepó. ³⁷⁻³⁸ Atéró, Banabas-né Jon me doi Mark-kélé, atimaamotamo faai yaletei, Pol-né a faalo meipó yalepó. Ti noatepae, take folosóró Pampilia bemó Talené kutó diraalopó yalemó, a hóyóló atimaamo taaróló fesaae feleteinépó.

³⁹ Atimaamo atéró dóroi du beteró tekeyóló Banabas-né Jon-tei, me doi Mark dape sóró wéiné bopéró daaló betere hae kwia Saiprus-paae wéi nukumó faai felepó. ⁴⁰ Tétepa, Pol-né ątamo faaitere whj Sailas dape sóró atimaamo faaitepa, Keriso norapené duraalu, “Talené kolené sukutu, hale tao sere alané diaamo wisiyóló kaae tanópóló yae,” yóló dotonalepó. ⁴¹ Téró, atimaamo Siria hae kwiaró Silisia hae kwiatamo tuamó Kótóné betapaae touróló betó mole Keriso so whj fotokó bulaté felepó.

16

Timoti Pol-tamo fele fo

¹ Pol ą Derbe be huluapaae fóló nalo Listra be huluamó sókó felemó, ai bemó Yesuné ala eró tare whj betə ama doi Timoti beterepó. Ama hamata, Juda fakekó Talepaae kisipa tiró betere sotei, alimata Krik fake whjpoló. ² Ai Listra be huluamó betó mole Keriso noraperó Ikoniam be huluamó betó mole norapetamoné Timotita, Keriso whj wisinaalepóló dukirótú beterepó. ³ Pol-né Timotikélé ątamo kwęyaaí tué muturaalu, Timotiné tiki sekaé tukópóló yalepó. Ti aita hale mei, Timotiné alimata Krik fake whjpoló ai be hulua so whj feané kisipareteiné Juda fake dée nalaqsóró yalepó. ⁴ Atima atéró, ai be hularape dokó kuturaalu, Jerusalem bemó betó mole whj disiraperó *aposélo whjrapetamoné* Keriso so whjné wosóló, aomó beterópóló asęyale fo dosayóló yó melaté felepó. ⁵ Atéró yó matere fo woseturaalu, ai be hulua dokomó betó mole Keriso so whj Talené alamó

fotokö bualepó. Até dere kilituraalu, mepaae hale betó mole so whi atima Talepaae kisipa tiräleta yaleteiné be dëtere dokö Keriso so whi fakeraté fu betalepó.

Pol-né nokenaró dere kaaené Masedonia whi kelale fo

⁶ Pol-ró ama fulumu whirapetamo Esia hae kwiapaae kale fo wisi yó melaté faqsóró Dëi Kepe Wisiné sesé depa taaróló, Frisia hae kwiáró Kalesia hae kwiatamomó maaté yó maté felepó.

⁷ Atéró, atima Misia hae kwiáró Bitinia hae kwiatamo dälemó sókó wóló, Bitinia hae kwiapaae faai yaletei, Yesuné ama dotonale Dëi Kepe Wisiné aipaae faqse yóló sesé yalepó. ⁸ Atétepa, atima Misia hae kwia dekeróló Troas bepaae dere-pelepó. ⁹ Atéró, dikitamo Pol-né nokenaró dere kaaené Masedonia whikó wóló kema yóló turaalu, “Dä Masedonia hae kwiamó betó mole so whi tao sene ape,” yalepó. ¹⁰ Até dere ala kolóló, mo ai fapotóróti dä turukó horóló, kale Masedonia hae kwiapaae faairaalu, əla əla sisóló mulalepó. Ti noatepae, Kótóné mió wosetere kisi fo wisi Masedonia so whipaae yó melale fópóló, dä dotëtapóló kisipa mualepó.

Lidia Kótópaae kisipa tirale fo

¹¹ Atéró, dä faairaalu Troas bemó wéi nuku sóró Samotres bepaae fóló, aimó fiyalepó. Téró ai hijka ti dä Neapolis bepaae felepó. ¹² Neapolis be huluua taaróló Filipai be huluamó sókó felepó. Ai be huluata, kale Rom Gavman-né doasi topo be ereteiné Masedonia hae kwia tuämó doi mulapó. Dä ai bemó betepa, mepaae be dërape kemeyalepó.

¹³ Saa nóló fo wosetere be dêmó, dą ai be hulua bopéró betere tipi tupaee sókó fóló derepelepó. Atéró, tipi aqró fole wéi fókumó, Juda fake so whjné momaneta dere tiki kelaai felemó, mepaae sorapekélé, wóló betó mupa kelalepó. Atépa, dą doropóló, Kótóné fo yó melaairaalu kaae salepó. ¹⁴ Téró, ai yó matere fo wosetu betere sokó betané doi Lidiapó. Ai so ą Taiyatira be whj soné son-aai kuti mepaae so whjtamo dotonóló *moni* su beterepó. Ai so Lidia ąta, Kótó aqmó naameyóló dua bitu, Talené doi sóró horótú beterepó. Atére so Pol-né yó mótu betere fo wosópóló, Kótónétei ama hosaa feteralepó. ¹⁵ Atéró, kale sokélé, ątamo betamó betere ama fake so whjkélé, atima fea wéi tópuralepó. Atéyale kílipaae kale soné dąpaae duraalu, “Diaaq tuénétamo ę Talepaae kisipa tiró beterapó depa, ti dią sawa be dêmó ętamo betaalopa ape,” yóló dirii fo depa dą ama dere fo wosóló felepó.

Pol-ró Sailas-tamo dipula beterale fo

¹⁶ Me sukamó dą momaneta dere tikipaae felemó, tumó betą wae sóró kutó diratere so seimale hokolaa yalepó. Ai sota, dowi kepené fotokoratepa nalopaae yaaire ala kolóló i ala mo yaalopó dere fo mo dokonateremó doasi *moni* sóró ą teteróló kaae tare whjräpepaae maleta dua yalepó. ¹⁷ Ai so seimalené Pol-sépi dą sya wou fo fake yóló duraalu, “I whjräpe atimata, Mo ó Taoró daale Kótóné kutó diratere whjräpepó. Atimata dią mo ti aluyaqsóró tao saaire ala wisi i ape, yóló diąpaae yó matere whjräpepó,” yalepó. ¹⁸ Be dëtere dokö kale soné kale fo kaaetóró du betepa,

Pol ą hótepa fetée wóló dowi kepe foné sóró duraalu, “Yesu Kerisoné doimó dapa, ya ai senaale tuämó beteretei taaróló sókó fae,” yalepó. Mo ai fo deretamotóró dowi kepe kale senaale taaróló sókó felepó.

¹⁹ Até dere ala kale senaale talerapené kilitu, atima take du betale kaae *moni* saai dere tü tikalepó kisipa mualepó. Téturaalu, Pol-ró Sailas-tamopaae doasi fopaae buóló atimaamo naasemó etée sóró tawalepó. ²⁰ Atéró, atima sóró beteró betere whjrapetamo fo tekäiraalu, so whj ola dotonótua dere tikipaae felepó. Atéró Rom *Gavman*-né fo tokóló taleyópóló sóró beteró betere whjrapené keletómó daalóló duraalu, “Atimaamota, Juda whjnétei dạné be hulua dorópóló disirótua beterapó. ²¹ Atimaamonéta, dą Rom *Gavman*-né yaqse yóló fo muló betere fo tukóló i ala yae yóló yó mótu beterapó,” yalepó.

²² Téró, kale senaale talerapené dere alamó so whj mo fea atimatamo muni folo, Pol-ró Sailastamo só deratere fo du betalepó. Até du betepa, kale fo tokóló tale dere whjrapené susupuratere whjrapepaae atimaamoné kuti sokóló biyané fokosói ala yae yalepó. Ti fo depa, atimaamoné deró betere kuti sorokóló taae faróló fokosoi ala yalepó. ²³ Ai ala du beteró, *dipula* be kaae tare whjné naase tuapaae mulóló, ąpaae mo dirii fo yóló duraalu, “I whj tamо botokó faqsóró mo wisiyóló kaae tawae,” yalepó. ²⁴ Téró, kale sekéné yale fo wosóló, ą wituraalu kale whj tamо mo be ke tuä dolopaae beterale felepó. Atéró, atimaamo botokó faqsóró ni fake dolopaae hóleke tamо deróló dulalepó

²⁵ Atéró bitu, mo dikitamo 12 kilok Pol-ró Sailas-tamo Kótópaae wole fo dere alaró momatamo deté fu betalepó. Atétu betepa, mepaae *dipula* bemó betó mole whírapené wosó tarepó. ²⁶ Téyalemó, mo doakale wii bao wóló be tao sóró worerale tikimó, ai *dipula* be tükélé, hajetei turukwé fóló whírape dulótua yale *sein* képirapekélé, fea whaaló yóló hágé teraae felepó. ²⁷ Atépa, kale *dipula* be kaae tare diki tare whí turukó holóló kelalemó, *dipula* be tü mo fea turukwé fóló mupa kelalepó. Atépa kilitu, ai whírape mo fea dapo dapo yóló fele nisi yóló ama sepakené ątei ama daai yalepó. ²⁸ Até depa, Pol-né fo fake yóló duraalu, “Naaotei ya doraai kisipa muaqse. Dáta, botokó feni, mo fea i betó mole ape,” yalepó.

²⁹ Ti fo depa, kale diki tare whíne mepaae whírapapaae sá sóró ape yóló *dipula* be dolopaae fóló kelalemó, u ere alamó ą Pol-ró Sailas-tamo betere aqmó deraapisa fóló muni dere felepó. ³⁰ Atéró, kale whí tamо dapesó fóló belamó daalo bitu, “Doa whí tamо-ó, ę aluyaqsóró tao sópoló, noa alakó yaaloé?” yalepó.

³¹ Ti fo depa kale whí tamoné ąpaae tokó mótu duraalu, “Ya Tale Yesu Kerisopaae kisipa tiki feteyóló tiratepata, ti Kótóné yakélé, naao fake so whíkélé, mo fea aluyaqsóró tao saalo ai ape,” yalepó. ³² Atéró atimaamoné Talené fo ąpaaekélé, ama bemó betó mole so whí feapaaekélé, yó melalepó. ³³ Téró, mo ai dilikitamotóró kale whí atimaamo daale tikimó dowaléyale tiki wéi fokoralepó. Atéró mo tétitóró kale whí ąkélé, ama naale senaale sokélé, mo fea wéi tópuralepó. ³⁴ Atéró, kale whíne Pol-ró Sailas-tamo ama

bepaae dapesó fóló, əla melalepó. Téturaalu, kale seké əkélé, ama naale senaalekélé, somakélé, atima fea Tale Kótópaae kisipa tiki tiróló bituraalu, hajné sukoló hékese du betalepó. ³⁵ Téró, híka be dëtepa, kale fo tokóló tale dere whírapené diki tare whírapaee duraalu, “Kale *dipula* be kaae tare whírapaee ai kale whí tamo fópólópa, dotéyae,” fo ene fópóló dotonalepó. ³⁶ Atéró wóló ai fo depa, kale *dipula* be kaae tare whjné Pol-ró Sailas-tamopaae duraalu, “Kale fo tokóló tale dere whírapené diaamopaae dua wisiyóló fae yó əló beterapa, diaamo fae,” yalepó.

³⁷ Ti fo yaletei Pol-né ai whírapaee duraalu, “Dámó kikiti sókó daaróló mo faalo meipó. Ti noa betené mei, dámokélé Rom faketamo touróló doi betamó mole whítei, diaaq dámotamo fo tokóló wisiyóló taleni, hákeamó so whjné keletómó dámó hale hóko doló sameatamo *dipula* beteralepó. Até yaletei dámopaae kikiti sókó daalóló fae dere wisirapóló de? Ai ala wisinipa, mo atimatóró wóló dámó sokotepa wisirapó,” yalepó.

³⁸ Ai fo depa, kale diki tare whírapaee fóló, topo whírapaee ene felepó. Ai fo woseturaalu, atima kisipané Pol-ró Sailas-tamo kae fake nisi yaletei, Rom faketamo touró beterapó depa, woseturaalu atima wiypó. ³⁹ Atéró atimané Pol-ró Sailas-tamopaae dua naamei fo yóló duraalu, “Diaamo hale fópóló *dipula* sokotapa, i be hulua taaróló dua faasepe,” yalepó. ⁴⁰ Atétepa, Pol-ró Salasitamo *dipula* be taaróló Lidiané bepaae felepó. Atéró fóló kelalemó, aimó Yesu Kerisopaae kisipa tiki tiró betere hamomarape touró betepa kelalepó.

Atépa atimaamoné atimapaae Talené ala tuämó diriyóló beterópóló, keteké bulatere fo du beteró atimaamo felepó.

17

Pol-ró Sailas-tamo daai yale fo

¹ Pol-sépi atima Ampipolis be huluaró Apolonia be huluatamomó bosenóló, Tesalonaika be huluamó sókó felepó. Ai be huluamó Juda fake so whjné fo wosetere be tñepó. ²⁻³ Téró, ai fo wosetere bemó Pol-né ama dua dere kaae *fula* soremó maaté ą fóló Kótóné fo dosayóló duraalu, Keriso susupu sóró sukäletei momó kepaa yalepó fo asémó eretei mo dokonóturaalu, ai yale ape. Ai fo yóló duraalu, yaló diapaae du betere whj Yesuta, me kaae mei, Kótóné so whj tñteróló kaae tanópóló sóró beteró betere Kerisomó dapó du betalepó. ⁴ Mepaae mo turó Kótó aqmó sukóló betó mole Krik fo bole so whj Pol-ró Sailas-tamoné dere fo mopóló kisipa mutu, atimaamotamo muni felepó. Até yale kaae, mepaae doi mole索rapekélé, mepaae tóróti Juda so whjkélé ai alatóró yalepó.

⁵ Tétepa, Juda whjrape dei tué muturaalu, so whj qla dotonóló duputua dere tikimó, mepaae dowi ala du betere whjrape dosayóló dape siré kwéyóló bóe dóló hóle sôpóló sesemeratere fo yalepó. Atéró ai whjrapené kale whj tamo so whj feané keletómó sjiyóló só faai, kisipa mutu Jesonné be bopéróló duraalu, “Pol-ró Sailas-tamo aimó betepa ipaae tóé derae,” yalepó. ⁶⁻⁷ Ti fo yalemó, kale seké tamo kilinitepa, Jeson-ró mepaae Keriso

norapetamo siyóló só fóló ai be hulua kaae tare topo whírape beteremó beterale felepó. Atéró beteró betepa, so whjné fo fake yóló duraalu, “I hae kwia feamó kuturaalu, so whjné betere ala doraté kutu betere whírape mió imó wóló betepa, Jeson-né dape sóró firó beterapó. Téró, dñé topo whí Sisané muló betere fo tukóló, teteróló daale topo whí me Yesupó du beterapó,” yalepó.⁸ Ai fo dere woseturaalu, mo so whikélé, doasi topo whírapékélé, atima fea ai dere fo bete kóló kóló duraalu, kae kae sekéi kisipa mualepó.⁹ Atéró, kale topo whírapené Jeson-sépipaae duraalu, diá dotéyaalopa *moniné* dupu yae depa, atima fópóló dupu yalepó.

Beria bemó yale ala

¹⁰ Téró, até yale dikitamo kale Keriso norapené Pol-ró Sailas-tamo Beria bepaae fópóló dotonalepó. Atéró atimaamo ai bemó sókó fóló Juda whírapené fo wosetere bepaae felepó. ¹¹ Beria whírape atimané dere alata, Tesalonaika whírapené dere ala kaae ini, atimata mo kisipa mulu wisi ala dua yalepó. Beria whírapenéta, Pol-ró Sailas-tamoné yó mótu betere fo wosóló mo doasi hëkesetamo keteké buóló i ala dua yalepó. Atimaamoné yó mótu betere fo dono démoló kaae kelaai, betere dokó Kótóné fo mole asé keletétóró fu betalepó. ¹² Téró, kale Krik fo bole whíraperó Juda so whírapetamo mo turó Talepaae tué tiralepó. Mepaae doi mole Krik sorapekélé, téyalepó. ¹³ Téró, Tesalonaika bemó betó mole Juda whjné Pol-né Kótóné fo Beria bemó yó mótu beterapó dere fo woseturaalu,

atima Beria bepaae felepó. Atéró, fóló Beria so whjné Pol-ró Sailas-tamopaae fopaae buópóló sesemeratere fo du betalepó. ¹⁴ Atei fo wosetu, mo ai fapotóró mepaae Keriso norapené Pol wéi fóku seseké fópóló dotonalepó. Téyaletei, Sailas-ró Timoti-tamo ai Beria bemó beterepó. ¹⁵ Atétepa, Beria whjné Pol dapesó fóló, Atenis bemó doteyóló atima momó fesaae faaitepa, Pol-né Sailas-ró Timoti-tamopaae ą beterepaae hapale ape yae yalepó.

Pol Atenis bemó betale fo

¹⁶ Téró, Pol ai Atenis bemó kale whjtamo kaae taru, ai be huluamó whjné aleale kapala kótórape hale qla kaae yó mupa kilitu, ama kisipa tiki mo doasi seké yalepó. ¹⁷ Até dere ala kilitu, ą Juda whjné fo wosetere bepaae fóló bituraalu, mepaae Juda so whjró mepaae Kótópaae winé sukutu, dua betó mole Krik so whjtamo atima ai alamó fo këlaaralëta du betalepó. Téturaalu, mepaae aimó touróló qla dotonótú betere so whjamonékélé be dë dere dokö fo këlaaraleta du betalepó. ¹⁸ Ai be huluamó, doasi kisipare fake tamo Épikurian fakeró Stoik faketamo beterepó. Atépa, Pol-né kale mió wosetere kisi foné Yesu ą mo ti sukäletei momó kepaayóló beterapóló yó melóo, ąpaae kisipa tiki tiratere so whj ą kepaatu yale kaae kepaayaalopóló yó melóo, du betalepó. Atéró yó matepa, ai kale fake tamoné ątamo fo tokóló só deraai kaae salepó. Ai fakerapekó mepaaené duraalu, hoko fo du betere whjné noa fokó yaai du bitu derópó yalepó. Mepaaené duraalu i whjnéta dą kisipa inire kótóné fo eraai

derópó yalepó. ¹⁹ Tétu beteró, kale Areopakus fake touräleta dere tikipaae atimané Pol dapesó fóló beteró bitu, ąpaae woseturaalu, naao so whjipaae ai yó maté kutu betere kisi fo dámale kisipa yaaipa yae. ²⁰ Naao dere fota mo wosokélé ini, kisi fo depa dapa, ai foné bete däpaae hakearóló yó melaasepé yalepó. ²¹ Atenis be whjiró mepaae be torókóló wóló betó mole whjirapetamo atima suka fea mepaaekélé feni, mo hale betó taru atimané kae kisi ala yaairaalu dere fokélé yóo, wosokélé yóo, du beterepó.

²² Atépa kale Areopakus whjirape touräleta dere tikimó, whjirape betere kuamó Pol ą disó holóló duraalu, “Ti Atenis be hulua whj-ó, diaṭa, betere dokq̄ mo wisiyóló moma yó tare whj betepa, yalo kelalepó. ²³ Diq̄ betó mole tuqmó ę kuturaalu kelalemó, diaaq̄ moma dere kapo fakemó etei kaae fo aseyóló muló beterepó. ‘Ita, dānē kisipa inire Kótópaae moma dere kane fakepó,’ erepó. Ti diaaq̄ ą derópóló kóló kóló irutei, ą aqmó dua bitu, momatere Kótó diapaae i yó matapa wosae.

²⁴ Ai Kótóta, i haeró haemó yó mole qla qlatamo fea ama alerapó. Ąta ó sáró i haetamoné Tale bitu, qla qla fea ama teteróló kaae tarapó. Térené ąta, mo whjné naasené teteré moma dere bemó bitinipó. ²⁵ Kótóta Tale beterapa, ą mepaae qla qla yayatepa, dānē tao sóró manére? Dā so whj beteró betere foró fea qla qlatamo dámó hale mótu beterapó. ²⁶ Mo take betə whjnétei, i hae kwia feamó betó mole so whj deteyóló faké firópóló Talené ai whj aleyalepó. Téturaalu, atima betaaire hae kwiarapekélé, atima betaaire ba fo alikélé, mo fea

amatei tukóló muló beterapó. ²⁷ Kótóné atéretei hale ini, so whjné ą kekóló kolópóló kisipa muturaalu erapó. So whjné ą kelaai keteké butupa, ti mo kelaalo ai ape. Åta dą so whj betere tiki saletópaae bitini, dą fea betere felekemó ai betere ape. ²⁸ Ti noatepae, dą betere beteta ą tuämötöró muluraalu, ama dą fotoko eratepa beterapó. Dią mepaae fo dolatere whjrapené duraalu, ‘Dąta, ama naale senaale beterapó’ fo aseyóló muló beterapó.

²⁹ Téreteiné, whjné naasené aleyóló muló betere *kold kapané ó silpa kapané ó kaporapené aleale qlapaaetei, noatepa kótópó du bitu de?* Ti Kótota, whjné kisipa fosó fosóre alané aleyóló muló betere qla kaae aqnipó. ³⁰ Take betale alimó mokoleyaa yóló bitu du betale alamó, Kótóné kwia tokó menipó. Atétu betaletei mió Kótóné mo doakale fotokoi fo yóló mulóturaalu, hae kwiamó beteró fale so whj mo feané du betere dowi ala taaróló, tué tiki feteyóló betae fo erapó. ³¹ Ti noatepa meipó. Betä sukamó Kótóné ama sóró daaló betere whjné so whj mo feané yale ala mo dono tale yópóló ai be dę ama tukóló kae muló beterapó. Até yaairaalu, ą hale whj nisi yaqsóró so whj feané kisipa yópóló ą mo ti sukaletei momó kepaaróló beteralepó,” yalepó.

³² A kepaayóló beterapó dere fo woseturaalu, mepaae so whjné faleyóló kae kae fo yaletei, mepaae so whjné duraalu, “Naao ai dere fota, me be dęmó diriyóló wosaalopó,” yalepó. ³³ Ai fo depa, Pol ą fo tale dere tiki taaróló felepó. ³⁴ Betä betä whj Pol-né yó matere fo mopóló wosóló

tué tiki tiralepó. Atima kuamó kale Areopakus whjkó Dionisius-ró betə so Damaris-tamokélé, Pol sya wóló, Talepaae tué tiki tiralepó. Mepaae so whjkélé tué feteyóló tiralepó.

18

Korin bemó yale ala

¹ Atéró k̄lipaae, Pol Atenis be hulua taaróló, Korin be huluapaae felepó. ²⁻³ Téró, aimó Juda whjkó Pontus bemó deyale whj Akuila betepa kelalepó. Ai sekéta mo dóti Rom *Gavman-né* doasi whj Kaladias-né Juda fake terekenatepa ą ama soma Prisila-tamo, Itali hae kwia taaróló walepó. Atépa, Pol ą ai soró whjtamo beterepaae felepó. Akuilaró soma Prisila-tamo be teterē kuti dokotere soró whjtamo betepa, Pol ąkélé ai kutó kisipa ereteiné atima fea betämó bitu, ai kutó diyaai yalepó.

⁴ Atéró, Pol ą fo wosaae tukóló muló betere be dę dokö fea Juda whjrabené fo wosetere bepaae fóló, Juda so whjró Krik so whjtamo fea betapaae touróló bitua yalepó. Atéró bitu Talené alamó fo tiki k̄laaróló, Pol-né ama dere ala sya wópóló kisipa muturaalu, Talené ala h̄kearótú betalepó.

⁵ Téró, Sailas-ró Timoti-tamo Masedonia hae kwia taaróló Korin bepaae wapa, Pol ą kae kae kutó taaróló, Kótóné fo yó matere ala betə yó tawalepó. Pol-né Juda fake so whjpaae etei fo yó mótu betalepó. “Yesuta mo h̄ale whj mei, Kótóné so whj fea teteróló kaae tanópóló, sóró daaló betere whjpó,” du betalepó. ⁶ Téyaletei, Juda whjrabené Pol-né yó matere fo atima kae foné teteróló ą doka doka yóló eratere fotei du betalepó. Atétepa, Pol ą turukó

holóló ama kuti terepetu duraalu, “Diaaq dowi ala tokóló aluraaire fo wisi deparatei, dią wosetere hó dapó. Take dią doasi sekéi ala supa ti ai yalo mei, diaaq yale alanétei dią alu yaalo ai ape. Térené mió ę Juda meire fake so whi beterepaae kale fo wisi yó male fulapó” yalepó.

⁷ Téró, Pol ai fo wosetere be taaróló ai felekemó betere whi Titius Jastus-né bepaae felepó. Ai sekéta, Kótópaae doasi wituraalu, aqmó dua sukóló betere whipó. ⁸ Téró, Juda fakené fo wosetere be kaae tare topo whi Krispas-kélé, ama somakélé, naale senaalekélé, atima fea Yesupaae tué tiki feteyóló tiralepó. Ai sekéné mepaae Korin bemó betere so whipaae Talené fo yó male tikimó atima mo fea tué tiki feteyóló tiratepa, wéi tópurótua yalepó.

⁹ Betä dikitamo nokoné dere kaae Talené Polpaae duraalu, “Ya wiyló dua hale betaqse. Halainé daalu, kale fo wisi yó matere ala hale yó tawae. ¹⁰ Ti noatepae, eta yatamo betamó betereteiné me whiné yapaae me dowi ala eróló doraalo meipó. Ai be huluamota, epaae kisipa tiki feteyóló tiraaire so whi betereteiné atima feata yalo so whipó,” yalepó. ¹¹ Talené ąpaae ai fo depa, Pol ai bemó Kótóné fo yó mótu betepa, ba fo betä kemeyóló me ba foné wélié apo miró kemeyalepó.

¹² Kaliota Akaia hae kwia teteróló kaae tanópóló Rom *Gavman*-né sóró daaló betere whipó. Ama atéró kaae tapa, kale Juda so whi mo fea touróló Pol-tamo fopaae buturaalu fo tokóló só deraai dapesó wóló beteralepó. ¹³ Atéró, daapa Pol só deraai Kaliopaae duraalu, “I whinéta so whipaae Kótópaae momaturaalu, etéró yae yó mótu, kale

asémó ere fo tukóló kópaae fópóló dere fotei du beterapó,” yalepó.

¹⁴ Atei fo depa, Pol-né atimapaae tokó matere fo yaai yalemó, Kalioné Juda so whípaae duraalu, “Ti i whíné *Gavman*-né muló betere fo tikitere ala ó mepaae sawa hásokó fole ala uásóró, ti diáné dere fo wosóló fo tokóló tale uápolo. ¹⁵ Téretei, diáné ępaae wosene wouraalu, hález fomó ó doi deremó maatépó dereteita, diaj Juda whírapené yóló muló betere fopa, diaşisitei tale yae. Atei alamó yálo diáné dere fo taleyóló eraalo meipó,” yalepó. ¹⁶ Ti fo yóló, atima ai fo teketeré bemó beteretei belapaae hókó faralepó. ¹⁷ Ai kale fo tokóló taletere be belamótei kale so whíné fo wosetere be kaae tare whí Sostenes tawóló fokosói ala yalepó. Atétepa, kale kaae tare whí Kalioné ai dere alamó fo mekélé ini, hález əla nisiyalepó.

Akuila, Prisila, Apolos-sépi atimané yale ala

¹⁸ Pol ą Akuila-sépi somapiti atima ai Korin bemó be dérape dekéró betalepó. Take ama Tale Kótópaae yóló mulótú duraalu, yálo topo niki mió folo hapale tikaalo meipóló mulalepó. Atéró yóló mulale be dę kemetepa, ama topo niki Kenkria bemó tikalepó. Atéró atima faai furaalu, Keriso no nerapepaae kóleó yóló Akuila-ró Prisila-tamokélé atima fea wéi nukumó Siria hae kwiapaae faai felepó. ¹⁹ Atéró, atima Efesus bemó sókó fóló, ai bemó Prisila-ró Akuila-tamo betepa taaróló, Pol ą maaté Juda fakené fo wosetere bepaae fóló, Juda whírapetamo Talené ala etérópóló du betalepó. ²⁰ Ai fo woseturaalu, kale so whíné ępaae yá dątamo betaalopó depatei, ą fulapó

yalepó. ²¹ Atéró, a faai Juda so whípaae koleó yóló duraalu, “Me su kamó Kótóné e dią beterepaae wópóló tē mulatepa, ti momó fesaae wonérapó,” yalepó. Ai fo yóló kale seké Efesus be taaróló wéi nukumó felepó. ²² Téyóló, Sesaria bemó sókó fóló ai be taaróló, Jerusalem bepaae holóló Keriso so whípaae koleó deté Antiok bepaae derepelepó.

²³ Ai bemó mepaae be dērape beteró, nalo Antiock be taaróló, Kalesia hae kwiaró Frisia hae kwiatamomó tē mole be hulua dokq feapaae felepó. Atéró kuturaalu, Yesuné ala du betere so whírake diri yóló beterópóló keteké bulatere fo deté kwęyalepó.

²⁴ Pol a até deté kutu betepa, betə Juda whíkó Aleksandria bemó deyale whí Apolos Efesus bemó sókó walepó. Ai sekéta, *skul* yóló kisipare whí betereteiné Talené asémó ere fo mo wisiyóló kisi-parapó. ²⁵ Apolos take mené Talené ala etérópóló ąpaae yó matepa, kisipa iruraalu yó mótu betalepó. Ata, Jon-né wéi tópuratere alamaaté kisipa epatei, Yesuné yale ala mo doakale keteké buóló so whípaae mo donotóró yó mótu betalepó. ²⁶ Téró, a Juda whírapené fo wosetere bepaae fóló mo halaainé kaae sóró yó matere fo Akuila-ró soma Prisila-tamoné wosalepó. Atétu, mepaae fo bete ąpaae mo wisiyóló yó melaairaalu, atimaamoné bepaae dape salepó. Atéró bituraalu, Kótóné fo bete tokóló yó mótu betalepó.

²⁷ Atétu beteró, nalo Apolos Akaia hae kwiapaae faai depa, Efesus Keriso so whíné a keteké bulatere fo, Akaia Keriso so whíné a mo wisiyóló dape sópóló, fea fo aşeyalepó. Atéró, ai aşé sóró

wéi nukumó fóló malemó, tué tiki tiró betere so whjné ą mo wisiyóló dape salepó. Aimó bituraalu, Kótóné kólené sukutu tao supa, ąpaae tué tiki tiratere so whj Apolos-né doasi tao sere ala du betalepó. ²⁸ Apolos-né Yesuta hale whj mei, Kótóné so whj teteróló kaae tare whjpóló tué yópóló, Juda so whj feané keletómó Kótóné asémó ere fo yó mótu betalepó. Atéró yó mótu duraalu, “Yesuta, dą fea teteróló kaae tanópóló, Kótóné sóró beteró betere whjpó,” yalepó. Atéró, yó male foné Juda whjrapené yó matere fo teteralepó.

19

Pol Efesus bemó Kótóné fo yó maletei

¹ Atéró, Apolos ą Korin bemó betepa, Pol ą du sorokó mole haemó fu beteró Efesus bemó sókó felepó. Aimó, mepaae Talené ala erótú betere whjape betó mupa kelalepó. ² Atépa atimapaae duraalu, “Dią Yesupaae tué tiki tirale sukamó, Dei Kepe Wisi saleé?” yóló wosalepó. Tétepa ąpaae tokó mótu duraalu, “Meipó. Dą ai Dei Kepe Wisi beterapó fokélé wosenipó,” yalepó.

³ Ai fo depa, Pol-né atimapaae momó woseturaalu, “Ti dią noa kaae ala yóló wéi tópualeé?” depa atimané duraalu, “Dąta, Jon-né wéi tópurale kaae yóló tópuralepó,” yalepó.

⁴ Ai fo depa, Pol-né duraalu, “Jon-né wéi tópurale alata, dowi ala taaróló kisipa feteyóló wale so whj tópurótua erapó. Atéró, wéi tópurótua duraalu, ‘Ę wale kılıpaae betą seké whj waalopa, diaaq dowi ala taaróló, ai whjpaae kisipa tiraе. Ti ai whjné doita, Yesu ai ape,’ ” yalepó. ⁵ Atima fea ai fo

wosóló, Tale Yesuné doimó węi tópualepó. [6-7](#) Atéró, Pol-né atima tikimó naase mulalemó, kale Dei Kepe Wisi atima tuapaae bitj wóló fotokoratepa, kae kae be foné yóo, Kótóné kóló whírapené dere fo kaae yóo, du betalepó. Ai węi tópurale whírape touróturaalu, 12-rópó.

[8](#) Téró, Pol a Juda fakené fo wosetere bepaae fóló mo halaainé daalu yó mótu betepa, wélié sore kemeyalepó. Atéró, ai be whí so whípaae Kótóné teteróló daale aqmó mole ala mopóló kisipa muópóló, diriiné wisiyóló yó mótu betalepó.

[9](#) Téyaletei, mepaae so whí Pol-né yó matere fo wosaalomeipóló dowqae furaalu, hakeamó Yesu Kerisoné ala eratere fotamo bóe dóló faletu betalepó. Até depa, ai fo wosetere be taaróló Yesuné ala eratere whírape maaté dapesó fóló, Tiranusné doasi be dolomó, betere dokó fea kale fo wisi bete tokóló kelaarótú betalepó. [10](#) Atéteré alata, ba fo tamо tuqmó bituraalu, du betalepó. Atéró, yó mótu betale tikimó Esia hae kwia tuqmó betó mole Juda so whíkélé, Juda meire fake so whíkélé, mo fea Tale Kótóné fo wosalepó.

[11](#) Kótóné Pol fotokoratepa, mo kae kae kelemei alarape erótú betalepó. [12](#) Até dere ala kilituraalu, mepaae kisi daale so whírō dowi keperape tepeyóló betó mole so whírapetamo wisirópóló kisipa mutu, kqanatere kutiró fosono helekëtere kuti kwiatamo só fóló, Pol-né tikimó wolaa yó seneta yalepó. Atéró, ai kuti só fóló kale hepo daale so whírō dowi kepe betere so whítamoné tikimó olaa dua depa, hepo wisi yóo, dowi keperapekélé sókó fóo, dua yalepó.

[13](#) Atéró, mepaae Juda whírape atimanékélé,

kale dowi keperape tepeyóló betó mole whirapepaae duraalu, “Pol-né yó mótu betere whí Yesuné doimó yálo yapaae dapa, yá whí tuámó beteretei, taaróló sókó fae,” dua yalepó. ¹⁴ Téró, Kale Juda whíkó so whímó Talepaae momaratere topo whí Skipané naalemarape wéikeró beterepó. Ai naalerape atimanékélé, atei kaae ala du betalepó. ¹⁵ Ai ala du betalemó, betá sukamó i ala yalepó. Kale whíné tiki tuámó tepeyóló betere dowi kepené atimapaae tokó mótu duraalu, “Yesuró, Pol-tamota, yálo tuérapa, diaq deé?” yalepó. ¹⁶ Ai fo yóló, kale dowi kepe tepeyóló betere whí kale naalerape tikipaae tūwó horóló, dekei ala yalepó. Atéró mo ti dóló sininóló, kale wéikeró whirape atima kutikélé fea sorokóló taae fatepa, sameatamo belapaae tiki daapi hágé sókó fóló, botokó dapo dapo yalepó.

¹⁷ Até yalepó dere fo kale Efesus bemó betó mole Juda so whíró Krik so whítamóné wosetu, atima winé sukóló Tale Yesuné doi hale sóró horótú betalepó. ¹⁸ Até deremó, mepaae mo dekéró so whí Yesupaae kisipa tiki tiróturaalu, atimané take du betale dowi alarape so whí feané keletómó Talepaae yó mótu betalepó. ¹⁹ Téturaalu, atimané kale hupu sekaémó isi whírapené dere ala aseyóló muló betere *buk-rapemó* mole ala sya fu betere whirape atimakélé, mo fea wóló, ai *buk-rape* sóró wóló so whí feané keletómó si biliräleta du betalepó. Ai *buk-rape* dupuyale *moni* dokó sóró, 50,000 *silpa kapa moni* né dupuyalepó. ²⁰ Ai alarape yóló, so whí fea Talené fo wosóló fakeróturaalu, hae kwia feapaae ama fo doasi fotokó

mo suralepó.

²¹ Atéyale k̄lipaae Pol ą Masedonia hae kwiaró Akaia hae kwiatamo tuāmō teyóló Jerusalem bepaae faai yalepó. Atéró, fóló nalo ti ą u Rom be huluapaae faai kisipa mualepó. ²² Téró, Pol tao sóró kutó ditere wh̄i tamo Timotiró Erastus-tamo Masedonia hae kwiapaae fópóló dotonalepó. Atéró Pol ama wotoró Esia hae kwia tuāmō sawa sukaró kutu beterepó.

Efesus bemó Talené ala eratere wh̄itamo bóe dale fo

²³ Atéyale sukaró, mepaae mo so wh̄irapené Tale Yesu Kerisoné ala eratere so wh̄itamo dei kisipa mutu, kae kae eratere fo yóló bóe daai kaae salepó. ²⁴ Ai be huluamó *silpa kapané* əla əla aletere wh̄iné doi Demitrias beterepó. Ai Efesus be huluamó kapala kótó Atemispaae moma dere be doasi tēnapó. Kale wh̄i Demitrias-ró mepaae mo betə kaae kutó ditere wh̄irapetamoné *silpa kapa-nétei*, kapala kótó so Atemis suróló, belekqatiki aleyóló mepaae mo so wh̄itamo dotonóló doasi *moni* sua yalepó. ²⁵ Kale wh̄i Demitrias-né ama dere ala kaae du betere wh̄irapekélé, mepaae betə kutónétei, kae kae kutó ditere wh̄irapekélé, tourâle ape yóló duraalu, “Norape-ó, dənē doasi *moni* sere alata, ti i Atemis kótó suróló aletere əlané seretei diaaq ai kisipa ere ape. ²⁶ Kale wh̄i Pol-né i so wh̄i mo fea kópaae fópóló kisipa mutu, mo dere nisiyóló wosópóló i fo yalepó. Wh̄iné naasené aletere kótórapeta, mo kótó meipó yale fo diaaq wosóo, diané koloo, ai yale ape. Ai foto, də Efesus be hulua so wh̄ipaae

maaté ini, Esia hae kwia tuämó betó mole so whị feané ai wosalepó. ²⁷ Pol-né ai dere foné dą *moni* sere kutómó maaté dumitei dąné fo wosetere bekélé, doasi kótó Atemis sokélé, so whị feané bete muni hiale qla aqroló dorópóló dapó. Take Esia hae kwiamó betó mole so whjnékélé, i hae kwia feamó betóló fale so whjnékélé, dąné kótó so Atemis aqomó sukóló bitu, ąpaae betą momatua yaletei, mió Pol-né dere foné dąné kótó soné doi doróló folokole eraai dapó,” yalepó.

²⁸ Atéró dere fo woseturaalu, so whị fea mo dowi fopaae buóló fo fakeyóló duraalu, “Dą Efesus be hulua whjné kótó so Atemis-ta doasi fotokö bole kótó wisinaalepó,” yalepó. ²⁹ Téró ai be huluamó betó mole so whjné dei tué mutu mo doakale fo whaa du betalepó. Atéró Masedonia be hulua whị tamo Kaius-ró Aristarkus-tamo Talené fo eratere Pol-tamo wóló betepa, whjrape fea fóló kale whjtamo siyóló só walepó. ³⁰ Atéró kale whị tamo tawóló daaló betere tikipaae Pol ąkélé faai yaletei, mepaae Yesuné ala eró tare norapené sesé yalepó. ³¹ Ai maaté mei, mepaae Esia hae kwiamó doasiné kuto derópóló sóró betero betere Pol-né ama fulumu whjrapené ąpaae so whị touró betere tuąpaae faqse yalepó.

³² Atéró touró betere so whị atima ai wóló betere bete atima kisipa ini, kóló kólóné betó molepó. Atéró betó muluraalu, mepaaené dere fo kae, mepaaené fo kae du betalepó. ³³ Atétu betepa, Juda whjrapené Aleksanda-paae naao diriyóló fo ene fae yóló töté fóló so whị touró betere tikimó daarale felepó. Atéró fo yaairaalu, ama naase horaletei so whjné kisiparutei ąta bóe dele ala

kaaratere whị nisi yalepó. ³⁴ Téyaletei, nalo atimané ą kelalemó Juda whipa kisipa kilitu, fo fakeyóló duraalu, “Dạné Efesus be hulua so whjné doasi fotokö bole topo kótó so Atemis-póló,” hale detétóró fu betepa, suka kele tamo kemeyalepó.

³⁵ Atétu beteró, betä *Gavman*-né asëtere kutó dirópóló beteró betere whị, so whị kuamó turukó holóló duraalu, “Ti Efesus so whị-ó, Efesus be hulua so whjné kótó so Atemis-ró ama momatere betamo teteróló kaae tatere alata, ti i be hulua so whjné eretei, hae kwiamó betó mole so whị mo feané kisiparapó. Ai kótó Atemis so súróló aleale kane faketa, ó hepen-mó i bepaae dorowale ala kisipa inié? ³⁶ Ti aita, mené kapalapóló doraaire ala meipa, dia so whırape bóe dóló hóle sere ala hapale kilitaróló ini, dua betae. ³⁷ Diané ai dapesó wóló daaló betere whị tamota, dạné momatere bemó mole əla əla əlémi sóró ó kótó so Atemis doratere fokélé inipatei, diaaq hale dapesó wóló daaló ai betere ape. ³⁸ Demitrias-ró ama betä kutó ditere whırapetamoné mepaae whị só deraai kisipa mutepa, ti *Gavman*-né fo tokóló talerópóló sóró beteró betere whırapet, ai ala yópóló sóró daaló beterapó. ³⁹ Motamo fo mekó yaai kisipa mutepa, ti dạné tukóló muló betere be dêmó yaalopó. Ti noatepae, dạné yóló mulale fo sya furaalu, ai ala yaalopó. ⁴⁰ Atei kaae doasi bóe dóló foya dere alamó *Gavman* whırapené däpaae doasi sekéi ala eraalopó. Atétere alamó *Gavman*-né mo doasi fo mupatei, dạné tukóló ai du betere ape. Atimané däpaae ai fo noa betené du bitu de? depa, dạné yaaire fo meipó,” yalepó. ⁴¹ Kale ai *Gavman*-né

kutó diratere whjné ai fo yóló kemetepa, atimapaae fae yalepó.

20

Pol Masedonia hae kwiaró Krik hae kwiata-mopaae fele fo

¹ Téró, kale so whj fo tiki whaa du betaletei kemetepa, Pol-né Yesuné ala erótú betere whjrape tao sóró fotokó bulóló diri eratere fo yalepó. Atéró atimapaae koleó yóló, a Masedonia hae kwiapaae felepó. ² A ai hae kwia tuqmó Keriso so whj keteké bulóló fotokoratere fo dekéró yó melaté fóló nalo kemene furaalu, Kirik hae kwiapaae sókó felepó. ³ A ai bemó betepa, wélié sore kemeyalepó. Atéyóló nalo ti a wéi nukumó Siria haepaae faai yaletei, kale Juda whjrapené a daalopó dere fo woseturaalu, taaróló momó Masedonia hae kwiapaae hae tumó faai yalepó. ⁴ Atéró faaираалу, Beria whjkó Pirus naalema Sopatakélé, Tesalonaika whj tamo Aristarkus-ró Sekundus-tamokélé, Derbe whjkó Kaius-kélé, Timotikélé, Esia hae kwiaró wale whjtamo Tikikas-ró Tropimus-tamokélé, atima atéró felepó. ⁵ Téró, ai kale whjrape atimapi fóló, Troas bemó Pol-sépi dä kaae tawóló beterepó. ⁶ Atéró dä Juda whjrape atimané mara mole ala sya furaalu, fopei *bred* o bula yóló qla detere be dë kemetepa, wéi nuku sóró Filipai be taaróló, Troas bemó mepaae whjrapetamo hokolaa yaai furaalu, nuku tómó aporó diki fité felepó. Téró, dä fea touyóló Troas bemó wéikeró be dë betalepó.

Troas bemó Yutikus kepaarale fo

⁷ Atéró *fula* kaae sere be dêmó, dä so whị fea qli naairaalu betapaae touróló betó mupa, Pol-né ai so whípaae fo yó maté fu betepatei, be mo ti dikiralepó. Híka be dëtepa ą ai be taaróló me bepaae faai kisipa muturaalu, dilikitamokélē hale yó maté fu betalepó. ⁸ Dä touróló fo yó mótu betere siki be kemó, sá hale qli kaae wolée molepó. ⁹ Aimó betä kokopei whị ama doi Yutikus-ta, dë sókó wópóló muló betere tñmó bituraalu, Pol-né yó mótu betere fo wosó tarepó. Pol-né ama yó matere fo mo folo siyóló yó maté fu betepa, kale seké noke kelené sukutu betalepó. Atéturaalu, kale whị dukó fóló, biliyó salepó. Atéró biliyó saleteita, tamo be ke teraae horóló, sore be kemó yalepó. Téró kale whị biliyó sóró mupa dä doropóló kelalemó, sukóló molepó. ¹⁰ Atépa, Pol ą doropóló Yutikus-né bopé tómó deraapisa fóló mulu, ama naasené apuó sóró duraalu, “Turukó holaaitei kapala asiri ai firapa whaalía ekesé,” yalepó. ¹¹ Téró, Pol ó siki be kepaae momó holóló atima *bred* o kolokóló ąliyóló nalepó. Atéró, kale sekéné fo momó yó maté fu beteró, be dëtepa híka ą felepó. ¹² Kale kokopei whị Yutikus momó kepaayóló betepa, whírapené bepaae dapesó fóló atima hosaa muni deyóló hajyóló betalepó.

Pol ą faairaalu Efesus Keriso whị disirapepaae koleó yale fo

¹³ Atéró mepaae whírapé däpi folosóró wéi nukumó Asosi bepaae faai felepó. Pol-né däpaae atéró fae yóló, dätamо Asosi bemó hokolaa yaairaalu, ą hae tñmó felepó. ¹⁴ Dä ątamo ai Asosi bemó hokolaa yóló ą nukupaae dape sóró,

Mitilini bepaae felepó. ¹⁵ Téró dą aimó fiyóló, hığa ti węi nukumó węiné bopéró daaló betere hae Kios dekeróló felepó. Téró diki me nuku tómó fiyóló ai hığa ti dą tuämó tukóló fóló Samos hae felekemó epa déró dekeróló felepó. Téró, diki mekélé kale dere kaae nuku tómó fiyóló, ai hığa ti dą Miletus bemó sókó felepó. ¹⁶ Atéró Pol ą Esia hae kwiamó kutu betepa suka kele kemeyaqsóró, Jerusalem bemó *Pentikos* be démó dere ala kelawai ą ai Efesus be bosenóló mo hapale faai kisipa mualepó.

¹⁷ Atéró dą Miletus bemó sókó fóló bituraalu, Efesus Keriso whı̄ disirapepaae ą beterepaae tourález ape, yó faralepó. ¹⁸ Atima atéró dorowóló betó mupa, atimapaae duraalu, “Ęta, Esia hae kwiamó folosóró sókó wale sukamó kaae sóró wóló, diątamó betämó bitu yale alarape feata, ti dią feané kisiparapó. ¹⁹ Ęta, so whı̄ aqmó dua sukóló bituraalu, Tale Kótóné ama kutó betä mo ketekę buóló, wole kaapetamo du betalepó. Atéteremó, Juda whı̄rapené ę daairaalu kemei fo dokotu betaleteita, ai alané ę noa kaae whı̄ beteréró sú sóró kąae kilitu yalepó. ²⁰ Atépatei, Kótóné dią tao saaire fo wisi yalo hiréni, ę mo hąkeamó daalukélé, diąné be dokö dokökélé, Talené fo dią tué yópóló yó mótnua yaletei, dią feané kisipa ai ere ape. ²¹ Juda so whı̄paaekélé, Kirik so whı̄paaekélé, diąné du betere dowi ala taaróló, Tale Yesupaae kisipa tiróló mo dua betae yóló hąkearóló ai yó male ape.

²² Térapa, mió kale Dęi Kepe Wisiné Jerusalem bepaae seyóló dapesó fóló betepa, ępaae noa alakó eraaloró ę tuénipó. ²³ Be hulua dokö fea

fo yó maté kotopa, kale Dei Kepe Wisiné ępaae duraalu, sekęi alaró *dipula* beteratere alatamo ępaae eraalo ai ape yale fo betą yälo kisiparapó. ²⁴ Atérené, ę sukaqsóró yälo tó tikimó wiyaalo meipó. Tale Yesuné ępaae dirae yóló male kutó betą diróturaalu, so whı́paae Kótóné däpaae yaala sókó furaalu, häle tao sere fo wisi betą yó maté fóló tukóló muló betere dälemó sókó faai dapó.

²⁵ Mió yälo kisipa fatepa, Kótóné teteróló daale aqmó mole ala dią tué yópóló yälo yó matepa, wosetu betale whı́rapē diaaq yälo kelepaa momó kae kelaalo meipó. ²⁶ Térené yälo diäpaae häkearóló i dere ape. Mió i alimó dią tuämó whı́ me dené i fo wisi taaróló dowi ala ene fupa, ti aita, ępaae kwia muni diaaqtēi ai ape. ²⁷ Ti Kótóné ama yaai kisipa mole ala mekó hiréni, mo turó yälo diäpaae ai yó melale ape. ²⁸ Diąta, Kótóné ama Dei Kepe Wisiné ama *sipsip* hupu wisiyóló kaae tanópóló sóró ai beteró beterapa, ai hupurape wisiyóló kaae taru, diąkélé mo wisiyóló kaae tawae. Yesuné ama sameané dupure Kótóné so whı́ betą mo dua wisiyóló kaae tawae. ²⁹ I dere fota noa betené dumipó. Ę fole sisópaae dowi bete haqrape dią tuäpaae wóló, Kótóné *sipsip* hupurape dóló nale waalo ai ape. ³⁰ Diąkó mepaae whı́nē kale Yesuné ala eró tare whı́rapē dei nöpóló eratere alané, kale mo fo wisi kópaae wéróló, dią ąlisóró kae tūpaae faraalo ai ape. ³¹ Até yaqsóró, dią mo wisiyóló kaae tawae. Atei ala yaairemō dią kisipa muló beterópóló ba fo sore ę diątamo bituraalu ai yale ape. Dëtamokélé, dikitamokélé, yó maté fu bitu woletamo du betalepó.

32 Téró mióta, dią Talené ama kólené sukuturaalu, hale tao sere alané dią wisiyóló tao sópóló i dere ape. Ai fonétei, diaaq kisipa tiratere ala fotokóróló, Kótóné ama wisi wisi əla dią ama kae sóró beteró betere so whjmó ai mótu betere ape.

33 Yało diané *silpa kapa* ó *kold kapa* ó kutikélé senée yóló au nokole ala inipó. **34** Yało fotokonétei kutó diyóló, yało yayare əla olakélé, ó yało fulumu whirapemókélé mótnua yaletei diaaq ai tuére ape. **35** Yało ai dua yale alata, əla əla fea dñé naasenétei depe tukó wei ala yóló sirapóló, diaaq kolópóló ai yale ape. Até duraalu, mepaae atimanétei kutó diyóló nénire so whj tao sóró hale melae. Ti noatepae, Tale Yesuné duraalu, ‘Əla əla hale tao sóró matere whjné haj kisipatamo matere alané matepa sere whjné dere hékese teteró beterapó’ ere fo kisipa muae,” yalepó.

36 Téró, Pol-né ai fo yóló k̄lipaae atima bukutiri teyaró bituraalu, ama moma yalepó. **37** Atéró ə faaitepa, kale so whj feané Pol apuó taruraalu kóló tukó nóló wole du betalepó. **38** Atétepa, kale sekéné duraalu, yało kelepaan diaaq momó kae kelaalo meipó yale fo kisipa mutu, atima doasi dekené sinitu wole du betalepó. Atétu beteró, atimané ə dapesó fóló, wēi nukumó beteralepó.

21

PolJerusalem-paae fele fo

1 Téró, dą atimapaae kóleo yóló atima taaróló wēi nukupaae bitj fóló wēiné bopéróló daaló betere hae Kos felekemó seseke felepó. Téró furaalu, wēi tómó diki betə fiyóló, h̄ika Rodes

hae węiné bopéróló daaló betere tiki felekemó seseké fóló, Patara bepaae sókó felepó. ² Aimó betä węi nuku Fonisia hae kwiapaae faai fupa, dą ai nukumó biti holóló felepó. ³ Atéró dą furaalu, węiné bopéróló daaló betere hae kwia Saiprus hae fé naase fakeró epa kele falaté fóló, Siria hae kwiamó tene Tair bemó sókó felepó. Ai Tair beta, take dąné i nukuné sóró wale qli a sorokóló mulaai yale be huluapó. ⁴ Téró, ai bemó mepaae Yesuné ala eró tare whırape betepa, dą atimatamo węikeró be dę betalepó. Atéró betepa, ai bemó betó mole whırape atima Dę Kepe Wisiné fotokoratepa, Pol-paae duraalu, ya Jerusalem bepaae faqse yóló seséyalepó. ⁵ Tétu beteró, aimó betaaí yale be dęrape kemetepa dą ai be taaróló faai felepó. Atéró faai fupa, kale Yesuné ala eratere whırape atimané somarape naale senaalekélé, mo fea dątamo doropóló węi fóku atiką tómó bukutiri teyaró bituraalu, Talepaae moma yalepó. ⁶ Atétu beteró dą faairaalu koleó yóló dą fea apetu beteró dą węi nukumó biti hotopa, atima momó bepaae fesaae felepó.

⁷ Dą atéró ai Tair be taaróló fóló, Tolemais bemó sókó felepó. Ai bemó betó mole Keriso norapepaaekélé koleó yóló, be dę betä atimatamo betalepó. ⁸ Atéró, hıka dą ai be taaróló Sesaria be huluamó sókó felepó. Ai bemó, take atimané so whı qli taleróló melópoló beterale węikeró whıko betä Filip beterepó. Ai sekéta, kale mió wosetere kisi fo wisikélé yó matere whı betepa, dą ątamo fiyalepó. ⁹ Ai sekéné ama douró senaale seimalerape fea Kótóné fo eratere kóló sorape betó molepó.

10 Dä ai bemó mepaae be dərape dekéró betepa, Kótóné ama kóló whjné doi Akabas Judia hae kwiaró dorowalepó. **11** Ai whj dä beterepaae wóló daalu Pol-né to tao sóró kale sekéné ama naaseró hótamo dokóló duraalu, “Talené Dëi Kepe Wisiné i fo dapó. ‘I to taleta, Jerusalem bemó betere Juda whjrapené tawóló i ala kaae yóló, Juda meire fakené naase tuámó mulaalo ai ape,’ ” yalepó.

12 Ai fo depa woseturaalu, dñékélé, mepaae ai be whj so whjnékélé, Pol-paae Jerusalem bepaae holaçse yóló sesé yalepó. **13** Téyalemó ama däpaae duraalu, “Diäné noatepa atei kaae alamó wole-u yóló yalo hosaa supuréli ala dute? Eta, susupuróló *dipula* beteratere alamaaté erópóló Talené ę sóró betenénipó. Ę sukutere alakélé yópóló sóró beteró betereteiné yalo Tale Yesu Kerisoné doimó Jerusalem bemó sukaai dapó,” yalepó **14** Däné ą Jerusalem-paae faqsóró sesé yalemó, ama dñé dere fo woseni, fo kae depa taaróló duraalu, “Ti wisirapa Talené ama yaai tué mole ala betä yópóló yae,” yalepó.

15 Atéyale kılıpaae dñé qla qla sisóló Jerusalem bepaae holalepó. **16** Tétepa, mepaae Yesuné ala eratere Sesaria whjrape dä fea touyóló atimané dä Nason-né bepaae dapesó felepó. Nason-ta, Saiprus be hulua whjkó mo taketi Talepaae kisipa tiki tiróló betere whjpó.

Pol Jerusalem bemó sókó walefo

17 Atéró dä Jerusalem bemó sókó holalemó, Keriso norapené dä hëkesetamo mo wisiyóló dape salepó. **18** Atéró, fiyóló hïka Pol-kélé, dä mepaaekélé, Jerusalem bepaae Jems kële felemó,

ą mepaae Keriso whị disirapetamo beterepó.
19 Atépa, Pol-né atimapaae kôleó fo yóló Kótóné ą fotokoratepa, amamo Juda meire fake so whịpaae erale ala mo fea yalepó.

20 Tétepa, kale whịrapené Tale Kótóné doi hale sóró horótú ąpaae duraalu, “No-ó, Yesu Kerisopaae kisipa tiki tiró betere Juda so whịta, mo häle qla kaae i betere ape. Ai so whịta, Moses-né asere fokélé eraai mo doakale keteké bulapó.
21 Térapa, mepaae i betó mole Juda whịrapepaae metikipaae wale whịrapené i fo du beterapó. ‘Pol-né Juda meire fake so whị kuamó betó mole Juda so whịpaae Moses-né asere foné diaaq naalerape tiki sekaę tikae ere taalae yóo, ayarapené mara mole alakélé, sya faqse yóo,’ deté kutu beterapó depa wosalepó. **22** Térapa, ai alarape mo dere ala nisi yaqsórópa, dą noa ala yaaloé? Atimané yą ipaae wóló beterapó dere fo mo wosaalo ai ape.
23 Atérapa, dąné tué mole fo betą i dapa wosae. Dą i betere doqró whịrape atima Tale Kótópaae dirii malo yóló atimané topo niki tikaalo meipóló muló beterapó. **24** Ai whịrapetamo yakélé touyóló fóló atimané Juda so whịnē keletómó, yaai dere ala yópóló naaotei atima dupu erae. Atéró atimané topo niki tukóló momatere be dolopaae fupa, ti wisirapó yaalopó. Ai ala depa atimané kilituraalu, i whịta, kale tukóló muló betere fo tikitere whị meipó yaalopó. Téturaalu, naao yalepó dere fomó atima fopaae butu betere ala kapala airapó kisipa muaalopó. Tétu yata, Moses-né asere fo aqmó sukóló bituraalu, ai fo tikitere whị meipó yaalopó.
25 Téretei me fo i ape. Yesupaae kisipa tiki tiró

betere Juda meire fake so whị dạné fo muló betere qla naqsóró, i fo aseyóló faralepó. Kapala kótópaae moma yaai dele hupu ó na, ó sameakélé, depamó képi duwóló sukunatere hupu ó nakélé, mené so olémi nokole alakélé mo yaqse yalepó. Ai forape feata, dą fo dokóló betą tué muóló atimapaae aseyóló faralepó,” yalepó. ²⁶ Téró, fiyóló hıka Pol-sépi atima douró whırape momatere be dolopaae faairaalu, folosóró dua dere alarape yalepó. Atéró fokotere alarape feata, kale tukóló mulale be démótóró kemeyaalopóló ali male felepó. Atéró tukóló mulale be dę sókó wapa, atimamó kale momatere be kaae tare whırapené *sipsip* hupu daalopó yóló mulalepó.

²⁷ Téró, kale węikeró be dę felekemó kemeyaaí deremó, Esia hae kwiamó betó mole Juda so whjné Pol momatere be belamó daapa kelalepó. Atépa, ai whırapené Pol tao taru, mepaae so whị sesemeratere fo yalepó. ²⁸ Atétu, fo fake yóló du-raalu, “Israel fake so whị-ó, dą tao sae. I whjnéta, hae kwia feamó betó mole so whipaae yó matere foné dą Israel so whıtamokélé, Moses-né asere fotamokélé, dạné momatere betamokélé, fopaae buópóló bóe delaté kotapó. Téturaalu, dạné mo dowi alakélé, inire be wisi Kirik whırapekélé, ai dapesó wóló daae mole ape. Até dere alané i be doróló folokole ai eratere ape,” yalepó. ²⁹ Atimané ai fo yaleteita, Efesus whıkó Tropimus Pol-tamo ai be huluamó daapa kelaleteiné Pol-né ai momatere bepaae dapesó fele nisiyóló yalepó.

³⁰ Atéró, fopaae fo doasi depa, Jerusalem so whjné woseturaalu, fea sururu yóló wóló

betäpaae touróló bóe duraalu, fo tiki whaa du betalepó. Atétu beteró, Pol ą moma dere be dolomó betepa, sıyóló só wóló ai be bopéró betere tipi belapaae hokó derólós tü kinalepó. ³¹ Atéró daapa, atimané Pol daai Jerusalem-mó doasi bóe duraalu, fo whaa du beteretei Rom *Gavman-né* diki tare whírapené topo whíné wosalepó. ³² Téturaalu, kale sekéné ama diki tare whírapero mepaae topo whírapetamo atima sururu yóló, ai whaa du beterepaae dorowalepó. Téteremó, ai bóe du betale so whíné doasiró ama diki tare whírapetamo wale ala kilitu, Pol du betaletei, taalalepó.

³³ Atétepa, kale diki tare whírapené topo whí Pol daale felekepaae fóló duraalu, *sein* képi tamoné ama naase tamo dokae yóló ai so whípaae woseturaalu, i whí ą deé? Ama noa alakó depa yaleé yóló wosalepó. ³⁴ Ai fo deremó, mepaae so whíné dere fo kae yóo, mepaae whírapené dere fo kae yóo yóló, doasi fo tiki whaa yalepó. Atétere foné diki tare whírapené toponé Pol só deratere fo bete wisiyóló wosenipó. Atétepa, kale topo whíné diki tare whírapepaae duraalu, Pol diki tare whírapa touróló betere tikipaae dapesó fae yalepó. ³⁵ Téró, Pol diki tare whírapené be hola tó dóló hutu betepa, so whí feané ą daairaalu keteké butu betalepó. Atétepa, diki tare whírapené topo whíné ama diki tare whírapepaae Pol beleyóló sóró holae yalepó. ³⁶ Atétepa, mo turó so whí sya fu bitu, doasi fo fake yóló duraalu, “Ą mo ti sukópóló dae,” deté fu betalepó.

Pol-né so whípaae yale fo.

³⁷ Diki tare wh̄irapené Pol atimané be dolopaae sóró faaitepa, ama diki tare wh̄iné topo wh̄ipaae duraalu, “Yálo yátamо me fokó enére?” yalepó. Ti fo depa, kale wh̄iné apaae woseturaalu, “Yá Krik fo bole wh̄ié? ³⁸ Yáta, mepaae kemeyale be démó 4,000 wh̄irape álisó fóló, so wh̄i bitinire tikimó *Gavman* wh̄itamo bóe daale Isip wh̄i meié?” yalepó.

³⁹ Ti fo depa, Pol-né apaae duraalu, “Eta, Juda fake wh̄i doasi doi mole be hulua Silisia hae kwiamó tene Tarsus be wh̄ikópó. Térapa, ai so wh̄ipaae yálo fo yaai dapa, naao hoa kisipa mute?” yalepó.

⁴⁰ Ti fo depa, topo wh̄iné Pol-paae yae yalepó. Tétepa, a disó horóló be hola tómó daalu, naase horóló Híbru wh̄irapené du betere foné yalepó.

22

¹ Téró ama atimapaae duraalu, “Noraperó ayarapetamo-ó, diaaq kisipané eta dowi ala du betere wh̄i nisi yaqósóró, yálo diápaae hakeamó i dapa wosae,” yalepó.

² Téró, Pol-né Híbru wh̄irapené du betere be foné deremó, fo tekeni dua betó molepó. Tépa, kale sekéné atimapaae i fo yalepó.

³ “Eta, Juda wh̄itei é deyale beta, ti Silisia hae kwiamó tene be hulua Tarsus-pó. Téyaletei, é holóló i Jerusalem bemó doayalepó. Atéró betepa, kale doi mole yó matere wh̄i Kamaliel-né é *skul* yó malepó. Ama é atéró yó móituraalu, kale Moses-né asére foró dáné ayarapené mara mole alatamo mo wisiyóló yó matepa, yálo mo diriyóló kisipa salepó. Atéyale be démó, Kótóné ala eraai mió

diaaq ai bole keteké kaae yalokélé yalepó. ⁴ È até du bitu, Yesu Keriso sya fu betere sokélé whikélé susupuróló mo ti sukópóló daairaalu doakale sekéi ala eróló *dipulakélé* beteraleta du betalepó.

⁵ Yalo yale alata, ai so whimó momaratere topo whiró fo tokóló taleratere whirapetamoné kisipareteiné atima yalo dere fo woseturaalu, mo dapó enérapó. Ai whirapené è Damaskus bemó betó mole nomarapepaae aş sóró fae depa, yalo sóró felepó. Ti ai aşeta, Damaskus bemó betó mole Keriso so whi tawóló Jerusalem bemó susupuróló *dipula* beteraai sóró waaire tü mulópóló yalepó.

⁶ È atéró fu betalemó, 12 kilok felekemó saai depa Damaskus bepaae sókó faai deremó, şamó dë doasi dorowóló yalo tiki husiralepó. ⁷ Até dereteiné è haepaae dóló taae deróló mupa, ai dë tuqmó fo fakeyóló duraalu, ‘Sol! Sol! Naaò è noatepa, susupuraté kutu bitu de?’ yalepó.

⁸ Tétepa yalo duraalu, ‘Tale-ó, ya né de?’ yalemó, ama ępaae duraalu, ‘Eta, Nasaret whikó naao susupurótú betere whi Yesu i ape,’ yalepó.

⁹ Tétepa, ętamo wale yalo fulumu whirapené ai dë kelaletei, ępaae dere fo bete atimané diriyóló wosenipó.

¹⁰ Atétepa yalo ępaae woseturaalu, ‘Tale-ó, mió yalo noa alakó yaró de?’ depa, Talené ępaae duraalu, ‘Turukó holóló Damaskus bepaae fae. Fóló, aimó naao yaaire ala yalo tukóló muló beteretei, betä whiné ępaae yó melaalo ai ape,’ yalepó. ¹¹ Ai dëné yalo kele dilikiraleteiné tü fénitepa, yalo fulumu whirapené è naase tawóló ąlisóró Damaskus bepaae felepó.

12 Ai be huluamó whị betané doi Ananias ẹ beterepaae walepó. Ai sekéta, Moses-né asere fo mo wisiyóló tuéru eró tare whị betepa, Damaskus bemó betó mole Juda so whjné ą mo doasi kisipa dotoróé fale whị wisipó du beterepó. **13** Ai seké ę fire felekemó daane wóló duraalu, ‘No Sol-ó, naao kele fisqae horóló kelae,’ yalemó, mo ai fapotóró yalo kele momó wisiyalepó.

14 Téró, ama epaae duraalu, ‘Djané ayarapené Kótóné tué mole ala naao tué yópóló ya sóró ai daalale ape. Dowi ala betákélé, inire whị koloo, ama kólómó sókó wale fokélé, wosoo, yópóló ya ai sóró daalale ape. **15** Naaota, ama yó matepa kelale alaró wosale fotamo so whị feapaae yó maté kwęyópóló erapó. **16** Térapa, ya noatepa hale bitu de? Yesu Kerisoné doimó naao dowi ala kwia kemerópóló wēi tópuuai turukó horóló ąpaae kema yae,’ yalepó.

17-18 Atéró ę Jerusalem be huluapaae wale be démó fo wosetere bepaae fóló moma du betalemó noke kaaené Tale kelalepó. Atéró ama epaae duraalu, ‘Ya hapale turukó horóló Jerusalem be taaróló fae. Ti noatepae, i Jerusalem bemó atimapaae Yesuné ala etérópóló yó materetei atimanémo wisiyóló wosaalo meipó,’ yalepó.

19 Ai fo depa, yalo ąpaae duraalu, ‘Tale-ó, ti mo deretei, ai be hulua so whị atima feané yalo yale ala kolóló kisiparapó. Ę atimané fo wosetere be dokó feamó ąpaae kisipa tiki tiróló betó mole Keriso so whị susupuróló, *dipula* beteräleta yaletei atimané mo kisiparapó. **20** Naao ala etérópóló hakeamó yó mótu betere whị wisi Stipen

dale suksamó, ekélé daalu ą dilapó depa yálo duraalu, “Téyae,” yalepó. Ai whírapené Stipen duraalu, atimané tómó bukóló kotere kutírape ę daale tikimó sorokóló mulatepa kaae tawóló daayale whí etórótipó,’ yalepó.

²¹ Téyalemó, Talené ama ępaae duraalu, ‘Yálo ya Juda meire fake so whí betó mole be hluuarape saletópaae dotonatapa fae,’ ” yalepó.

Pol ą Rom Gavman-tamo doi mole whípó yale fo

²² Kale so whí Pol-né dere fo woseté feletei, Juda meire fake so whípaaekélé, yó male fae dere fo woseturaalu, fo fake yóló i fo yalepó. “Atei kaae whí imó dátamo betaalo meipa, dóló alurae,” yalepó.

²³ Atéturaalu, atimané tómó bukó mole kutírape sókó mulóló dokómu buó sóró ópaae fesekée horóló fo fake du betalepó. ²⁴ Atétepa, kale diki tare whírapené topo whíjné duraalu, “Doai so whíjné fo tiki whaa du betere noatepa déró, ai seké diki tare whírape beterepaae dapesó holóló, halika tikiné fokosoi ala yóló dae. Téturaalu, i dere fo bete noa betené déró ąpaae wosae,” yalepó. ²⁵ Tétepa, kale whírapené Pol naasemó bulaakó sóró daaló bitu, halika tikiné fokosoi ala yaai yalepó. Atétepa, Pol-né ai diki tare whírapené topo whípaae duraalu, “Rom Gavman-né so whí tuamó doi mole whí fo tokóló tale inipatei, fokosói ala yóló dae fo ere?” yalepó.

²⁶ Ti fo depa, kale diki tare whírapené topo whíjné ą kaae tare topo whípaae i fo yalepóló ene felepó. Atéró duraalu, “I whíta, Rom Gavman-né fake so whítamo betamó doi mole whípatei du

beterapa, naao yaai dere ala kisipa faróló yae,” yalepó.

²⁷ Tétepa kale doasi topo whí wóló Pol-paae woseturaalu, “Yá Rom whié,” depa, ama tokó mótu duraalu, “Épó,” yalepó.

²⁸ Ti fo depa kale topo whíné duraalu, “Yalo doi Rom fake so whítamo touróló mulaairaalu, doakale *moni*-né dupu yalepó,” yalepó. Ai fo depa Pol-né tokó mótu duraalu, “Yáta atéretei, ę ti Tarsus bemó deyaleteiné Rom whí beterapó,” yalepó.

²⁹ Ai fo depa, woseturaalu, ą daai yale whírapé mo hapale híkili fóló tumó daane felepó. Kale doasi topo whíné Pol ąta, Rom fake so whí tuamó doi mole whítei *sein* képiné dokirapóló ą witu yalepó.

Juda whírapené Pol-tamo fo tekale fo

³⁰ Téró, híka be dëtepa, kale diki tare whírapené topo whíné Pol daai du betere fo tale yaairaalu, ą *dipula* beteraletei sokóló so whímó momaratere whírapené topo whírapéró, fo tokóló taletere whírapetamo tourále ape yalepó. Atéró wóló betó mupa, Pol dapesó fóló atima betó mole tuamó daalalepó.

23

¹ Atéró, Pol-né kale fo tokóló taletere whírapé kaae taru duraalu, “Yalo norape-ó, ę take bitiré waletei yálo Kótóné keletómó wisiyóló bitiré wouraalu, ama erae dere ala fea eraté walepó. Atéturaalu, mió yálo hosaamó me seké muni, mo dua muni deyóló beterapó,” yalepó. ² Pol-né ai fo depa, so whímó Talepaae momaratere topo

whị Ananias-né Pol-tamo felekemó daae mole whjrapepaae duraalu, “Ai seké folópu deräkae,” yalepó. ³ Ti fo depa, Pol-né ąpaae duraalu, “Ni bolópaae kəlaa epatei, tó sekaené wisire nisi dere whị naao dere alamó, Kótóné yatei deké saalopó. Kale asémó yóló muló betere fo sya furaalu, etamo fo tokóló taleyaai bitutei naao kólónétei mepaae whjpaee ę daae dere foné, kale yóló muló betere fo naaotei ai tikitere ape,” yalepó.

⁴ Ai fo depa, mepaae ą felekemó daae mole whjrapené duraalu, “Yą winié? Naao ai dere foné so whjmó momaratere topo whị faletapó,” yalepó.

⁵ Ti fo depa Pol-né duraalu, “Yalo norape-ó, ą so whjmó momaratere topo whị betere ę tuénipó. Ti noatepa mei, asémó i fo erapó. Dią kaae tare doasi topo whjpaee me dowi fo yaqse, yóló fo moletei yalo tuérapó,” yalepó.

⁶ Ai fo tokóló taletere whjrape mepaae Sadyusi fake yóo, mepaae Farisi fake yóo, yóló beterapóló ama kisiparu, Pol-né fo fake yóló duraalu, “Yalo norape-ó, yalo apata Farisi whị eru ękélé Farisi whjpó. Ę fo teketeremó sóró i daalo betereteita, sukale whị momó kepaayaalopó ere fomó kisipa tiki tiróló ę hajné sukutu betepa, atimané etamo fo tokóló só deraai ai du betere ape,” yalepó.

⁷ Ai fo depa woseturaalu, kale Farisi whjrapero Sadyusi whjrapenéta, sukutere whị momó kepaayaalo meipóló kisipa mulu, *ensel-raperó* keperapeta-mokélé bitinipóló kisipa mulapó. Tépatei, Farisi whjrapenéta, sukutere whị momó kepaayaalopó

dere fo mopóló kisipa yóo, *ensel*-rapekélé beterapóló kisipa yóo, keperapekélé beterapóló kisipa yóo, erapó.

⁹ Até du betepa, Moses-né asere fo yó matere Farisi whírape atima turukó holóló fo fakeyóló duraalu, “I whí tikimó me dowi alakélé, muni-patei, dñé ą hale noatepa só deróló, daai du bitu de? Ama dere alaró dere fotamota, ti *ensel*-né ó kepené yae depa démólópó,” yalepó. ¹⁰ Ai fo du beteró so whí tuqmó bukótamo yóló bóe du bituraalu, Pol dóló sei sei yóló ama tiki turukée fóló munépa, kale topo whíne kilitu, Pol-mó whaalia doasi yalepó. Atéru, kale sekéné ama diki tare whírapaæ diaaq fotokötamo doropóló, Pol dapesó atima betere bepaæ beterale fae yalepó.

¹¹ Atéyale dikitamo, Tale Pol beterepaæ wóló duraalu, “Pol-ó, até dere alamó ya wi ini, diri yólótei daayaæ. Atéró bitu, yało ala etérópóló so whí feapaæ Jerusalem be huluamó erótú yale kaae, Rom be huluamókélé, mo erale fae,” yalepó.

Pol daai deyatei fo

¹² Téró, ai híka mepaae Juda whírape atima betapaae tourale wóló, Pol tawóló daairaalu kikiti fo deyalepó. Atéró duraalu, dñé Pol ą daai hale betepa, dą qlaró węitamo naalo meipó. Motamo dñé ą mo ti dóló aluratepata, ti qla naalopóló mo dirii malo yóló mulalepó. ¹³ Atéró, Pol daai fo dokale whírape touróturaalu, whí siki tamo tómó mepaae whírapékélédó. ¹⁴ Ai whírape atima fóló, so whímó momaratere topo whíró whí disi disirapetamopaae i fo yalepó. “Dą fo deyóló dirii malo yóló duraalu, dñé Pol dupa ti qlaró węitamo

naai, mió ą hale betepa ti weyóló betaalopó fo yóló mulalepó. ¹⁵ Térapa mió dijanékélé, fo tokóló taleratere whírapé feanékélé, diki tare whírapené topo whí dilikóló i fo yó falae. Pol-né yale fo bete dä mo wisiyóló wosenireteiné dä mo diri yóló wosaaipa, dapesó dere ape fo yó falae. Atéteremó ą dorowapa, ti tü tuamó melaa yóló daaipó,” yalepó.

¹⁶ Ti fo du betepa, Pol-né ama nema naalemané wosóló diki tare whírapené bepaae fóló Polpaae duraalu, “Yaata, atimané tumó melaa muóló daaipó fo ai du betere ape,” yalepó.

¹⁷ Tétepa, Pol-né diki tare whírapé kaae tare whíkó betapaae duraalu, “I naalené dijané topo whítamo fo yaai dapa, ą dapesó fae,” yalepó.

¹⁸ Ti fo depa, kale whíné kale naale topo whí beterepaae dapesó fóló duraalu, “Kale *dipula* betere whí Pol-né i naale yátamо yaaire fo mulapa dapesó fae depa, i wale ape,” yalepó.

¹⁹ Tétepa, topo whíné kale naale naasemó tao sóró tu depaae dapesó fóló, kale naalepaae wose-turaalu, “Naao épaae noa fo yaai waleé?” yalepó.

²⁰ Ti fo depa kale naalené duraalu, “Juda whírapené yapaae i fo yaalo ai ape. Pol-né dere fo bete mo diriyóló wosaaai dapa, ą fo tokóló taletere bepaae dó dapesó dere ape depa, aita mo mei, tumó melaa yóló Pol daai kapala fo ai dere ape.

²¹ Whí siki tamо kemeyóló mepaae tómó beleróló whírapené ą daai tumó melaa muaai du beterapó. Téyaairaalu, ai whírapé atima Pol dóló ti őlaró wéitamo naairaalu, mió hale weyóló beterapó yalepó. Atéyaairaalu, atimané yapaae wosetere fomó naao noa fokó deró kelaai wosó tawóló ai betere ape,” yalepó.

22 Ai fo depa kale topo whjné kale naale doton-aai, ąpaae fo mulóló duraalu, “Naao ępaae etei fo yalepóló mepaae so whjpaae mo yaçse,” yalepó.

Pol Sisareapaae dipula só fele fo

23 Ti fo depa, kale topo whjné ama aomó bitu mepaae diki tare whjrape kaae tare whjrapekó tamopaae ape yóló duraalu, “Diaamo fóló 200 diki tare whjrape tale yóló sóró beteróo, *hos* hupu tómó beteró faaire 70 diki tare whjrape sóró beteróo, bóe dele wuti tawóló faaire 200 diki tare whjrape sóró beteróo, dilikitamo 9 kilok Sesaria bepaae faai donoróló fae. **24** Atéró faairaalu, Pol betóló faaire *hos* hupukókélé, tale yóló beterae. Atéró dią furaalu, tü tuamó Pol mo wisiyóló kaae taté fae. Atéró dapesó fóló, *Gavman* whj Feliks beteremó sókó fae,” yalepó.

25 Atéró diki tare whjné topo whjné *fas-mó* i fo aseyalepó.

26 “Eta, Kaladias Lisias-né doasi *Gavman* topo whjné Feliks yapaae i dere ape. Ya mo doa koleó.

27 Juda whjrapené i whj tawóló daaitepa, ę yalo diki tare whjrapetamo doropóló kelalemó, ą Rom fake so whjtamo doi mole whipa kilituraalu, djané atimané naase tuamó betepa fasó salepó.

28 Atéró daai depa, noa betené déró yalo wosaaираalu, Juda fake atimané fo tokóló taler-aterere whjrape beterepaae dapesó felepó.

29 Téyaletei, Juda whjrapené fo tokóló taletere tikimó ą sukópóló daaire betekélé, ó *dipula* beteraaire betekélé yalo kilinitepa dapesó

felepó. Juda whírapené muló betere fo tikitu betepa dapó dere fo betä yálo wosalepó.

³⁰ Ai fomótei, atimané ą daairaalu kikiti fo deyóló tū tuämó melaa muaai dere fo yálo woseturaalu, yá beterepaae ai dotonatere ape. Térapa, atimané ą só deratere fo naao keletómökélé yópóló, yá beterepaae ai dotonatere ape,” yalepó.

³¹ Kale topo whjné yale fotóró diki tare whírapené sya fóló dikitamotei Pol dapesó Antipatris bemó sókó felepó. ³² Aimó fiyóló híka, mepaae diki tare whírape ti bepaae momó fesaayóló wapa, kale *hos* hupurape tómó beteró fele whírape betä ti Pol dapesó Sesaria bemó sókó felepó. ³³ Téró, kale diki tare whírape *Gavman* topo whj betere Sesaria be huluamó sókó felepó. Atéró, kale *fas*-kélé, melóo, Pol-kélé, kale topo whjné naase tuämó muloo yalepó. ³⁴ Tétepa, kale whjné *fas* dosayóló Pol-paae woseturaalu, “Yá mé hae kwiamó wale whié?” yalepó. Ti fo depa Pol-né ąpaae tokó mótu duraalu, “Eta, Silisia hae kwiaró wale whjkópó,” yalepó. ³⁵ Ai fo depa, kale whjné duraalu, “Ti wisirapa, yá só deraai dere whírapené keletómó naao fo bete wosaai atima ipaae wópólópó,” yalepó. Ai fo yóló ama diki tare whírapepaae duraalu “Pol kale Herot-né doi mole doasi be wisinaalemó beteróló kaae tawae,” yalepó.

24

Pol Feliks-né keletómó fo tekqe fo

¹ Téró aporó be dę kemetepa, so whjmó momaratere whjrapené topo whj Ananias-ró whj disirapetamo yóo, me atima tao sóró fo tekenatere whj Tertulus yóo, yóló atima Sesaria bepaae derepelepó. Atima atéró, kale *Gavman* doasi whjpaae Pol só deraai dere fo yalepó. ² Atéró Pol-paae ape yóló wóló daapa, atimané fo eratere whj Tertulus turukó holóló Feliks-né keletómó Pol só deróló dere fo etéró yalepó. “Doa whj-ó, naao teteróló kaae tare aqomó dą me ala ini, hosaa muni deyóló mo dua wisiyóló hajtamo beterapó. Ti noatepae, take dą i hae kwia feamó betó mole so whj hoko betaletei, naao dą betere ala wisi eraleteiné mió dą fea mo dua wisiyóló i betó mole ape. ³ Téró, be hulua feapaaekélé, atimané dere ala feakélé, naao dą wisiyóló beterópóló tao sóró beteró beteretei tuéru, yapaae mo doa kée yóló dukirótú beterapó. ⁴ Yá fóturu yaqsóró dąné yatamo doa fo yaai dumitei, i fo sawa betą dapa wosae.

⁵ Ai whjnéta, i hae kwia feamó betó mole Juda so whj kuamó bóe dópóló fopaae bulaté kutu beterapó. Atétu, atima kae Nasaret fakepó. Téró Pol ąta, ai fake so whj kuamó doasi topo whj bituraalu, atima ąlisó fu beterapó. ⁶ Téturaalu, ama dąné moma dere be doraairaalu wapa, dąné ątawalepó. ⁸ Dąné ątamó fo tokóló taleyaai dere beteta, naao ai whjpaae mo wisiyóló wosetepa, ti fo fea amatei depa naao kisipa yaalo ai ape,” yalepó.

⁹ Até yóló, Pol só deratere Juda so whjné Tertulus-né dere fo mopó yópóló duraalu, “Ai dere fo feata, mo dapó,” yalepó.

10 Ai fo depa, kale *Gavman* topo whjné Pol-paae naasené yóló ąpaae naao fo yae depa, Pol-né duraalu. “Naao i hae kwia feamó betó mole so whjtamo fo tokóló taletu betepa, doasi ba fo keme yaletei, yalo kisiparapó. Térené, mió atimané ę só deratere fo tokó móituraalu, naao keletómó ę feléi kisipatamo yaai dapó. **11** È Jerusalem bepaae Talepaae moma yaairaalu fele be démó, kaae sóró mió imó sókó wouraalu, **12** be dë i kemetere ape. Yalo i dere fo mo dépé kapala dutéró naao mo hákemó kelenérapó.

12 Mió ę só deraai du betere Juda so whjné ę me whjtamo moma dere bemó ó fo wosetere bemó ó bela tuqmó ó metikimókélé, me whjtamo fopaae fo depa, kolóló dumipó. **13** Mió atimané ętamo fopaae buló só deraai fo tokóló taleyyai deretei, i betené dapóló fo wisi mekó depa naao wosaalo meipó. **14** Atérené ęta, dạné ayarapené Kótó aqmó dua bitu, Yesu Kerisoné ala sya i fu beterapó. Atéruraalu Moses-né asère foró Kótóné koló whjrapené ere fotamo aqmó sukóló bituraalu, mopóló kisipa tiróló sya fu beterapó. **15** Ai betó mole whjrapené take waaire alimó Kótóné atimapaae eraaire wisi alamó hajné sukóló biture kaae ękélé mo betä kaae alatóró yóló beterapó. Ti noatepae, wisi ala dere so whjkélé, dowi ala du betere so whjkélé, Kótóné ama kepaaraalopó ereteinépó. **16** Atéreteiné, suka fea mo whjné kele tómókélé, Kótóné kele tómókélé, hosaa tuqmó me sekë muni, hakeamó mo donoyóló dua i fu betere ape.

17 Be hulua dokö fea ę atéró kutu betepa, mepaae ba forape keme deté felepó. Atéró momó

é Jerusalem bepaae wouta, *moni* sóró yolealere so whị tao sóró melóo, Talepaae hález melatere alakélé yóo, yaairaalu walepó. ¹⁸ Yálo ai alarape yóló é moma dere be dolopaae faai yaleteita, kale momaratere be kaae tare whíné é fopeyóló duraalu, ‘Yá me ala munipa fae,’ depa faai yalepó. É mepaae so whírapetamo touyóló betere alakélé, so whị bóst delatere alakélé depa, atimané kilinipó. ¹⁹ Téretei, Esia hae kwiaró wale Juda whírapené é só deraai kisipa mutu yaleteiné, atima ipaae wóló naao keletómó é só deróluásóró ti mo wisi wuapó. ²⁰ Esia hae kwiaró wale Juda whírape étamo fo tokóló taleyóló só deraai wenitepata, ti i daae mole whírapené yálo yale dowi ala etérópóló déró ke-laai atimapaae wosae. ²¹ Atéyale sukamó é turukó holóló daalu fo fakeyóló duraalu, Kótóné sukutere whị momó kepaaraalopóló kisipa tirateremó atimané étamo fo tokóló só deraai ai du betere ape,” yalepó.

²² Yesuné tū wisipaae fole ala Feliks-né mo diriyóló kisipa eruraalu, Juda so whípaae duraalu “Doasi topo whị Lisiás ą ipaae dorowapata, ti ąkélé, dą fea betámó bituraalu taleyaalopó,” yalepó. ²³ Feliks-né betą diki tare whírape kaae tare whípaae duraalu, “Pol wisiyóló kaae tarutei ą bemó tū kinóló beteréni ama fulumu whírapené mepaae yá yare qla qlakó male wapa téyópóló yae,” yalepó.

²⁴ Téró mepaae be dērake kemetepa, Feliks ama soma Drusilatamo walepó. Drusilata Juda fake sokó ama omatamo atéró wóló bituraalu, diki tare whírapaee Pol dape sene fae depa, dape sene

felepó. Atéró wóló bitu, Pol-né Yesu Kerisopaae tué tiki tiratere ala etérópóló yó matepa, kale sekéró somatamoné wosetu betalepó. ²⁵ Pol-né atimamopaae Yesuné alamó mo dono yóló fole ala wisiró, tó tikiné dere ala fea dua wisiyóló kaae tatere alatamokélé, take nalopaae beta su kamó Kótóné dạné dere ala fea taleyyaaire be dę waalopóló dere fokélé du betalepó. Feliks-né ai dere fo woseturaalu, a witepa Pol-paae duraalu, “Mió súpa fae. Take nalopaae me démó tē mutepa, ti yalo yapaae ape yaalopó,” yalepó. ²⁶ Feliks-né Pol-né dere fo wosaai ekélé yóló hékese yaleteita, hale mei, Pol-né monikó melópóló kisipa muturaalu, ama dere fo wosetua, momómo *dipula* beteräleta dua du betalepó.

²⁷ Atéró, ba fo tamo kemeyóló kílipaae Porsius Festus Feliks betale sirimó sóró beteralepó. Tétepa, Feliks-né Pol *dipula* hale beterópóló taaralepó. Aita noa betené ini, kale Juda so whjné tué tiki felé eraai kisipa muturaalu, betepa taaralepó.

25

Pol Festus-né keletómó fo tekqle fo

¹ Téró, kale whj Festus-né ama teteróló kaae tawaaire hae kwia tuämó tene be Sesaria bemó sókó wóló, be dę sore kemetepa ai be taaróló Jerusalem bepaae holalepó. ² A atéró fóló beteremó, so whjmó Talepaae momaratere topo whjraperó Juda topo whjrapetamoné Festus-paae Pol só deraai fo fea yalepó. ³ Ti fo yóló ąpaae woseturaalu “Nao dą feléi kisipa muaire alakó eróturaalu, ai whj i Jerusalem bepaae wópóló,

dotonaasepe,” yalepó. Atimané atéró yale fota, Pol Jerusalem bepaae hotepa tumó melaa yóló daai kisipa mutu yalepó. ⁴ Tétepa kale topo whj Festus-né atimapaae duraalu, “Pol ą Sesaria *dipula* bemó me ala yaqsóró kaae tawóló beterapó. Ekélé, imó sawa betóló momó Sesaria bepaae faai asiri horalepó. ⁵ Térapa, diaaq kisipané ai whj tuqmó me dowi alakó mupa, ti diq be kaae tare whjrape ḡtamо Sesaria bepaae fópóló dotonaasepe. Atétepa, ti atimané ama yale ala hąkearatepa, ti aimó fo tokóló tale yaalopó,” yalepó.

⁶ Festus ą Jerusalem bemó 8 ó 10-ró be dęrape kemetepe ti ą Sesaria bepaae derepelepó. Atéró hıka be dętepa, kale whj fo tokóló taleratere bemó bituraalu, Pol dape só ape, yóló fo tokóló tale yaai yalepó. ⁷ Tétepa, Pol dapesó wóló daapa, Jerusalem beró dorowale Juda whjrape atima Pol daalepaae bopéręle wóló daae molepó. Atépa, atimané ḡtamо fo tokóló taleratere fo betekélé meipatei, kae kae só deróló dere dowi forape dekéró hóko du be-talepó.

⁸ Tétepa, Pol-né atimapaae i fo yalepó. “Yalo atima Juda whjrapené muló betere fo tukóló, ó atimané moma dere bekélé, ó teteróló kaae tare *Gavman* whj Sisané fo muló betere alakélé, doratere ala mo inipó,” yalepó.

⁹ Ti fo depa, Festus-né Juda so whjné kisipa felé yópóló kisipa mutu, Pol-paae duraalu, “Fo tokóló taletere ala yalo ó Jerusalem bemó yaalopa, ya ópaae honére?” yalepó

¹⁰ Ai fo depa, Pol-né apaae duraalu, “Ę i betere

fo tekétere beta, Sisané fo tekétere bepó. Térené fo tekétere ala imótóró depa ti şurapó. Ai Juda fake whírapepaae yálo me dowi alakélé eréniretei naao mo kisiparapó. ¹¹ È tuamótamo me dowi ala kwia mupa, ti è yálo yale alamó kwia mótu, sinaaipa, dópoló yae. Téretei, mepaae Juda whíné bete meipatei hale è só deraai depata, ti mepaae whíné Juda fakené hékeshire ala eraai è mené naase tuamó mulaairetei Rom *Gavman*-né ai tü munipó. Térené Rom *Gavman* Sisané yálo fo tokóló taleyópoló Sisa doi dapó,” yalepó.

¹² Atétepa, kale whí Festus à tao su mepaae kisipa matere whírapetamopi fo betamó yóló duraalu, “Sisané naao fo wosópolópó yóló kisipa mutupata, ti Sisa beterepaae faasepoló dotęaalopó,” yalepó.

Festus-né Agripapaae Pol-né yale fo du betaletei

¹³ Ai ala yóló mepaae be dë kemetepa, *Kin Agriparó* ama nema Bernais-tamo Sesaria bepaae wóló, Festus à doasi whí sóró beteró betereteiné apaae mo kée yóló ekéi fo wisi yaai felepó.

¹⁴ Atimaamo Sesaria bemó be dérape dekéró bituraalu, Festus-né Pol-né yale alarape fea yó mótu betalepó. Atéró duraalu, “I whíta, mo take Feliks-né *dipula* beteraleteitóró hale betepa taaló beterapó. ¹⁵ Take è Jerusalem bemó betere sukamó so whímó momaratere topo whíró Juda whírape teteróló kaae tare whí disirapetamo è beterepaae wóló, Pol só deraaire fo ene walepó. Atéró duraalu, ama yale alamó kwia mótu só derae yalepó.

¹⁶ Ti fo depa, yálo atimapaae duraalu, dà Rom fakené fo tokóló tale inipatei, hale susupuratere

ala hoko dumipó. Térapa, dią mepaae whjné ątamo fo tokóló taleturaalu, dąné keletómó di-aaq só deratere fokélé, ama yale fokélé, depa wosaalopó,” yalepó. ¹⁷ “Atéró kale whjrake dą fea wóló, ai hıkatóró fo teketera bepaae fóló, atimapaae Pol dapesó ape yalepó. ¹⁸ Téró, Pol só deraai wóló betó mole whjrake wóló, i whj etei kaae dowi ala depa dapóló bete mole fokó yaalo nisi yalemó inipó. ¹⁹ Atétepa, atimané Kótópaae moma dere ala kae yóo, Pol-né kale sukale whj Yesu momó kepaayóló beterapó yóló dere fo kae yóo, dere fomó dóroi yóló dere fomaaté wosalepó. ²⁰ Atétepa, ai fo bete wisiyóló kekälemó, tü me munipa, yálo Pol-paae yá só deratere fo Jerusalem bemó fo tokóló wosaalopa, yá ópaae holaaloé? yóló wosalepó. ²¹ Téyalemó ama duraalu, Sisané fo tokóló tale erópóló depa, ą Sisa beterepaae doton-aairaalu węi nuku kaae tawóló i beteró betere ape,” yalepó.

²² Ai fo depa, kale *Kin Agripané* duraalu, “Ekélé ama dere fo betekó wosaai dapó,” yalepó. Ti fo depa Festus-né duraalu, “Dó hıka be dëtepa ama dere fo bete naao wosaasepe,” yalepó.

Pol Agripané keletómó daayale fo

²³ Atéró hıka be dëtepa, Agriparó Bernais-tamo *kin-né* kuti deróló walepó. Atéró wapa, kale *Gavman-né* söró daaló betere topo whiraperó ai be hulua kaae tare doasi whirapetamo atima fea wóló touratere bepaae derepelepó. Atéró betepa, Festus-né diki tare whirapené doasipaae Pol dape sene fae depa, dapesó wóló daalepó. ²⁴ Téró, Festus-né duraalu, “Doa *Kin Agriparó*

doasi wh̄irapetamo-ó, diqané i wh̄i kelae. Juda so wh̄i feanékélé, Jerusalem be hulua so wh̄inékélé, i be wh̄i so wh̄inékélé, ai wh̄itamo fopaae buturaalu, ɿpaae fo tokóló taleyóló só deraai du betere wh̄i ai ape. Tétu, atima fo fakeyóló ɿpaae duraalu, ai wh̄i momó beterópóló meipa mo ti dóló alurae du betere wh̄i ai ape. ²⁵ Yało kisipa fatepa, i wh̄i tuámó ɏ sukópóló daaire betekélé, mo meipó. Téretei amatei, Sisané ama fo wosóló taleyópólópó yaleteiné yało ɏ Rom *Gavman* Sisa beterepaae dotonaai yalepó. ²⁶ Té yaairaalu, dñé doasi topo wh̄ipaae etérapóló asé yaai dere dowi ala kwiamekó yało kilinipó. Tépatei, yało hale noa fo asé yaaloé? Téreteiné, doa wh̄i Agripa yata, ti doasi teteróló daale topo wh̄ipa, naaotei fo bete donoróló wisiratere fo wosaai dapó. ²⁷ Ti noatepae, ama yale alarape fea asémó eróló sóró fupata, ti wisirapó. Aténi, *dipula* wh̄i *Gavman* wh̄i beterepaae hale hóko dotonatere ala tū munipó,” yalepó.

26

¹ Ai fo du beteró kemetepa, Agripané Pol-paae duraalu, “Naao yale alarape fea naaotei yae,” depa, ama naase horóló atimané ɏ só deratere mo nisi yaqsóró, kaae sóró yalepó.

² “Doasi *Kin* Agripa-ó, ai Juda wh̄irapené ɏ só deratere fo yało me dowi alakó yalemó dere nisi yaqsóró, naao keletómó ɏ hëkesetamo atima dere fo tokó melaai dapó. ³ Ti noatepae, yata dą Juda so wh̄iné mara mole alakélé, atimané dóroi du betere fokélé, naao mo wisiyóló kisiparapó. Téreteiné, yało i dere fo betə naao wosaasepóló dapó.

⁴ È mo take ketemó yalo turuku bemó bituraalu, yale alaró Jerusalem be huluamó bituraalu yale alarapetamokélé, mió i deté kutu betere alara-pekélé, mo fea Juda whírape atima kisiparapó.

⁵ Ti eta mió kisi wale whí mei, take bituraalu yale alarape fea atimané tué ereteiné yalo noa alakó depa, atimané kilitikimó ti atimané enérapó. Kale Farisi whírapeta, Kótóné ala eraai mo doakale keteké bole fakerapetamo titiyóló betä kutó yale whí è i ape. ⁶ Take Kótóné dñé ayarapepaae etei ala mo eraalopóló ere fo yalo mopóló kisipa tiratere alamó atimané mió étamo fo tokóló só deraai ai du betere ape. ⁷ Kale dñ 12 Israel fakerape dokopaae, Tale Kótóné i ala eraalopó yóló mulale fo mo dokonatepa kelaai hajtamó beterapó. Tétu, dëtamokélé, dikitamokélé, betere dokó fea Kótóné dirae ere kutó betä dirótú beterapó. Agripa-ó, ai ala du beteremó ai Juda so whjné étamo hajtei fopaae buló só deraai dapó yalepó. ⁸ Sukutere whí Kótóné ama momó kepaaróló beteratapó dere fomó, diä noatepa sira du bitu de?

⁹ Take yälokélé, ai Nasaret whjkó Yesu Kerisoné doimó du betere ala taalópóló sesé dere ala yaairaalu, yalo tuéné mo wisi ala nisyóló è mo doakale keteké buale whjpó. ¹⁰ Yälokélé ai kaae kisipa mutu, Jerusalem bemókélé, atei alatóró yalepó. So whjmó momaratere topo whírapené Keriso so whí sóró *dipula* beteräleta yae depa, ai ala dua yalepó. Téturaalu, mepaae so whí mo ti daairaalu epaae wosetepa, yalo ‘Téyaalopa sae,’ dua yalepó. ¹¹ Be dñ dere dokó è Keriso so whí Juda whjné fo wosetere berape dokó yóló, betó mole

so whị tawóló sóró susupu eraairaalu beteräleta dua yalepó. Atéturaalu, atimané Talepaae dowi fo yópóló, doakale dowi susupui ala erótua yóló, ę doasi fopaae butu, botokó fóló kae hae kwiamó betó mole so whıkélé sya kwęyóló susupurótua yalepó.

¹² Yało até dere alamó so whjmó momaratere topo whırapené yało dere ala wisirapóló atimané ę sóró daalóló Damaskus bepaae dotonalepó.

¹³ Kin Agripa-ó, atimané ę atéró dotonatepa fu betalemó, tü tuämó 12 kilok sukakelemó sámó mo ama kae dëné ękélé, yało fulumu whırapékélé, dą fea daale tiki déralepó. Ti ai dëta, sukané dékélé ai kaae meipó. ¹⁴ Ai dënétei, dą fea dóló beseké yóló haemó muó molemó, betä foné Erameike fo yóló duraalu, ‘Sol! Sol! naao noatepa ę susupuraté kutu bitu de? Naao ai dere alata, kale *bulmakao* hupu hökotere whị dósuyóló nuku dere kae, naao dere alané yätei, susupu saalo ai ape,’ yalepó.

¹⁵ Tétepa yało ąpaae woseturaalu, ‘Tale-ó, ya né de?’ depa, Talené ępaae duraalu, ‘Eta, naao susupuraté kutu betere whị Yesupó. ¹⁶ Térapa ya turukó holóló, naao hôleke donoyóló daane holae. Mió ę ya beterepaae wóló i daaleteita, ya yało kutó diratere whị bitu, naao keletere ala yó maté kwęyópóló sóró beteräle walepó. Téturaalu, nalo yało yapaae me ala yó melaalopó. ¹⁷ Atétu, ya naao fake so whjnékélé, Juda meire fake so whjnékélé, ya daqsóró ę yätamо wusuró betaalopó. ¹⁸ Yało yapaae ai eratere alata, ya fóló kale kele dikire so whị kele fisqae faraalopó. Téturaalu, atima diliki tuämó beteretei taaróló dę tuapaae waalopó. Atima kale Satan-né teteróló kaae taretei taaróló,

Kótó beterepaae wapa, ti atimané dowi ala yálo tokóló kemeraalopó. Até depata, ti ai so whí epaae tué tiki tiróló betó mole so whí kuamó, betámó beteraalopó, yalepó.

¹⁹ Térapa, *Kin Agripa*-ó, i dere forape feata, yálo ó hepen bemó noke naró dere kaaené depa kelale ala taaréni, hágé tué yó tareteiné yálo i fo tukóló me ala enénipó. ²⁰ Ai alarape fea, mo folosóró Damaskus be hulua so whípaaepi yó melóló nalota, ti i Jerusalem bemó betó mole so whípaae yó melale walepó. Téturaalu, Judia hae kwiapaaekélé, Juda meire so whí betere hae kwiapaaekélé, mo fea Kótóné fo tué yópóló yó melaté kwéyalepó. Dowi ala fea taaróló, tué tiki feteyóló Kótó beterepaae wapa ti tó tikimó dere nisi yaqsóró, mo ala dapó yópóló, naao dere alané hágearae. ²¹ Yálo ai fo yó matere betené Juda whírapé wóló moma dere be dolomó é tawóló daai yalepó. ²² Téyaletei, Kótóné é tao sere ala take kaae sale be démó deté waletei, mió i daale tuámokélé ai alatóró hágé yó tapa i daale ape. Atéreteiné, mió diá doasi doi mole whírapero doi munire whírapetamo betó mole tuámó yálo kelale ala i yó mótu betereteita, me kae kisi fo meipó. Mo take Moses-ró Kótóné kóló whírapetamoné i ala yaalopó ere fo mo dokonótú erale ala i yó mótu betere ape. ²³ Ai whírapené ere fo i ape. Téteróló kaae tanópóló sóró daaló betere whí Keriso doakale dele sóró mo ti sukålotei, momó kepaayóló betaalopó. A atéró kepaayóló bitu, Kótóné dág tao saaire fota, diliki tuámó dę erótú betere kaae ama Juda so whíró Juda meire

fake so wh̄itamopaae yó mótu betaalopóló erapó.
Ai ere fota, mió i yó mótu betere ape,” yalepó.

²⁴ Pol-né ai fo deremó Festus-né ama du betere fo teteróló fo fake yóló duraalu, “Pol-ó, naao ai du betere fota, ya doakale *skul* du betale tikimó naao topo doturaalu ai dere ape,” yalepó.

²⁵ Ti fo depa, Pol-né ąpaae tokó mótu duraalu, “Doa wh̄i Festus-ó, e topo doyóló sumi, mo bete mole fotóró yalo i dere ape. ²⁶ Kale *Kin Agripa*né i du betere foraperó dere alatamo bete mo fea ama diriyóló kisiparapó. Atérené wi yóló ini, mo halaainé ąpaae du beterapó. Ti noatepae, ai ala feata hiyóló yaaire ala meipóló kisipa mutu dapó. ²⁷ *Kin Agripa*-ó, kale Kótóné kóló wh̄irapené ere fo naao dosayóló mopó yóló tué tiki tiróló beterapóló yalo mo diriyóló kisiparapó,” yalepó.

²⁸ Ai fo depa, Agripa Pol-paae duraalu, “Naao ai dere foné miótítóró yalo tué tiki hapale feteyóló Keriso wh̄i beteraaloé?” yalepó.

²⁹ Ti fo depa Pol-né ąpaae duraalu, “Miótítóró kisipa feteyóló Keriso wh̄i betaai depakélé, me be demó betaai depakélé, ti me qla meipó. Téreteiné yalo i dere fota, ąpaae maaté sumi, mepaae ai daai mole so wh̄i feapaaekélé, e betere kaae beterópóló kisipa mutu, Talepaae moma du beterapó. Tépatei e i ere kaae *sein* képiné dokotere ala betə erópóló moma erótumipó,” yalepó.

³⁰ Pol-né ai fo deremó kale *Kin Agripa*ró ama nema Bernais-tamokélé, kale *Gavman* wh̄iné sóró beteró betere wh̄ikélé, atimatamo betó mole so wh̄ikélé, fea turukó holóló belapaae felepó. ³¹ Atima atéró belapaae tóę fóló daae muluraalu atimasisi fo tiki kēlaaróló duraalu, “I wh̄i sukópóló

daaire ala ó *dipula* beteraaire ala betekélé munipó,” yalepó.

³² Téró, Agripané Festus-paae duraalu, “Ai whjné amatamo Sisané doi yóló ama fo talerópólópó uameisóró, ti miótí fópóló yalo dotonóluüpó,” yalepó.

27

Pol wéi nukumó Rom bepaae fele fo

¹ Atimané dä Itali hae kwiapaae wéi nukumó fópóló, taleyóló tukóló muló betepa, Pol-tamo mepaae *dipula* whjrapekélé, diki tare whjrape kaae tare whjné naase tuämó mulóló doteyaaai yalepó. Ai kaae tare whj Julias-ta, Sisané ama kae beteró betere diki tare whj doi mole fakekópó. ² Téró, dä fóló Adramitium be whjné nukutei Esia hae kwiamó wéi fóku seseké kotere nuku duló betepa, dä sóró felepó. Ai nukumó Masedonia hae kwiamó tene be Tesalonaika be hulua whjkó Aristarkus-kélé, dätamó felepó.

³ Dä atéró fóló wéi tómó fiyóló hïka Saidon bemó sókó felepó. Ai bemó nuku daaróló Julias tué wisi muturaalu, Pol ama fulumu whjrape betere tikipaae ą yayare olakó melópóló kwéyae yóló dotonalepó. ⁴ Téró, dä ai Saidon be hulua taaróló felemó, dä faaire tikiró doakale besé tiki wouraalu faai dere sunipa, Saiprus hae kwia fakeró wéi fanoko seseké besé wale tiki kinaté felepó. ⁵ Téró, dä Silisia beró Pampilia betamomó mole wéi këla tuämó tukóló fóló, Lisia hae kwiamó tene be Maira bemó sókó walepó. ⁶ Téró dä ai bemó sókó fóló,

kale diki tare whjrape kaae tare whjné Aleksandria be huluamó Itali be huluapaae faaire nuku duló betepa kelalepó. Atépa, dä ai nukumó beteró felepó. ⁷ Téró, dä beséné dere alamó dua wóputé fu betepatei, be dērape dekéró kemeyalepó. Até deté furaalu, Nidus be kese faté felemó doasi besé tikené fenénipa, dēpaae bolokó felepó. Atéró, weiné bopéró daaló betere hae kwia Krit tuamó wéi fókumó tene Salmone bemó sókó felepó. ⁸ Téró dä mo doasi besé tikené fenénipa, hae duné kinaté mo dua wóputé wéi fanoko seseké fu betalepó. Téró Lasea be felekemó betä wéi sukóló mulale fale tiki wisinaale doi mole nuku dulótua dere tikimó sókó felepó.

⁹ Atéró, wóputé fu betepatei, be dērape dekéró hale kemeyalepó. Téró, kale Juda whjrapené əla weyóló betere be dē kemene folepaae, beséró sosóli alitamo felekemó waai yalepó. Atei kaae be dēmō wéi tómō nukutamo kotere ala mo wisinipóló kisipa mutu, Pol-né nuku só kotere whjrapepaae i fo yalepó. ¹⁰ “Ti be whj-ó, dä mió doai sosólró besé alitamo tuamó fupata, ti dákélé, i nukukélé əla olakélé, mo fea tuq tikimó aluyaalopó,” yalepó. ¹¹ Ti fo yaletei, kale diki tare whjrape kaae tare whjné nuku taleró nuku só kotere whjamoné dere fo woseturaalu, Pol-né dere fo sisópaae eralepó. ¹² Kale ai wéi sukóló mulale fale tikimó dä sosóli ali kemeyópóló kaae tawóló betaai yaletei sosóliné betenénipa, fo tiki kelaaróló tale yalepó. Atéró mo turó whjrapené duraalu, ai hae tikimótei me be hulua Finiksmó betaai faalopó depa felepó. Ti ai wéi nuku duráleta dere tiki Krit haeta, *saot-ró west-tamo*

upaae ene fóo, *norti-ró west-tamo ipaae ene wóo epa tuämó erapó.*

Doasi besé tikiró hali tikitamo wale fo

¹³ Atima atéró uté *saot-ró* fakeró maaté sawa béis besé wapa, kale nuku duló betere halika teraayóló atima Krit wéi fóku seseké faairaalu felepó. ¹⁴ Téró atima mo tupaae fenipatei, hasi bosenóló wéi tómopaae dorowale doakale fotokói besé tикиné doi *norti-ist* besé sókó wouraalu kale nuku tao sóró feteraai yalepó. ¹⁵ Ai besé tикиné nuku tao sóró wéi kulu tuäpaae taae fatepa, besé walepaaetei, jalesumó hóné sukälepó. Atétepa, ama köleaané sóró fópólópó nuku bisiki tao diliki yóló häle betó mupa, beséné amatei sóró fu betalepó. ¹⁶ Téró, besénétei sóró fóló wéiné bopéróló daaló betere hae kwia Kaoda-mó sókó felepó. Atéró ai hae tикиné kale besé kinóló fanokomó seseké furaalu, kale belekäamale nuku doasi nukumó du-laairaalu wolopeté felepó. ¹⁷ Téyale tikimó beséró hali tikitamo wouraalu, fotokóné fenénipa kale nuku sóró doasi nuku tómó beleralepó. Atéró halika tикиné atima betere doasi nuku tekée faqsóró, ó kwiáró a kwiatamomó siyóló dokoo, tuämökélé siyóló dokoo, yalepó. Aita nuku hapale hóko furaalu, atikámó dée tane fóló atima doraqsóró wituraalu yalepó. Kale wéi tómó ama köleaané fópóló nuku kejraté fole kutia kwia wéipaae deróló duralepó. Ai wéi kulu tuämó tukure halepané doita, Sirtis-pó. ¹⁸ Téró, fiyóló híkakélé doakale besé tikiró wéi asyatamoné dä felekemó sóró de-ratepa, nuku fé yópóló ai muó mole əla əla sóró wéipaae kaae sóró teraayalepó. ¹⁹ Sore eratere be

démó dą mo felekemó alunépa, kale nuku kotere qla qlatei tao suyóló węipaae teraayalepó. ²⁰ Atéru, sukakekélé hørekélé mo sawa keleni, besé tiki betą hale wómaaté tapatei be dęrape dekéró kemeyalepó. Atétepa, dą betaaire kisipa mei, mo sukqaire kisipa betą muóló betó molepó. ²¹ Atére alamó kale be whı̄rake atima bitiré wale dokö qlakélé néni, wote siri betó molepó. Atéru, Pol turukó holóló duraalu “Ti be whı̄-ó, take yalo Krit hae kwia taaróló faalo meipó yale fo diaaq wosuqsóró, ti dą etei kaae seké sóo, diaaq qla qlakélé węipaae teraa yóo, wuą meipó. ²² Téretei mió yalo diapaae mo dapó. Dą i betó mole whı̄kó węimó aluyaalo meipa, betą kisipa muóló faalopa sae. I nuku betą węi tuqmó doyaalopa dą wi dere ala ini, hosaa diriyóló betaе. ²³ È Tale Kótóné ama kutó dirópóló sóró beteró betere whı̄reteiné, take dilikitamo hepen bemó kutó diratere *ensel* ę felekemó daane walepó. ²⁴ Atéró, ępaae i fo yalepó. ‘Pol-ó, ya wi yaqse. Kótóné kólené sukutere ala yqtamo mulu, Sisané keletómó daalu fo tokóló tale inipatei, yáró ai nukumó betere whı̄rapetamo alu yaalo meipó,’ yalepó. ²⁵ Térapa, ti be whı̄-ó, dią i węiné dere alamó wiyló diri furu furu yaqse. Tale Kótóné ama kutó diratere *ensel*-né ępaae yale fo motóró eraalopóló kisipa mutu, yalo hosaa muni deyóló hajné sukóló i betere ape. ²⁶ Téyalotei, i nuku betą ti węiné bopéróló daaló betere hae kwia felekemó tukure halepamó dene fóló doyaalo ai ape,” yalepó.

Węi nuku doyale fo

²⁷ Téró, dą Adriatik doasi węi kęla tuąmó fu betepatei, 14 be dęrape kemeyalepó. Ai 14 be dę dilikitamo 12 *kiloc* kale nuku só kotere whırapené tuéné mió kale węiné bopéróló daaló betere hae kwiapaae felekemó sókó faai dapó kisipa mualepó. ²⁸ Atei kisipa mutu, halepa feleke déró kelaai sawa sekęi əla deralepó. Téyalemó, węi dolopaae doropóló hae olaane derepele dale dokó salemó 37 *mita* epa kelalepó. Atéró sawa fóló tumó kale dere kaae momó deróló salemó 27 *mita* epa kelalepó. ²⁹ Atéteremó, kale nuku hapale furaalu, węi dolomó daae mole kapomó dene folo dą felekemó doranépa witu, sekęi əlarape nuku salemó dojuró duwóló deralepó. Atéró, furaalu, be hapale deyópóló moma deté fu betalepó. ³⁰ Kale nuku só kotere whırapené węiné atima sóró aluraqsóró botokó faaire tū keketu i ala yalepó. Atimané mepaae whırape dilikóló atima faai kale sekęi əlarape nuku topomó duróló deratapóló, belekəamale nukuné halika teraatu betalepó. ³¹ Téyaletei, Pol-né kale diki tare whırapené topo whıró ama diki tare whırapetamopaae duraalu, “Ai whırape atimatamo i nuku tuąmó bitini depata, ti dą fea węiné dóló aluraalopó,” yalepó. ³² Atétepa, kale diki tare whırapené nuku belekəa tiki duló betere képi węi dolopaae turukóló taae deralepó.

³³ Téró be dęteretamo Pol-né ai whırapepaae duraalu, “Dią *fula* tamo tuą węiné dere alamó aso sókó fóló bitu, əla sawakélé olaa yóló bitinipó. ³⁴ Atéyaleteiné mió yalo diąpaae əla nae yóló sę dere fo i dere ape. Dią wotené sukaqsóró fotokó buópóló əla dekéró nae. Diąta, węiné mo beta

whjékélé aluréni, wisiyóló dua sókó fóló betaalo ai ape," yalepó. ³⁵ Ai fo yóló kílipaae *bred* o buła sóró taru atimané keletómó Tale Kótópaae mo kée yóló kolokó daalu yóló, a kaae sóró nalepó. ³⁶ Atétere ala kilitu, whjrape fea hosaa muni deyóló hajtamo atimakélé sóró nalepó. ³⁷ Da ai nukumó betale whjrape dokó suraalu, 276 whjrapépó. ³⁸ Atima əla nóló kemeróló kelalemó, kale nuku seké epa fé yópóló *whit* o yorape wéipaae sóró teraayalepó.

³⁹ Atéró folo, híka be dëtepa, betä hae kwia epa kelaletei ai hae tiki atima wisiyóló kisipa inipó. Atéró ai hae kwia ere tikipaae kese faralemó, wéi sukóló mulale fale atiká wisinaale keletepá aimó nuku dakerále faalopó yalepó. ⁴⁰ Atéyaairaalu, kale sekéi əlarape duló betere halika tikirape turukóló wéi dolopaae taae deralepó. Téró kale nuku só kotere ni fake dokore halika tikékélé teraayalepó. Kale nuku beséné sóró fópóló duló betere kuti kwiarapekélé, teraayóló mulaletei, momó ó nuku kwia fójró woloralepó. Atéró, atima wéi fóku atiká tópaae sókó faai felepó. ⁴¹ Téyalemó, kale nuku furaalu, wéi tuámó sokore halepamó deyóló kääe saletikimó tokóló faaitere mo sunipó. Atépa doasi wéi asyané, kale nuku sale mo terekeyóló taae falepó.

⁴² Atétepa, kale diki tare whjrapené *dipula* whjrape botokó wéi əlääe faqsóró mo fea dóló aluraai tué mualepó. ⁴³ Té yaai yaletei, atima kaae tare whjné Pol sinaqsóró kisipa mutu, diki tare whjrapené yaai yale ala sesé yóló taalalepó. Atéró, kaae tare whjné duraalu, dią mepaae wéi əlääe

fole kisipare whirapeta, ti węi ąlaae fae yalepó.
44 Mepaae węi ąlaae fole ketere whirapeta, ti ai nuku terekée fele ni fake halake dolomó bulóló ąlaae fua yae depa, atima fea ai fotóró sya fóló, wisiyóló sókó felepó.

28

Pol Malta haemó betere fo

1 Dą sókó fele węi fókuta, węiné bopéró daaló betere hae Maltapó. **2** Ai Malta so whjné dą mo wisiyóló dape sóró simó beteralepó. Aita, doasi sosoli ali tuq dolomó hali nale tikimó sosoliné dą sukutepa, simó tiki dirirótú betalepó. **3** Pol ai felekemó yó mole si detqame betapaae yóló simó bilirótú beteremó, whj tukó nokole wuli male si detqame dolomó buói si supumó sókó wóló Pol-né naasemó tukó naalepó. **4** Atétepa, kale ai be tale so whjné wuliné Pol-né naasemó fó yó tapa kolóló, atimasisitei duraalu, “Ai whjta, whj dilé kotere whj erurapó. Atétereteiné dowi ala dere kwia tokó matere kótóné ą węiné dóló aluréni, taaróló mió imó wuliné ai dele ape,” yalepó. **5** Tépa, kale whjné ama naase fépo yalemó, kale wuli male si dolopaae taae dere felepó. Até yaletei, Pol ą naase tópuóló dotopo dere alakélé inipó. **6** Téró, ai daae mole so whjné Pol-né naase dotopo yóló tóputere ala ó dukó fóló sukutere ala kelaai kaae tawóló daapatei, suka kele doasi keme yalepó. Kale seké me alakélé initere ala kilitu, atima kisipa tiki momó feteyóló duraalu, i whjta kótóteipó yalepó.

7 Téró, Malta hae teteróló kaae tare topo whj Puplias-né ama hae ai węi fóku felekemó erepó. Ai sekéné dą ama bepaae mo dua wisiyóló dape sóró

kaae tawalepó. Atéró, ątamo betepa be dę sore ke-meyalepó. ⁸Dą atéró beteremó, kale sekéné alima topo supu dere kisiró diasatamoné sukóló mupa, Pol-né ą kele fóló momaróló naase mulalemó, kale whị wisiyalepó. ⁹Até dere ala kilitu, ai bemó kisi daayóló muó mole so whị mo fea Pol beterepaae wóló betó mupa, ama wisirótua yalepó. ¹⁰Atétere ala kilitu, ai so whjné dą dukiróló doasi whị aqralepó. Téró, dą ai be taaróló faaitepa, dą yayare qla qla fea atima melalepó.

Pol Rom bemó sókó fele fo

¹¹Dą ai bemó wéié sore beteró faairaalu, nuku kekalepó. Téyalemó Aleksandria whjrapené nuku sosoli ali ereteiné hale muló betepa, dą ai nukumó bitj felepó. Ai nuku kwiamó, betə be dęmó deale kótó naale tamo Kastaró Poluks-tamo suróló aleale aso dakeró beterepó. ¹²Téró dą Malta taaróló fóló, me węiné bopéró daalo betere haemó tene Sirakus be huluamó sókó fóló, aimó be dę sore daayalepó. ¹³Atéró, dą ai be hulua taaróló fóló, Resium be huluamó sókó felepó. Aimó fiyóló hika ti dą u saot fakeró besé wapa, taaróló fóló tü tuämó fiyalepó. Atéró fóló, Puteoli be huluamó sókó felepó. ¹⁴Téró węi nuku taaróló mepaae Keriso norapené dą dape söró atimatamo be dę węikeró betalepó. Dą atéró beteró, nalo ti mo hae tumó fóló Rom be huluamó sókó faai felepó. ¹⁵Téyalemó, Rom bemó betó mole Keriso no nerapené dą wou beterapó dere fo woseturaalu, mepaae so whị atima dątamo hokolaa yaai qla dotonóló dupu dere tiki Apius-paae walepó. Mepaae uké wale whjrape fiyopóló be sore ténó

betere tikimó hokolaane walepó. Atéyaaí mo umó wapa Pol-né atima kilitu, Talepaae mo kée yóló haj yalepó. ¹⁶ Téró dą Rom bemó sókó fóló, *Gavman* whjné Pol ą ama wotoró kae bemó beteróló diki tare whj betə ą kaae tawóló beterepó.

Pol ą diki tare whjné kaae tapatei Talené fo yó maletei

¹⁷ Téró be dę sore kemetepa, Pol-né Juda topo whjrapepaae tourqale ape yóló betó mupa duraalu, “Norape-ó, yało so whjpaae dowi ala mekó eréni yóo, dąné ayarapené mara mole alakélé, doréni yóo epatei, atimané ę Jerusalem bemó hajle tawóló *dipula* beterópóló, Rom *Gavman*-né naase tuqmó i muló betere ape. ¹⁸ Téró, Rom *Gavman* whjné fo tokóló talerqalemó, ę doló sukunaai dere dowi ala kwia mekó munipa, fópóló dotonaaí yalepó. ¹⁹ Téyaletei, Juda whjrapené meipa *dipula* beterae dere fomó, yało ti wisirapa Sisané yało fo tokóló taleyópóló Sisa doi yalepó. Yało atéyale alata, yało so whjtamo fo tokóló atima só deraai kisipa mutu ini, atimané ę hajletei *dipula* beterae depa yalepó. ²⁰ Ai fo hajkearóló diąpaae yaairaalu, ape yalepó. Ę *sein* képiné i dokóló muló betereteita, kale Israel fake so whj Kótóné tao saalopóló hajtamo betere ala mo dokonale betené ę *sein* képiné dokóló i betere ape,” yalepó.

²¹ Ai fo depa, kale whjrapené ąpaae duraalu, “Mepaae Judia hae kwiaró wale norapené naao i dowi ala yalepó yóló, dąpaae *fas* asę yóló ąlatere ala ó kólóné ene wale alakélé inipó. ²² Atépatei, dąné mió naao kisipa mole fo betə wosaaí dapó. Ti noa betené sumi, be huluá

feamó betóló fale so whjné duraalu, dą i fake tuämó bukótamo yóló kae bitj fale so whj dorapó depa dğné wosetu beterapó,” yalepó. ²³ Ai fo kelaaraai, atima momó touraaire be dę tukóló mulalepó. Ai kale tukóló mulale be dę sókó wapa, take folosóró wale wh̄irapetamo mepaae kae wale tikimó, so whj mo fea hale ąla kaae Pol betere bepaae wóló touralepó. Atéró betó mupa, Pol-né Kótóné t̄t̄teróló kaae tare aqmó mole ala etérapóló yó mótu, Moses-né asere foró Kótóné kóló wh̄irapetamoné ere fotamo yó mótu betalepó. Téró ai fo mo dokonóturaalu, Yesu mo ai wale ape yóló hı̄kati kaae soró yó maletei be dikiralepó. ²⁴ Ai fo woseturaalu, mepaae so whj Talepaae tué tiki feteyóló tiraletei, mepaae tué fetenipó.

²⁵ Atéturaalu, atimasisitei kae kae kisipa muóló foné u só derótü i só derótü du betepa, Pol-né fo kemerótü i fo yalepó. “D̄ei Kepe Wisiné dijané ayarapepaae Kótóné ama fo wisi yó móuturaalu, Kótóné ama kóló whj Aisaiané kólómó mo fo erapó.

²⁶ ‘Yá fóló, yálo so whjpaae i fo yae.

Take diaaq yálo fo wosaalotei foné bete wisiyóló kisipa muaalomeipó.

Take diaaq yálo dere ala mo kelené kelaalotei, ai alané bete diaaq kisipa yaalomeipó.

²⁷ I so whjné hosaa hapólu eru, atimané woséliné wosaaireteikélé, mo hapólurapó.

Atima kelené bete wisiyóló kelaqsóró kele hukunó beterapó.

Atimané woséliné wosenalemó, bete wisi wisiyóló wosoo, atimané tué tekeyóló bete kisipa duraalu, epaae feteyóló wapa, yalo wisiróo yaqsóró hapóluró beterapó,’ erapó.

²⁸ Térapa, i ala betä dijané tué muópóló dapa wosae. Kótóné ama mo doasi tao sere alata, kale Juda meire fake so whị beterepaae dotonó beteretei diaaq kisipa yae. Térené take ai so whịnē wosóló tué muaalopó,” yalepó. Atimané Pol-né ai dere fo woseturaalu, atima ą taaróló faai yalepó.

³⁰ Ba fo tamo tuämó Pol ą betere be amatei, dupu deté fóló beterepó. Atétu, ą beterepaae wua dere so whị mo fea wisiyóló dape sóró ekei fo dua yalepó. ³¹ Téturaalu, Kótóné teteróló daale aqmó mole alaró Tale Yesu Kerisotamoné ala etérópóló diriyóló halaainé daalu yó mótu beterepó. Ama atéró yó mótu betepa, whị mené sesé dere ala inipó.

**Yesu Kerisoné So Whj Tao Sere Kisi Fo Wisi
The New Testament in the Falopa Language of Papua
New Guinea**

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Falopa)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2009-10-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

0102a9df-173c-5a64-b766-14ab67a86105